

การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ลิเซียมไอออน สำหรับเซนเซอร์โหนดในระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย Online State of Charge Estimation of a Lithium-Ion Battery for Sensor Nodes in Wireless Sensor Networks

จิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ Jirawat Chaysaengcharoen

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of

Master of Engineering in Electrical Engineering

Prince of Songkla University

2557

ลิบสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไถน์ของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออน สำหรับเซนเซอร์โหนดในระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย Online State of Charge Estimation of a Lithium-Ion Battery for Sensor Nodes in Wireless Sensor Networks

จิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ Jirawat Chaysaengcharoen

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of

Master of Engineering in Electrical Engineering

Prince of Songkla University

2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชอวทยานพนธ ผู้เขียน		ะบระจุแบบออน เลนของแบตเตอรลเธยม เอออน าในระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย กริณ
สาขาวิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทย	ยานิพนธ์หลัก	คณะกรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์	 คร.กุสุมาลย์ เฉลิมยานนท์)	ประธานกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ณัฎฐา จินคาเพ็ชร์)
		กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.กุสุมาลย์ เฉลิมยานนท์)
		กรรมการ (คร.สุรัสวดี กุลบุญ ก่อเกื้อ)
		กรรมการ (คร.วฤทธิ์ วิชกูล)
		งขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น ญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
		(รองศาสตราจารย์ คร.ธีระพล ศรีชนะ) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจาการศึกษาวิจัยของ ส่วนช่วยเหลือแล้ว	นักศึกษาเอง และ ได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
	ลงชื่อ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.กุสุมาลย์ เฉลิมยานนท์) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
	ลงชื่อ (นายจิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ) นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับร	องว่า ผลงานวิจัยนี้	ไม่เคยเป็นส่วน	หนึ่งในการอ	นุมัติปริญญาใ	ในระดับใดมาเ	า่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในเ	การยื่นขออนุมัติปริ	็ญญาในขณะนี้	•			

ถงชื่อ
(นายจิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ)
นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออน

สำหรับเซนเซอร์โหนคในระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย

ผู้เขียน นายจิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ

สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

แหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าของระบบเครือข่ายเซนเซอร์แบบไร้สายโดยส่วนใหญ่มา จากแบตเตอรี่เป็นหลักและปัจจุบันแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออนซึ่งเป็นแบตเตอรี่ชนิคที่ชาร์จได้เป็น ที่นิยมใช้กันมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก มีขนาดเล็ก อายุการใช้งานยาวนาน ราคาต่ำ อัตราส่วนของ พลังงานและกำลังไฟฟ้าสูงกว่าเมื่อเทียบกับแบตเตอรี่ชนิดอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ข้อเสียของแบตเตอรี่ ชนิดลิเธียมไอออนคือ มีแรงดันเกือบคงที่ในระหว่างการใช้งาน ทำให้ไม่สามารถบ่งบอกปริมาณ ของพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ได้ ดังนั้นหากระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายขนาดใหญ่ มีเซนเซอร์ โหนดจำนวนมาก ปัญหาเรื่องการไม่สามารถบ่งบอกปริมาณพลังงานไฟฟ้าในแบตเตอรี่ อาจจะ ส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายโดยรวมได้

งานวิจัยชิ้นนี้ได้นำเสนอวิธีการประมาณก่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของ
แบตเตอรี่ลิเธียมไอออนเพื่อการประยุกต์ใช้ในระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย การหาสถานะของ
ประจุใช้การทคสอบด้วยกระแสคิสชาร์จแบบพัลส์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างก่าสถานะประจุ
และแรงคันขณะเปิดวงจร โดยการออกแบบและสร้างวงจรตรวจวัดก่าสถานะประจุของแบตเตอรี่
เพื่อให้แบตเตอรี่จ่ายกระแสได้คงที่ทุกก่าแรงคันที่เปลี่ยนแปลงค้วยวงจรคึงกระแสคงที่
ผลตอบสนองของแรงคันในแต่ละช่วงสามารถนำไปใช้ประมาณก่าพารามิเตอร์ในแบบจำลองวงจร
สมมูลแบตเตอรี่ได้ การประมาณก่าสถานะประจุแบบออนไลน์จะใช้ความสัมพันธ์ระหว่างแรงคัน
ขั้วขณะที่แบตเตอรี่จ่ายกระแสกับแรงคันขณะเปิดวงจรจากแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่
และใช้วิธีการประมาณก่าสถานะประจุจากความสัมพันธ์ระหว่างก่าสถานะประจุกับแรงคันขณะ
เปิดวงจรด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์โดยผลการประมาณก่าประจุแบบออนไลน์มีความแม่นยำสูง
และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เซนเซอร์โหนดสามารถประมวลผลปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่
เหลืออยู่ในโหนดได้อีกทั้งใช้เป็นข้อมูลในการเลือกเส้นทางส่งข้อมูลไปยังหน่วยประมวลผลกลาง
ของระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายได้

คำสำคัญ: การประมาณแบบออนไลน์, ค่าสถานะประจุ, แบตเตอรี่ลิเชียมไอออน

Thesis Title Online State of Charge Estimation of a Lithium-Ion Battery for

Sensor Nodes in Wireless Sensor Networks

Author Mr. Jirawat Chaysaengcharoen

Major Program Electrical Engineering

Academic Year 2013

ABSTRACT

Main energy sources in wireless sensor network are mainly batteries. The

rechargeable lithium-ion battery have been more popular, because it is small, long lifespan, low

cost with higher power ratios compared to other battery types. However, the disadvantages of this

battery is that its terminal voltage remains constant during operation. Therefore, it is impossible to

estimate the energy level remaining in the battery. This limitation of the battery may affect to the

performance of a wireless sensor network system with large numbers of sensor.

This research proposes the method for online state of charge estimation of

lithium-ion battery for a sensor node in wireless sensor networks. The pulse current discharge test

are used to determine the relationship between status of charge and the open circuit voltage. A

circuit is designed and built to draw constant discharge current from the battery for any terminal

voltage value. The pulse voltage responses in any discharging period can be used to estimate the

parameters in the equivalent circuit model of the battery. The online estimation of state of charge

is to measure the operating terminal voltage of the battery and evaluate the open circuit voltage

from the equivalent circuit model of the battery. Finally, the state of charge can be estimated by

using the analysis of the microcontroller. The estimation results are very precision and it can be

applied to the sensor nodes in order to estimates the remaining energy of a node and to the route

packets towards a central node called the sink node.

Keywords: Online estimation, State of Charge, lithium-ion battery.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.กุสุมาลย์ เฉลิมยานนท์ ที่ได้กรุณาให้การ สนับสนุนทุก ๆ ด้านในการทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างดี ทั้งการแนะนำให้กำปรึกษาในด้านต่าง ๆ อุปกรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเป็นกำลังใจในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำ วิทยานิพนธ์นี้ให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุวัตร ประเสริฐสิทธิ์ ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษาและความรู้ในด้านการออกแบบวงจร พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ปัญหาในการทำ วิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คร.วฤทธิ์ วิชกูล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและความรู้ในการทำ วิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และความคิดเห็นในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ให้การ สนับสนุนอุปกรณ์ และสถานที่ในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ และบุคลากรของภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าทุกท่าน รวมทั้งพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้ให้โอกาสทางการศึกษา การ สนับสนุนในทุก ๆ ด้านและให้กำลังใจที่ดีเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

จิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(11)
รายการภาพประกอบ	(12)
บทที่	
1. บทน้ำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย	1
1.2 การตรวจเอกสาร	4
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	9
1.4 ประโยชน์ที่คาคว่าจะใค้รับ	9
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	9
1.6 วิธีการวิจัย	10
1.7 แผนการคำเนินงาน	12
2. ทฤษฎีและหลักการ	13
2.1 เซนเซอร์โหนด	13
2.2 แหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าเซนเซอร์โหนด	14
2.2.1 แหล่งจ่ายที่มีพลังงานไฟฟ้าจำกัด	15
2.2.2 แหล่งจ่ายที่มีกำลังไฟฟ้าจำกัด	17
2.3 แบตเตอรี่ กิเธียมใอออน	18
2.4 แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่	19
2.4.1 แบบจำลองเทวินิน	19
2.4.2 การปรับปรุงแบบจำลองเทวินิน	20
2.5 สถานะประจุแบตเตอรี่	21
2.5.1 การประมาณปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในแบตเตอรี่	21
2.6 การทคสอบคั่วยกระแส	23
2.6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร	
ของแบตเตอรี่	23
2.6.2 การหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลทางไฟฟ้า	
ของแบตเตอรื่	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สารบัญ	
3. การออกแบบวงจร	27
3.1 การออกแบบวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	27
3.1.1 การตรวจวัคสัญญาณ	28
3.1.2 การส่งและรับสัญญาณ	31
3.1.3 การประมวลผลสัญญาณ	32
3.1.4 การออกแบบวงจรคึงกระแสคิสชาร์จคงที่	34
3.2 การออกแบบการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรื่	35
3.2.1 การจำลองแรงคันของแบตเตอรี่	35
3.2.2 การจำลองวงจรดึงกระแสดิสชาร์จคงที่	36
3.3 การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนใลน์	37
3.4 วงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	40
4. ผลการทคลอง	41
4.1 การทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับ	
แรงคันขณะเปิดวงจร	41
4.1.1 การทคลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุ	
กับแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่เมื่อคิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วย	
กระแสดิสชาร์จคงที่ต่างกัน	41
4.1.2 การทคลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุ	
กับแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่เมื่อดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วย	
กระแสดิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A	42
4.2 การหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่	45
4.2.1 แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (Test#1)	45
4.2.2 แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (Test#2)	49
4.2.3 แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (Test#3)	52
4.2.4 แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (Test#4)	56
4.2.5 แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (Test#5)	59
4.3 การจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สารบัญ	
4.3.1 แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (Test#1)	63
4.3.2 แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (Test#2)	66
4.3.3 แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (Test#3)	69
4.3.4 แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (Test#4)	72
4.3.5 แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (Test#5)	75
4.4 การทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนใลน์	80
5. บทสรุป	85
5.1 บทสรุป	85
5.2 ปัญหาและแนวทางแก้ไข	86
5.3 แนวทางการพัฒนาต่อไป	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก ผลการทดลอง	91
ภาคผนวก ข โปรแกรม PIC16F877	108
ภาคผนวก ค การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน	116
ประวัติผู้เขียน	121

รายการตาราง

		หน้า
ตาราง		
2-1	ข้อคีและข้อเสียของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมใอออน	18
2-2	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับเวลาการคิสชาร์จของแบตเตอรี่	25
4-1	ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 จากการคำนวณ	49
4-2	ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 จากการคำนวณ	52
4-3	ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 จากการคำนวณ	56
4-4	ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 จากการคำนวณ	59
4-5	ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 จากการคำนวณ	63
4-6	ผลการทคลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3	81
4-7	ผลการทคลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1	82
4-8	ผลการทคลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2	82
4-9	ผลการทคลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4	83
4-10	ผลการทคลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนใลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5	83

รายการภาพประกอบ

		หน้า
ภาพป	ระกอบ	
1-1	ระบบเครื่อข่ายเซนเซอร์ไร้สาย	2
1-2	แบบจำลองของแบตเตอรื่ชนิดลิเซียมไอออน	4
1-3	การดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่	4
1-4	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ขณะที่คิสชาร์จแบตเตอรี่ค้วยกระแสคงที่	5
1-5	แบบจำลองเทวินินของแบตเตอรี่	6
1-6	แผนผังของวิธีที่นำเสนอ	7
1-7	แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออน	8
1-8	แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ชนิคลิเชียมไอออน	8
1-9	ระบบการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	10
1-10	ระเบียบวิธีวิจัย	11
2-1	ระดับชั้นของระบบในเซนเซอร์โหนด	13
2-2	สถาปัตยกรรมของเซนเซอร์โหนด	14
2-3	แบตเตอรี่ขนาด AA	16
2-4	แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมใอออน	16
2-5	แบบจำลองเทวินินของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออน	20
2-6	การปรับปรุงแบบจำลองเทวินินของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมใอออน	20
2-7	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร	22
2-8	กระแสคิสชาร์จแบบพัลส์	23
2-9	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร	24
2-10	การคิสชาร์จของตัวเก็บประจุ	26
3-1	วงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	27
3-2	อุปกรณ์ตรวจวัดสัญญาณแรงดัน	28
3-3	อุปกรณ์ตรวจวัดสัญญาณกระแส	28
3-4	ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสอินพุตกับแรงคันเอาต์พุตของใอซีตรวจวัด	
	สัญญาณกระแสเบอร์ ACS712	29
3-5	วงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคัน	30
3-6	วงจรตรวจวัคสัญญาณกระแส	31

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
ภาพป	ระกอบ	
3-7	โปรแกรม Hyper Terminal	32
3-8	แผนผังการทำงานของวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุ	33
3-9	วงจรดึงกระแสคิสชาร์จคงที่	34
3-10	การจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่	35
3-11	ผลการจำลองแหล่งจ่ายแรงคัน	36
3-12	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรื่	37
3-13	แผนผังการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนใลน์	38
3-14	ผลการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์	39
3-15	วงจรตรวจวัคค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ (ฮาร์คแวร์)	40
3-16	แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนที่ใช้ในการทคลอง	40
4-1	กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันขณะเปิดวงจรกับสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ที่กระแสคิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A และ 0.5 A	42
4-2	ผลการทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันขณะเปิดวงจร	
	กับสถานะประจุของแบตเตอรี่ที่กระแสคิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A	43
4-3	วงจรสมมูลของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมใอออน	45
4-4	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)	46
4-5	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)	47
4-6	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)	48
4-7	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)	49
4-8	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)	50

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
ภาพป	ระกอบ	
4-9	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)	51
4-10	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)	53
4-11	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)	54
4-12	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)	55
4-13	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)	56
4-14	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)	57
4-15	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)	58
4-16	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)	60
4-17	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)	61
4-18	ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่	
	ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)	62
4-19	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)	64
4-20	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%)	65
4-21	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)	66

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

		หน้า
ภาพป	ระกอบ	
4-22	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%)	67
4-23	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)	68
4-24	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 90% เหลือ 85%)	69
4-25	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)	70
4-26	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%)	71
4-27	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 90% เหลือ 85%)	72
4-28	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%)	73
4-29	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%)	74
4-30	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 90% เหลือ 85%)	75
4-31	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%)	76
4-32	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%)	77
4-33	ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุ	
	ของแบตเตอรี่ลดลงจาก 90% เหลือ 85%)	78
4-34	ตัวต้านทาน $R_{_d}$ ของแบตเตอรี่ทั้ง 5 ก้อน	79

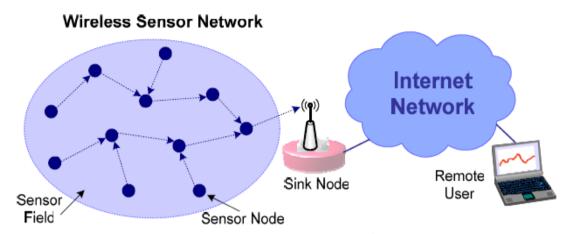
บทที่ 1

บทน้ำ

1.1. ความสำคัญและที่มาของหัวข้อวิจัย

ในปัจจุบันโลกของเราอยู่ในยุคสังคมใอทีหรือการปฏิวัติคลื่นลูกที่สาม ซึ่งเป็นการ เปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว เมื่อเทียบกับยุคยุคเกษตรกรรมหรือการปฏิวัติคลื่นลูกที่หนึ่ง และยุคอุตสาหกรรมหรือการปฏิวัติคลื่นลูกที่หนึ่งสอง โดยเฉพาะผลจากการพัฒนาเทคโนโลยีของ การสื่อสารด้านอินเตอร์เน็ตและการสื่อสารไร้แบบสาย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ ชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก [1] ในอนาคตมีการคาดการณ์ไว้ว่า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และ เครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดจะมีอุปกรณ์สื่อสารไร้แบบสายฝั่งตัวอยู่ ทำให้ส่งข้อมูลติดต่อระหว่างกันได้ ตลอดเวลา และก่อให้กำเนิดเป็นระบบเครือข่ายสื่อสารรับส่งข้อมูลแบบไร้สาย

ในปัจจุบันมีการนำเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายมาประยุกต์ใช้กับงานประเภทต่าง ๆ เช่น ระบบเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติเพื่อการพยากรณ์และเตือนภัยให้สามารถป้องกันและลด กวามเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบขนส่งจราจรอัจฉริยะเพื่อช่วยเพิ่มความปลอดภัย ลดการ ติดขัดและเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งจราจร ระบบเฝ้าตรวจสอบและควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อช่วยลดความสูญเสียและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในโรงงาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ทางการเกษตร และการประยุกต์ทางการแพทย์ เป็นต้น ดังนั้นระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายจึง เกี่ยวข้องกับการตรวจวัดของเซนเซอร์ที่กระจายอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ เซนเซอร์ในเครือข่ายอาจเป็น ชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันก็ได้ขึ้นอยู่กับชนิดของข้อมูลที่สื่อสารกันและประเภทของการใช้งาน ในระบบเครือข่ายเซนเซอร์แบบไร้สายจะเรียกเซนเซอร์เหล่านี้ว่า "เซนเซอร์โหนด" (Sensor Node) และเป็นองค์ประกอบหลักของระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย เซนเซอร์โหนดแต่ละตัวมี ส่วนประกอบหลักคือ เซนเซอร์ หน่วยประมวลผล อุปกรณ์สื่อสารไร้สาย และแหล่งจ่ายพลังงาน ใฟฟ้า อีกทั้งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้พลังงาน ไฟฟ้าต่ำ ระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายจะเชื่อม โยงกลุ่มของ เซนเซอร์โหนดเข้าด้วยกัน ด้วยเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายเพื่อสื่อสารข้อมูลจากเซนเซอร์หลากหลาย ชนิดในระบบเครือข่ายไปยังหน่วยประมวลผลกลาง (Sink Node) ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-1

ภาพประกอบ 1-1 ระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย [2]

การสื่อสารข้อมูลจากเซนเซอร์โหนคไปยังหน่วยประมวลผลกลางจะต้องมีการจัด เส้นทางในการส่งข้อมูลของระบบเครือข่ายเซนเซอร์แบบไร้สายค้วยโพรโตคอลจัดเส้นทาง (Routing Protocol) [3] ซึ่งนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยโพรโตคอลจัดเส้นทางนี้ใช้ข้อมูลของ ปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในโหนคเพื่อที่จะเลือกเส้นทางในการส่งข้อมูลไปยังหน่วย ประมวลผลกลาง เพราะฉะนั้นข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในโหนคจึงมี ความสำคัญเป็นอย่างมากเพื่อที่จะยืดอายุการทำงานของระบบเครือข่ายไร้สาย

แหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าของระบบเครือข่ายเซนเซอร์แบบไร้สายจะมาจาก แบตเตอรี่เป็นหลัก โดยในปัจจุบันมีการใช้แบตเตอรี่ทั้งชนิดที่ชาร์จได้ เช่น อัลคาไลน์ (Alkaline) และชนิดที่ชาร์จไม่ได้ เช่น นิเกิล-แคดเมียม (Nickel-Cadmium: NiCd) นิเกิล-ซิงค์ (Nickel-Zinc NiZn) นิเกิล-เมตทัลไฮไดรด์ (Nickel-Metal Hydride: NiMH) และลิเธียมไอออน โดยในปัจจุบัน แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนเป็นที่นิยมใช้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากแบตเตอรี่ชนิดนี้มีข้อดีคือ ขนาด เล็ก อายุการใช้งานยาวนาน ราคาต่ำ อัตราส่วนของพลังงาน และกำลังสูงกว่าเมื่อเทียบกับแบตเตอรี่ ชนิดอื่น ๆ [3] อย่างไรก็ตาม ข้อเสียของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนคือ จะมีแรงคันเกือบคงที่ใน ระหว่างการใช้งาน จึงทำให้ไม่สามารถบ่งบอกปริมาณของพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ได้เหมือนกับ แบตเตอรี่ชนิดอัลกาไลน์ซึ่งมีระดับแรงคันแปรผันตรงกับพลังงานที่เหลืออยู่ ดังนั้นหากระบบ เครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายขนาดใหญ่ มีเซนเซอร์โหนดจำนวนมาก ปัญหาเรื่องการไม่สามารถบ่ง บอกปริมาณพลังงานไฟฟ้าในแบตเตอรี่ อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบเครือข่าย เซนเซอร์ไร้สายโดยรวมได้ ดังที่กล่าวข้างดัน

ปัจจุบันการประมาณปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในแบตเตอรี่สามารถ ประมาณได้จากการหา *ค่าสถานะประจุ* (State-of-Charge, SOC) [4] ของแบตเตอรี่ โดยค่าสถานะ ประจุของแบตเตอรี่คือ จำนวนประจุหรือพลังงานที่เหลืออยู่ภายในแบตเตอรี่ (*Q*) ซึ่งแสดงในรูป ของเปอร์เซ็นต์ต่อพิกัดความจุของแบตเตอรี่ (Rated Capacity: C_R) ดังสมการที่ (1.1) และ (1.2) เมื่อ แบตเตอรี่เต็มค่าสถานะประจุจะมีค่าเท่ากับ 100% และเมื่อแบตเตอรี่หมดสถานะประจุจะมีค่า เท่ากับ 0% ดังนั้นค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่จึงมีความสำคัญมาก

$$SOC = \frac{Q}{C_R} \times 100\% \tag{1.1}$$

โดยที่

$$Q = \int_{t_0}^{t_0+t} i_{batt}(\tau) d\tau \tag{1.2}$$

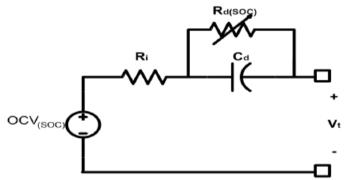
การประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่สามารถประมาณได้หลายวิธี [5] เช่น วิธีการประมาณค่าสถานะประจุจากการหาปริพันธ์กระแส ค่าสถานะประจุสามารถประมาณได้จาก การหาปริพันธ์ของพลังงานทางด้านอินพุตและเอาท์พุตของแบตเตอรี่ แต่ข้อเสียของวิธีนี้คือ ค่า ความผิดพลาดจะเพิ่มขึ้นจากการปริพันธ์ วิธีการประมาณค่าสถานะประจุจากแรงคันขณะเปิดวงจร โดยที่แรงคันขณะเปิดวงจรคือ แรงคันขั้วของแบตเตอรี่ขณะที่แบตเตอรี่ ไม่ได้จ่ายกระแสหรือขณะ เปิดวงจร ซึ่งแรงคันขณะเปิดวงจรจะมีความสัมพันธ์เป็นเชิงเส้นกับค่าสถานะประจุ ดังนั้นถ้าทราบ ค่าแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่ก็สามารถประมาณค่าสถานะประจุได้ อย่างไรก็ตามข้อเสีย ของวิธีนี้คือ ไม่สามารถนำมาใช้ได้ขณะที่แบตเตอรี่จ่ายกระแส และวิธีการใช้วงจรสมมูลของ แบตเตอรี่ ค่าสถานะประจุสามารถประมาณได้จากวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ ก่าสถานะประจุสามารถประมาณได้จากวงจรสมมูลของแบตเตอรี่

ดังนั้นจึงมีแนวคิดในการศึกษาการทำงานและคุณสมบัติของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียม ใอออนสำหรับเซนเซอร์โหนดในระบบเครือข่ายไร้สาย ตลอดจนศึกษาแบบจำลองวงจรสมมูลของ แบตเตอรี่ชนิคลิเธียมใอออนที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่ เหลืออยู่ในแบตเตอรี่ และศึกษาวิธีการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ ในงานวิจัยนี้จะใช้ วิธีการประมาณค่าสถานะประจุจากแรงดันขณะเปิดวงจรและการประมาณค่าสถานะประจุจากวงจร สมมูลของแบตเตอรี่ ซึ่งจะนำจุดเค่นของแต่ละวิธีมาประยุกต์ใช้ด้วยกันเพื่อนำมาใช้ประมาณค่า สถานะประจุแบบออนไลน์ นอกจากนี้ได้มีการออกแบบและสร้างวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่เพื่อนำมาใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจร และหาค่าพารามิเตอร์ของวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ อีกทั้งได้ออกแบบและสร้างอัลกอริทึมในการ ประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมใอออนแบบออนไลน์ เพื่อให้เซนเซอร์โหนด สามารถประมวลผลปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในโหนด ทำให้โพรโตคอลจัดเส้นทางสามารถ

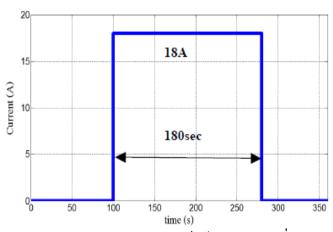
ใช้ข้อมูลของปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในโหนดเพื่อที่จะเลือกเส้นทางในการส่งข้อมูลไปยัง หน่วยประมวลผลกลาง อีกทั้งยังทำให้ระบบเครือข่ายไร้สายมีอายุการใช้งานยาวนานมากยิ่งขึ้น ซึ่ง ในงานวิจัยใช้แบตเตอรี่ชนิดลิเกียมไลออนขนาด 3.7 V 1020 mAh

1.2. การตรวจเอกสาร

1.2.1 Modeling of Lithium Ion Battery with Nonlinear Transfer Resistance [6] งานวิจัยชิ้นนี้เขียนโดย Low Wen Yao และ Aziz, J. A. ได้นำเสนอแบบจำลองของแบตเตอรี่ชนิดลิ เซียมไอออนโดยใช้แบบจำลองวงจรสมมูลทางไฟฟ้าด้วยตัวต้านทานถ่ายโอนที่ไม่เป็นเชิงเส้น $(R_{d(SOC)})$ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-2 ค่าของตัวต้านทาน $R_{d(SOC)}$ จะเปลี่ยนแปลงตามค่าสถานะ ประจุของแบตเตอรี่ แหล่งจ่ายแรงดัน $OCV_{(SOC)}$ คือ แรงดันขณะเปิดวงจรที่เปลี่ยนแปลงตามค่า สถานะประจุ ตัวต้านทาน R_i คือ ตัวต้านทานภายในของแบตเตอรี่ ส่วนตัวต้านทาน $R_{d(SOC)}$ และตัว เก็บประจุ C_i ที่ต่อขนานกันใช้อธิบายผลตอบสนองชั่วครู่ของผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ เมื่อดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสคงที่

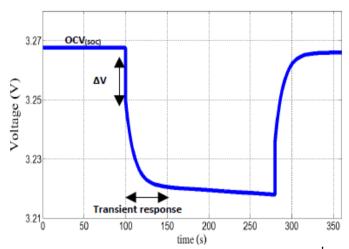

ภาพประกอบ 1-2 แบบจำลองของแบตเตอรึ่ชนิคลิเซียมไอออน [6]

ภาพประกอบ 1-3 การคิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ [6]

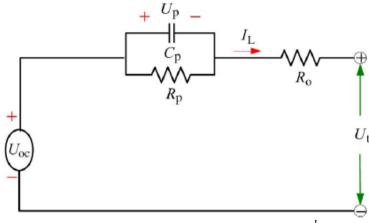
งานวิจัยชิ้นนี้ได้นำเสนอวิธีการหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลของ แบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออนจากกการทคสอบกระแสค้วยกระแสคิสชาร์จกงที่แบบพัลส์ ดังแสดง ในภาพประกอบที่ 1-3 สามารถทำได้โดยให้แบตเตอรี่จ่ายกระแสพิกัดกงที่ สำหรับค่าพารามิเตอร์ ของแบบจำลองวงจรสมมูลสามารถหาได้จากผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ขณะที่คิสชาร์จ แบตเตอรี่ด้วยกระแสกงที่ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-4

ภาพประกอบ 1-4 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรื่ ขณะที่ดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสคงที่ [6]

นอกจากนั้น ได้ทำการเปรียบเทียบผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่จาก แบบจำลองที่ได้นำเสนอ (ตัวต้านทาน $R_{d(SOC)}$ เปลี่ยนแปลงตามค่าสถานะประจุ) แบบจำลองแบบ คั้งเคิม (ตัวต้านทาน $R_{d(SOC)}$ มีค่าคงที่) แบบจำลองจากโปรแกรม MATLAB พบว่าผลตอบสนอง แรงคันจากแบบจำลองที่ได้นำเสนอมีความแม่นยำมากกว่าเมื่อเทียบกับแบบจำลองแบบคั้งเคิม ซึ่ง เกือบจะเท่ากับแบบจำลองจากโปรแกรม MATLAB

1.2.2 Evaluation on State of Charge Estimation of Batteries With Adaptive Extended Kalman Filter by Experiment Approach [7] งานวิจัยชิ้นนี้เขียนโดย Rui Xiong, Hongwen He, Fengchun Sun, และ Kai Zhao ได้นำเสนอแบบจำลองวงจรสมมูลที่เรียกว่า แบบจำลองเทวินิน ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-5 ในการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ จะใช้หลักการพื้นฐานของการปริภูมิสเตต (State-Space) มาเขียนเป็นสมการทางไฟฟ้าของ แบบจำลองเทวินิน ดังแสดงในสมการที่ (1.3) และ (1.4) ตามลำดับ

ภาพประกอบ 1-5 แบบจำลองเทวินินของแบตเตอรี่ [7]

$$\dot{U}_{p} = -\frac{1}{C_{p}U_{p}}U_{p} + \frac{1}{C_{p}}I_{L} \tag{1.3}$$

$$U_{t} = U_{oc} - U_{p} - I_{L}R_{o} \tag{1.4}$$

โดยที่

 $U_{\star}$ คือ แรงคันขั้วของแบตเตอรื่

 $U_{\it oc}$ คือ แรงคันแรงคันขณะเปิดวงจร

 I_L คือ กระแสโหลด

 R_o คือ ตัวต้านทานแบบโอห์มมิก (Ohmic resistance)

 R_p และ C_p ใช้ในการอธิบายผลตอบสนองแรงคันชั่วครู่ในระหว่างการชาร์จและ

ดิสชาร์จ

 U_p คือ แรงคันที่ตกคร่อมตัวเก็บประจุ C_p

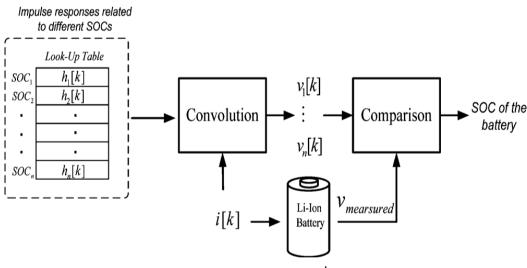
นอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้ ได้นำเสนอการประมาณค่าสถานะประจุด้วย Adaptive Extended Kalman Filter (AEKF) ซึ่งเป็นเทคนิคการคำนวณทางคณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการประมาณ ค่าสถานะประจุด้วยวิธีการนับจำนวนประจุและวิธีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะ ประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจรในตาราง ในการทดสอบแบตเตอรี่จะทดสอบด้วยวิธี Hybrid Pulse Power Characteristic (HPPC) อีกทั้งในการทดสอบด้วยวิธีนี้สามารถนำมาใช้หาคุณลักษณะของ แบตเตอรี่และหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลได้อีกด้วย

1.2.3 Online Estimation of State of Charge in Li-Ion Batteries Using Impulse Response Concept [8] งานวิจัยชิ้นนี้เขียนโดย Amir Hossein Ranjbar, Anahita Banaei, Amir Khoobroo, และ Babak Fahimi ได้นำเสนอวิธีในการทำนายค่าแรงดันขั้วแบบออนไลน์ของ

แบตเตอรึ่ชนิคลิเซียมไอออนด้วยเทคนิคของผลตอบสนองแบบอิมพัลส์ ซึ่งแรงคันขั้วของแบตเตอรึ่ สามารถทำนายได้ดังนี้ คำนวณหาผลตอบสนองแบบอิมพัลส์ที่เปลี่ยนแปลงตามค่าสถานะประจุ แล้วเก็บไว้ในตาราง หลังจากนั้นวัดค่ากระแสอินพุตของแบตเตอรื่แล้วนำมาคอนโวลูชันกับ ผลตอบสนองแบบอิมพัลส์ที่เก็บไว้ในตาราง ดังแสดงในสมการที่ (1.5)

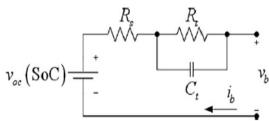
$$v_i[k] = i[k] * h_i[k] \Rightarrow v_i[k] = \sum_{j=1}^{N} i[j] * h_i[k-j]$$
 (1.5)

จากสมการที่ (1.5) สามารถทำนายแรงคันขั้วได้ ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ สามารถหาได้จากการเปรียบเทียบแรงคันขั้วที่วัดได้ของแบตเตอรี่กับแรงคันขั้วที่ใช้เทคนิคของ ผลตอบสนองแบบอิมพัลส์จากตาราง วิธีที่งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอมีแผนผังการทำงาน ดังแสดงใน ภาพประกอบที่ 1-6

ภาพประกอบ 1-6 แผนผังของวิธีที่นำเสนอ [8]

1.2.4 Online estimation of internal resistance and open-circuit voltage of lithiumion batteries in electric vehicles [9] งานวิจัยชิ้นนี้เขียนโดย Yi-Hsien Chiang, Wu-Yang Sean และ Jia-Cheng Ke ได้นำเสนอวิธีการประมาณค่าตัวต้านทานภายในของแบตเตอรี่และแรงดันขณะเปิด วงจรแบบออนไลน์โดยอาศัยพื้นฐานจากแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ ดังแสดงใน ภาพประกอบที่ 1-7 ประกอบด้วยตัวต้านทานแบบโอห์มมิก R_s ตัวต้านทานและตัวเก็บประจุที่ต่อ ขนานกัน ($R_t//C_t$) แหล่งจ่ายแรงดันกระแสตรง $v_{octsoct}$ เป็นแรงดันขณะเปิดวงจรที่มีความสัมพันธ์ กับค่าสถานะประจุที่เปลี่ยนแปลง แรงดันข้วของแบตเตอรี่ v_b และกระแสที่แบตเตอรี่จ่ายออกไป i_b

ภาพประกอบ 1-7 แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออน [9]

ในการประมาณค่าตัวต้านทานภายในของแบตเตอรี่และแรงคันขณะเปิดวงจรแบบ ออนไลน์จะใช้เทคนิคของวิธีอัลกอริทึมแบบปรับตัวได้ (Adaptive Algorithm) โดยอาศัยพื้นฐาน จากแบบจำลองวงจรสมมูลมาเขียนสมการให้อยู่ในรูปแบบของการปริภูมิสเตต (State-Space) ดัง แสดงในสมการที่ (1.6) และ (1.7) ตามลำคับ

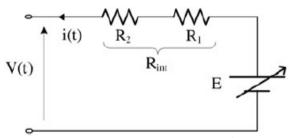
$$\dot{v}_c = -\frac{1}{C_t R_t} v_c + \frac{1}{C_t} i_b \tag{1.6}$$

$$v_b = v_{oc(SOC)} - R_s i_b - v_c \tag{1.7}$$

โดยที่

v_c คือ แรงคันที่ตกคร่อมตัวต้านทานและตัวเก็บประจุที่ต่อขนานกัน $(R_{\scriptscriptstyle t}/\!/C_{\scriptscriptstyle t})$

1.2.5 Modeling of lithium-ion battery for online energy management systems [10] งานวิจัยชิ้นนี้เขียนโดย S.X. Chen, H.B. Gooi, N. Xia และ M.Q. Wang ได้นำเสนอแบบจำลอง วงจรสมมูลของแบตเตอรื่ชนิดลิเซียมไอออนแบบใหม่สำหรับระบบการจัดการพลังงานแบบ ออนไลน์ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-8 ประกอบด้วยแรงดันเข้าสู่สภาวะอยู่ตัว E ซึ่งมี ความสัมพันธ์เป็นฟังก์ชั่นกับค่าสถานะประจุและตัวต้านทานภายในสมมูล R_{int} โดยจะมีตัวต้านทาน R_i และ R_i ต่ออนุกรมกัน ตัวต้านทาน R_i เป็นตัวต้านทานภิยในขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการดิสชาร์จ เช่น กระแส อุณหภูมิ ตัวต้านทาน R_i เป็นตัวต้านทานขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ

ภาพประกอบ 1-8 แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออน [10]

1.3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.3.1. เพื่อศึกษาการทำงานและกุณสมบัติของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนสำหรับ เซนเซอร์โหนดในระบบเครือข่ายไร้สาย
- 1.3.2. เพื่อศึกษาและหาวิธีการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของ แบตเตอรี่สำหรับเซนเซอร์โหนดในระบบเครือข่ายไร้สาย
- 1.3.3. เพื่อออกแบบและสร้างอัลกอริทึมในการประมาณอายุการใช้งานของ แบตเตอรี่ชนิคลิเซียมไอออนสำหรับเซนเซอร์โหนด

1.4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

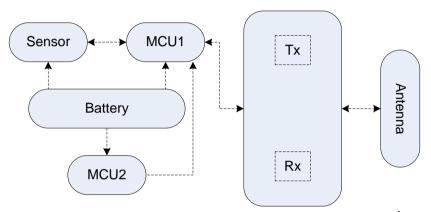
- 1.4.1. สามารถประมาณอายุการใช้งานของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนสำหรับ เซบเซอร์โหนดในระบบเครือข่ายไร้สาย
- 1.4.2. ทำให้เซนเซอร์โหนคสามารถอ่านค่าและแสคงปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่ เหลืออยู่ในแบตเตอรี่ชนิคลิเซียมไอออนได้
- 1.4.3. ทำให้เซนเซอร์โหนคสามารถตัดสินใจในการเลือกเส้นทางเพื่อทำการรับส่ง ข้อมูลไปยังหน่วยประมวลผลกลางได้

1.5. ขอบเขตของการวิจัย

- 1.5.1. ออกแบบและสร้างวงจรเพื่อทคลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า สถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรื่ชนิคลิเธียมไอออนเพื่อหาสมการแสดง ความสัมพันธ์
- 1.5.2. หาวิธีการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนใลน์ของแบตเตอรี่สำหรับ เซนเซอร์โหนคในระบบเครือข่ายไร้สาย
- 1.5.3. ออกแบบและสร้างอัลกอริทึมในการคำนวณหาอายุการใช้งานของแบตเตอรื่ ชนิคลิเซียมไอออนที่วัดได้ทั้งในขณะที่แบตเตอรี่ทำการอัดและคายประจุ
- 1.5.4. ทคสอบอัลกอริทึมในการคำนวณหาอายุการใช้งานของแบตเตอรี่ชนิคลิ เชียมไอออน

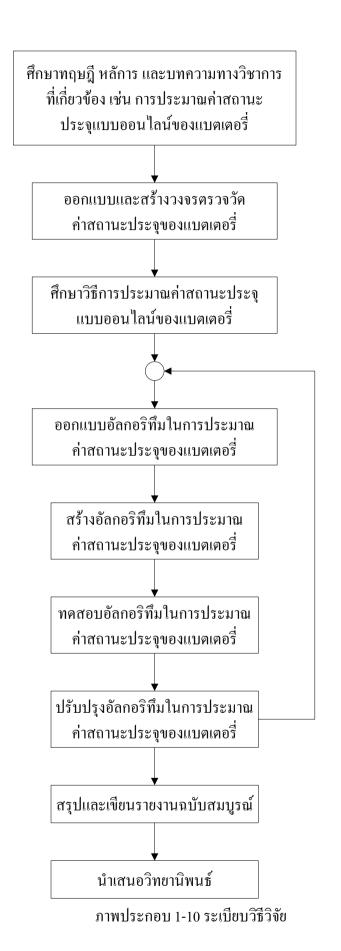
1.6. วิธีการวิจัย (Methodology)

ระเบียบวิธีการวิจัยเริ่มจากปัญหาความต้องการปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ใน โหนดเพื่อที่จะเลือกเส้นทางในการส่งข้อมูลไปยังหน่วยประมวลผลกลาง ดังนั้นจึงออกแบบระบบ การประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-9

ภาพประกอบ 1-9 ระบบการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรื่

จากภาพประกอบที่ 1-9 ใมโครคอนโทรลเลอร์ตัวที่ 2 (MCU2) จะทำหน้าที่เป็นตัว ประมวลผลการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ ซึ่งจะส่งข้อมูลปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่ เหลืออยู่ในโหนดออกไปเมื่อมีการร้องขอจากไมโครคอนโทรลเลอร์ตัวที่ 1 (MCU1) ที่ทำหน้าที่ เป็นตัวประมวลผลหลักของเซนเซอร์โหนด ระบบการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่แบบ ออนไลน์จะมีระเบียบวิธีวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1-10

1.7. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม/ขั้นตอนการคำเนินงาน		เคือน																
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. ศึกษาทฤษฎีและบทความทางวิชาการ																		
ที่เกี่ยวข้อง																		
2. ศึกษาการทำงานและคุณสมบัติของ																		
แบตเตอรี่ชนิคลิเธียมใอออน																		
3. ศึกษาวิธีการประมาณอายุการใช้งาน																		
ของแบตเตอรี่ชนิคลิเซียมใอออน																		
4. ศึกษาแบบจำลองของแบตเตอรี่ชนิคลิ																		
เธียมใอออน																		
5. ออกแบบและสร้างวงจรตรวจวัดค่า																		
สถานะประจุของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียม																		
ใอออน																		
6. ศึกษาอัลกอริทึมในการประมาณค่า																		
สถานะประจุของแบตเตอรื่ชนิคลิเธียม																		
ใอออน																		
7. ออกแบบและสร้างอัลกอริทึมในการ																		
ประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่																		
ชนิคลิเซียมไอออน																		
8. ปรับปรุงและพัฒนาอัลกอริทึมในการ																		
ประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่																		
ชนิดลิเซียมไอออน																		
9. จัดทำวิทยานิพนธ์																		

บทที่ 2 ทฤษฎีและหลักการ

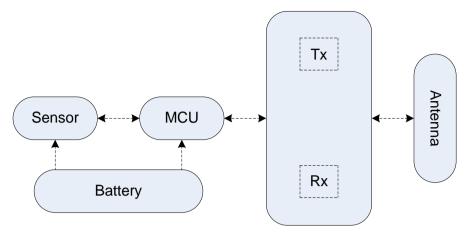
2.1. เซนเซอร์โหนด

เซนเซอร์โหนดเป็นส่วนหนึ่งของระบบสมองกลฝังตัว (Embedded System) ที่ สามารถแบ่งการทำงานออกเป็นระดับชั้นได้ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2-1 โดยประกอบด้วยส่วน ของฮาร์ดแวร์ (Hardware) ถัดขึ้นมาเป็นชั้นของระบบปฏิบัติการ (Operating System) ซึ่งมีส่วนของ การจัดการกับฮาร์ดแวร์และส่วนของการจัดการ (Scheduling) กับงาน (Task) โดยจะมีซอฟต์แวร์ ระดับเล็กทำงานอยู่บนระบบปฏิบัติการอีกชั้นหนึ่ง เช่น ADC, Chipcon, USB, UART, PMC, และ Timer ทั้งนี้การสร้างเซนเซอร์โหนดให้เป็นระบบสมองกลฝังตัวแบบนี้ ทำให้สามารถเพิ่มส่วนของ การติดต่อสื่อสารที่เป็นมาตรฐานได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยที่ผู้ใช้และผู้พัฒนาระดับบนสามารถเชื่อมต่อกับ ระบบได้สะควกมากยิ่งขึ้น [1]

Embedded Applications											
Network protocol / Data aggregation algorithm											
	ta	sks	scheduling								
Operating System											
	ADC	Chipcon	USB	UART	PMC	Timer					
	Hardware										

ภาพประกอบ 2-1 ระดับชั้นของระบบในเซนเซอร์โหนด

ส่วนฮาร์ดแวร์ของเซนเซอร์โหนด แสดงในภาพประกอบที่ 2-2 ประกอบด้วย ใมโครคอนโทรลเลอร์ (Microcontroller, MCU) ทำหน้าที่ประมวลผล (Processing Unit) ส่วน สื่อสารผ่านทางคลื่นวิทยุ (Radio Frequency) ทำหน้าที่ในการรับและส่งข้อมูล (Transmitter and Receiver) ส่วนตรวจข้อมูล (Sensor) ทำหน้าที่เป็นแซนเซอร์ในการตรวจวัดข้อมูลต่าง ๆ และ แหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้า (Battery) ทำหน้าที่เป็นแหล่งจ่ายพลังงานโดยจะใช้แบตเตอรี่เป็นหลัก

ภาพประกอบ 2-2 สถาปัตยกรรมของเซนเซอร์โหนด

ส่วนใมโครคอนโทรลเลอร์จะเน้นการออกแบบเพื่อให้ได้ไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ ประหยัดพลังงาน โดยเน้นให้มีโหมดการทำงานได้หลายโหมด เนื่องจากเวลาส่วนใหญ่ของการ ทำงานในระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สายนี้เป็นช่วง Idle ดังนั้นในการออกแบบให้เซนเซอร์โหนดมี โหมดการทำงานที่เหมาะสมจะทำให้ประหยัดพลังงานได้มากขึ้น แต่เทคโนโลยีที่จะต้องเข้ามา เกี่ยวข้องคือ การออกแบบให้ไมโครคอนโทรลเลอร์สามารถตื่นขึ้นมาทำงานได้ตามปกติ (Wake up time) ให้เร็วที่สุด [1]

เทคโนโลยีที่สำคัญในการออกแบบเซนเซอร์โหนคคือ การระวังการใช้พลังงาน (Power Aware) เทคโนโลยีและเทคนิคต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอมาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้ ได้แก่ การทำให้มีโหมคการทำงานที่หลากหลายในช่วงการทำงานปกติ (Active Mode) จะเป็นช่วง ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ในขณะที่ช่วงเวลาอื่น ๆ ให้ทำงานในโหมค Sleep วิธีการออกแบบเพื่อลด การใช้พลังงานสามารถใช้เทคโนโลยีของการทำ Dynamic Voltage Scaling (DVS) เพื่อปรับแต่ง แรงคันให้สอดคล้องกับความต้องการของระบบ ทั้งนี้จะมีส่วนเชื่อมโยงเข้ากับเทคนิคของการสร้าง DC-DC Regulator ส่วนในระคับซอฟต์แวร์นั้นสามารถช่วยประหยัดพลังงานได้โดยออกแบบให้ใช้ งานฮาร์คแวร์อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบระบบเครือข่ายเซนเซอร์ ใร้สายให้มีการใช้พลังงานต่ำที่สุด เป็นต้น [1]

2.2. แหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าเซนเซอร์โหนด

โดยทั่วไปแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าของเซนเซอร์โหนดสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ แหล่งจ่ายที่มีพลังงานไฟฟ้าจำกัด (Fixed Energy Source) ได้แก่ แบตเตอรี่ทั้งชนิดที่ ชาร์จไม่ได้ (Primary Battery) และชนิดที่ชาร์จได้ (Secondary Battery) อัลตราคาปาซิเตอร์ (Ultracapacitor) เซลล์เชื้อเพลิงขนาดเล็ก (Micro Fuel Cell) เครื่องจักรความร้อนขนาดเล็ก (Micro Heat Engine) เป็นต้น แหล่งจ่ายพลังงานเหล่านี้มีพลังงานในตัวจำกัด เพราะมีปัจจัยตั้งต้นของ พลังงานที่จำกัดดังนี้ แบตเตอรี่มีสารตั้งต้นของปฏิกิริยาไฟฟ้าเคมีในปริมาณที่จำกัด อัลตราคาปาซิ เตอร์มีปริมาณประจุไฟฟ้าจำกัด ส่วนเซลล์เชื้อเพลิงและเครื่องจักรความร้อนขนาดเล็กมีปริมาณสาร ตั้งต้นที่เป็นเชื้อเพลิงในปริมาณจำกัดเช่นกัน ดังนั้นอายุการใช้งานของอุปกรณ์เหล่านี้จึงแปรผกผัน กับกำลังไฟฟ้าเฉลี่ยที่จ่ายออกไปให้แก่โหลด หากต้องจ่ายกำลังไฟฟ้าออกไปมาก พลังงานสะสมใน ตัวจะหมดไปอย่างรวดเร็ว ทำให้อายุการทำงานของเซนเซอร์โหนดจึงกำหนดโดยอายุการใช้งาน ของพลังงานดังกล่าว ส่วนแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าของเซนเซอร์โหนดอีกประเภทหนึ่งคือ แหล่งจ่ายที่มีกำลังไฟฟ้าจำกัด (Fixed Power Source) ได้แก่ เซลล์แสงอาทิตย์ (Solar Cell) เปียโซอิ เล็กทริกเจนเนอเรเตอร์ (Piezoelectric Generator) เป็นต้น เซลล์แสงอาทิตย์และเปียโซอิเล็กทริกเจน เนอเรเตอร์เป็นแหล่งจ่ายที่ไม่มีพลังงานไฟฟ้าหรือสารเชื้อเพลิงเก็บไว้ในตัวเอง แต่จะทำหน้าที่เป็น ตัวแปลงพลังงานในรูปแบบอื่นให้เป็นพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นเมื่อตัวแปลงพลังงานได้รับพลังงาน ตัว แปลงพลังงานก็สามารถให้พลังงานไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้แหล่งจ่ายพลังงานประเภทนี้ ทำงานได้โดยไม่มีข้อจำกัดอายการใช้งาน

2.2.1 แหล่งจ่ายที่มีพลังงานไฟฟ้าจำกัด

การให้พลังงานไฟฟ้าแก่เซนเซอร์โหนดโดยติดตั้งอุปกรณ์เก็บพลังงานไฟฟ้าไว้ที่ ตัวของโหนด เป็นวิธีการให้พลังงานไฟฟ้าแก่เซนเซอร์โหนดที่นิยมใช้กันมากที่สุด เนื่องจากมี ความสะดวกและไม่ยุ่งยากซับซ้อน แหล่งสะสมพลังงานที่เหมาะกับการใช้งานในระบบเครือข่าย เซนเซอร์ไร้สายนั้นต้องมีขนาดเล็กและสามารถให้พลังงานไฟฟ้าได้ยาวนาน แหล่งสะสมพลังงาน ที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ แบตเตอรี่

แบตเตอรี่เป็นแหล่งเก็บพลังงานที่มีใช้กันมานาน โดยพลังงานไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ ได้จากปฏิกิริยาทางเคมีในระบบปิด ความหนาแน่นของกำลังไฟฟ้า (Power Density) ที่แบตเตอรี่ สามารถจ่ายได้ ถูกกำหนดด้วยพื้นที่ของอิเล็กโทรด ในขณะที่ความจุของพลังงานไฟฟ้า (Energy Capacity) ถูกกำหนดด้วยปริมาตรของอิเล็กโทรด ส่วนปฏิกิริยาทางเคมีจะส่งผลต่อแรงดัน ขีดจำกัด ของความหนาแน่นกระแส (Current Density Limitation) และอายุการใช้งานของแบตเตอรี่ (Life Time) แบตเตอรี่สามารถแบ่งตามลักษณะการใช้งานได้เป็นสองประเภทคือ

> แบตเตอรี่แบบปฐมภูมิ (Primary Battery) เป็นแบตเตอรี่ที่ไม่สามารถประจุ กระแสไฟฟ้าซ้ำได้ เมื่อใช้งานหมดแล้วต้องทิ้ง เช่น Zinc-Carbon, Zinc-Mercury Oxide, Alkaline, Manganese Dioxide, Zinc Chloride, Zinc-Air, Magnesium-Organic Electrolyte, Lithium-Mercury, Lithium-Iodine และ Lithium-Sulphur Dioxide เป็นต้น ➤ แบตเตอรี่แบบทุติยภูมิ (Secondary Battery) เป็นแบตเตอรี่ที่สามารถประจุ กระแสไฟฟ้าซ้ำได้ เช่น Lead-Acid, Nickel-Cadmium, Silver-Zinc, Silver- Cadmium, Nickel-Zinc, Cadmium-Air, Zinc-Air, Lithium-Ion และ Lithium-Ion-Polymer เป็นตัน

แบตเตอรี่ถือว่าเป็นแหล่งพลังงานหลักของเซนเซอร์โหนด ในเซนเซอร์โหนด หลายชนิดใช้แบตเตอรี่ขนาด AA เป็นแหล่งพลังงาน ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2-3 โดยอายุการ ให้พลังงานของแบตเตอรี่ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งานและสิ่งแวดล้อม

ภาพประกอบ 2-3 แบตเตอรื่ขนาด AA [11]

แต่แบตเตอรี่ขนาด AA เป็นแบตเตอรี่ที่ไม่สามารถประจุกระแสไฟฟ้าซ้ำได้ เมื่อใช้ งานหมดแล้วต้องทิ้ง ในปัจจุบันเซนเซอร์โหนดสำหรับงานบางประเภทจะมีขนาดเล็กลง ดังนั้น แบตเตอรี่จึงต้องพัฒนาให้มีขนาดเล็กลงด้วยและต้องมีความจุของพลังงานสูง จากการทบทวน วรรณกรรมพบว่า เซนเซอร์โหนดนิยมใช้แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนเป็นแหล่งพลังงานมากขึ้น ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2-4

ภาพประกอบ 2-4 แบตเตอรึ่ชนิคลิเธียมใอออน [12]

เนื่องจากแบตเตอรี่ชนิดลิเซียมใอออนเป็นแหล่งจ่ายพลังงานแบบทุติยภูมิ ในการ ใช้งานจึงต้องมีแหล่งพลังงานเพื่อประจุพลังงานให้แก่แบตเตอรี่ชนิดนี้ ในทางปฏิบัติอาจใช้อุปกรณ์ แปลงพลังงานจากสิ่งแวดล้อมเป็นพลังงานไฟฟ้า เช่น เซลล์แสงอาทิตย์ เป็นแหล่งพลังงานเพื่อ ประจุพลังงานให้กับแบตเตอรี่ทุติยภูมิ ดังนั้นจึงต้องมีวงจรอิเล็กทรอนิกส์กำลังคั่นระหว่างแหล่ง พลังงานกับแบตเตอรี่ทุติยภูมิทำหน้าที่ควบคุมรูปแบบการประจุพลังงาน การเพิ่มวงจรอิเล็กทรอนิกส์กำลังไว้ในภาคแหล่งจ่ายกำลังไฟฟ้าของเซนเซอร์โหนด ทำให้การใช้กำลังไฟฟ้าของเซนเซอร์โหนด ทำให้การใช้กำลังไฟฟ้าของเซนเซอร์โหนดสูงขึ้น

2.2.2 แหล่งจ่ายที่มีกำลังไฟฟ้าจำกัด

แหล่งกำเนิดพลังงานในรูปแบบต่าง ๆ ในสภาพแวคล้อมที่สามารถเปลี่ยนรูปเป็น พลังงานไฟฟ้าได้ เพื่อใช้ในการทำงานของเซนเซอร์โหนด การผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยวิธีนี้เป็นการ เก็บเกี่ยวพลังงานส่วนเกินที่มีอยู่ในธรรมชาติเรียกว่า "Energy Harvesting" หรือ "Power Scavenging" ซึ่งเป็นพลังงานทางเลือกหนึ่งที่สามารถยืดอายการใช้งานของเซนเซอร์โหนดให้ สามารถทำงานได้ยาวนานขึ้น โดยทั่วไปแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าหลักของเซนเซอร์โหนดได้จาก แบตเตอรี่ ซึ่งสามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและปริมาณที่พลังงาน ไฟฟ้าในแบตเตอรี่ยังมีอยู่พอ จึงทำให้การใช้งานเซนเซอร์โหนคมีความสะควก แต่การผลิตไฟฟ้า ด้วยวิธี Energy Harvesting มีความแตกต่างจากการใช้งานแบตเตอรี่คือ พลังงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่ มือยู่ในสภาพแวคล้อม มีข้อจำกัดในเรื่องของอัตราการเปลี่ยนแปลงพลังงาน จะส่งผลกระทบ โดยตรงต่อกำลังไฟฟ้าที่เซนเซอร์โหนคสามารถดึงไปใช้งานได้ในแต่ละช่วงเวลา นอกจากนี้มี ความเป็นไปได้ที่เซนเซอร์โหนดในบางตำแหน่งต้องใช้เทคนิคการแปลงพลังงานที่แตกต่างจาก เซนเซอร์โหนคในตำแหน่งอื่น ๆ และในบางเวลาเซนเซอร์โหนคอาจไม่สามารถแปลงพลังงาน ไฟฟ้าได้เลย การผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยวิธีนี้จึงขึ้นกับตำแหน่งที่อยู่ของเซนเซอร์โหนดและรูปแบบ ของพลังงานในตำแหน่งนั้น ดังนั้นไม่มีวิธีใดที่ของการแปลงพลังงานไฟฟ้าที่สามารถใช้ได้ทุก สภาวะ นอกจากข้อจำกัดต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อเทคนิคการจัดการพลังงานของเซนเซอร์ โหนดและระบบเครื่อข่ายไร้สายอีกด้วย

เซนเซอร์โหนดที่ติดตั้งในสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปจะมีการเปลี่ยนรูปพลังงานใน รูปแบบต่าง ๆ โดยทั่วไปสามารถแบ่งออกได้เป็นสิ่ประเภทคือ

- 🕨 พลังงานแสง ใค้แก่ พลังงานจากแสงอาทิตย์ พลังงานจากแสงของหลอดไฟ
- > พลังงานจลน์ ได้แก่ พลังงานจากการสั่นสะเทือน พลังงานจากลมหรือการ ใหล ของอากาศ พลังงานจากการเปลี่ยนแปลงความคัน และพลังงานจากการเคลื่อนใหวของร่างกาย
  - 🗲 พลังงานความร้อน ได้แก่ พลังงานจากความแตกต่างของอุณหภูมิ

2.3. แบตเตอรี่ลิเซียมใอออน

ลิเธียมเป็นวัสคุองค์ประกอบการผลิตแบตเตอรี่ที่ใค้รับความนิยมในปัจจุบัน [13], [14] และ [15] เทคโนโลยีการผลิตแบตเตอรี่ด้วยลิเธียมมีจุดเริ่มต้นจากวิจัยในช่วงปี ค.ศ. 1970 ขณะนั้นเป็นแบตเตอรี่ชนิดใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง ลิเธียมมีคุณสมบัติที่เค่นคือ เป็นโลหะที่เบา ให้ แรงคันไฟฟ้าสูง และยังมีความหนาแน่นของพลังงานสูงและกำลังไฟฟ้าสูงในน้ำหนักที่เท่ากัน ปัญหาของโลหะลิเธียม (Lithium Metal) ในระยะแรกคือ เรื่องของความปลอดภัยกล่าวคือ ใน ระหว่างชาร์จไฟมีแนวโน้มที่จะเกิดความไม่เสถียรทำให้ระเบิดได้ง่าย งานวิจัยในระยะต่อมาจึงได้มี การทดลองเปลี่ยนจากการใช้ลิเธียมในรูปของโลหะมาเป็นรูปของไอออน ซึ่งมีความปลอดภัย มากกว่ามาก ถึงแม้จะให้พลังงานที่น้อยกว่า แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนแบบชาร์จกระแสไฟฟ้าซ้ำ ได้ ออกสู่ตลาดในเชิงพาณิชย์เป็นครั้งแรกในปี 1991 โดยบริษัท Sony Corporation จากนั้นก็ได้มี การผลิตแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนออกมามากมาย เพื่อตอบสนองอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หลากหลายประเภท และเป็นกลุ่มแบตเตอรี่ที่มีความนิยมในการใช้งานสูงที่สุด โดยข้อดีและข้อเสีย ของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนสามารถสรุปได้ ดังแสดงในตารางที่ 2-1

ตาราง 2-1 ข้อดีและข้อเสียของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออน

ข้อดี ข้อเสีย 🍫 ต้องใช้วงจรป้องกันแรงคันและกระแส ความหนาแน่นของพลังงานและ ให้อยู่ในระดับที่ปลอดภัย กำลังไฟฟ้าสูง 💠 มีการเสื่อมอายุตามเวลาแม้ว่าจะไม่มี 🍫 มีน้ำหนักเบา 💠 อายุการใช้งานนานและวงรอบการใช้ การใช้งาน แบตเตอรี่ลิเซียมมีอายุการ งานนานกว่าชนิดอื่น ใช้งานประมาณ 2-3 ปี (อายุอาจนาน ❖ มีอัตราการคายประจุตัวเองต่ำ (Low กว่านี้หากชาร์จไว้บางส่วน และเก็บใน Self-Discharge) เมื่อเปรียบเทียบกับ ที่เย็บ) แบตเตอรี่ชนิคอื่น ๆ เช่น ต่ำกว่า NiCd 🍁 อัตราการจ่ายกระแส (Load Current) และ NiMH ถึงกว่าครึ่ง ไม่สูงมาก ไม่เหมาะกับงานที่ใช้โหลด 💠 การบำรุงรักษาง่าย ไม่ต้องกระตุ้นก่อน หนักๆ 🍫 ราคาสูงเมื่อเทียบกับ NiCd และ NiMH การใช้งาน

ในกลุ่มของแบตเตอรี่ชนิคลิเซียมไอออนสามารถแบ่งประเภทของแบตเตอรี่ได้ หลายกลุ่ม ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์ประกอบทางเคมีที่นำไปใช้ในการทำให้เกิดพลังงานไฟฟ้า ทำ ให้เกิดประสิทธิภาพ รูปร่าง น้ำหนัก ฯลฯ ตามต้องการ เช่น ลิเซียมไอออนโพลีเมอร์ (Li-ion Polymer) ลิเซียมไอรอนฟอสเฟส (Lithium iron Phosphate -LiFePO₄) เป็นต้น

ในปัจจุบันและอนาคตแนว โน้มเทค โน โลยีของแบตเตอรี่จะเน้นการคิดค้น แบตเตอรี่ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เนื่องจากปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาขึ้นอยู่กับเทค โน โลยีที่ต้อง เป็นมิตรกับสิ่งแวคล้อม เช่น ขนาค รูปร่าง น้ำหนัก เป็นต้น ซึ่งแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออนมี ความสำคัญต่อการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า สินค้าอิเลีกทรอนิกส์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้มากขึ้น โดยมี การพัฒนาส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม อีกทั้งยังมี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นตามลำดับ แบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออนจะมีบทบาทสำคัญในการผลิตสินค้าที่ เป็นกลุ่มที่ใช้เทค โน โลยีระดับสูง ซึ่งหมายถึงราคาสูงไปด้วย ในขณะที่กลุ่มเทค โน โลยีระดับล่างจะ ยังคงใช้แบตเตอรี่ชนิคอื่น ๆ อย่างไรก็ตามนอกจากการพัฒนาในเรื่องของเทค โน โลยีการผลิต แบตเตอรี่แล้ว ยังมีการให้ความสำคัญขององค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ งานให้มากขึ้นเช่นกัน

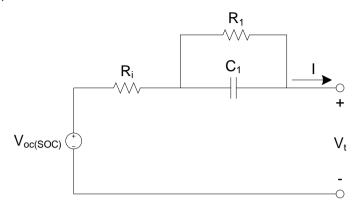
แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมใอออนมีการป้องกันที่สูงเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ งาน ซึ่งจะมีวงจรป้องกันประกอบอยู่ภายในแบตเตอรี่ ซึ่งมีวงจรตรวจจับแรงดันและกระแสโดยใช้ Metal Oxide Semiconductor Field Effect Transistor (MOSFET) กำลังสูงแต่มีขนาดเล็กทำหน้าที่ เป็นสวิตช์ ทำหน้าที่ตัดวงจรออกเมื่อแรงดันของแบตเตอรี่สูงเกินประมาณ 4.3 V และทำหน้าที่ ป้องกันไม่ให้แรงดันของแบตเตอรี่ต่ำเกินประมาณ 2.5 V วงจรควบคุมจะตัดวงจรออกทำให้ แบตเตอรี่ไม่สามารถจ่ายกระแสได้อีก การเก็บแบตเตอรี่ไว้เป็นเวลานานจะทำให้เซลล์ลิเธียม ใอออนเสียหายถาวร

2.4. แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรื่

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรื่ชนิดลิ เชียมไอออน (Equivalent Circuit Model) สามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบคือ

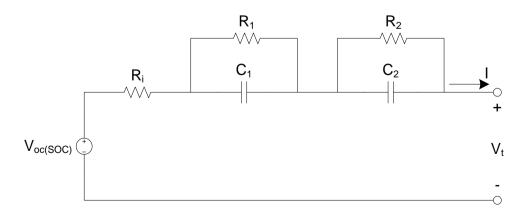
2.4.1 แบบจำลองเทวินิน (Thevenin Model) แบบจำลองวงจรสมมูลเทวินินเป็น แบบจำลองพื้นฐานที่นิยมใช้กันทั่วไป [5], [6], [7], [8], [9], [17], [19], [20], [23] และ [25] ดังแสดง ในภาพประกอบที่ 2-5 ประกอบด้วยแหล่งจ่ายแรงดันกระแสตรง $V_{octsoct}$ เป็นแรงดันขณะเปิดวงจร ที่มีความสัมพันธ์กับค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ที่เปลี่ยนไป ตัวต้านทาน R_i เป็นตัวต้านทาน ภายในขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการดิสชาร์จ ตัวต้านทาน R_i และตัวเก็บประจุ C_i ที่ต่อขนานกันใช้ในการ

อธิบายผลตอบสนองชั่วครู่ของผลตอบสนองแรงดันในระหว่างการชาร์จและดิสชาร์จ แรงดันขั้ว ของแบตเตอรี่ V_i และกระแสของแบตเตอรี่ที่จ่ายออกไป I

ภาพประกอบ 2-5 แบบจำลองเทวินินของแบตเตอรึ่ชนิคลิเซียมไอออน

2.4.2 การปรับปรุงแบบจำลองเทวินิน (Improved Thevenin Model) [16], [18], [21], [22] และ [24] เป็นการนำเอาแบบจำลองเทวินินมาปรับปรุงโดยเพิ่มตัวต้านทาน R_2 และตัว เก็บประจุ C_2 ที่ต่อขนานกันลงไปในแบบจำลองเทวินิน ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2-6 โดย แบบจำลองนี้เหมาะกับแบตเตอรี่ที่มีการเปลี่ยนแปลงของกระแสโหลดแบบเป็นระดับ ตัวต้านทาน R_1 และตัวเก็บประจุ C_1 ที่ต่อขนานกันใช้ในการอธิบายผลตอบสนองแรงดันที่มีค่าคงที่เวลาสั้น สำหรับตัวต้านทาน R_2 และตัวเก็บประจุ C_2 ที่ต่อขนานกันใช้ในการอธิบายผลตอบสนองแรงดันที่มี ค่าคงที่เวลายาว ข้อดีของการการปรับปรุงแบบจำลองเทวินินคือ เพิ่มความแม่นยำมากยิ่งขึ้น แต่ ในทางเดียวกันข้อเสียของการการปรับปรุงแบบจำลองเทวินินคือ เพิ่มความซับซ้อนในการคำนวณ (อนุพันธ์อันดับสอง) มากขึ้นด้วยเช่นกัน

ภาพประกอบ 2-6 การปรับปรุงแบบจำลองเทวินินของแบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออน

2.5. สถานะประจุแบตเตอรื่

2.5.1 การประมาณปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในแบตเตอรี่

ปริมาณพลังงาน ใฟฟ้าที่เหลืออยู่ในแบตเตอรี่ สามารถประมาณ ได้จากการหา สถานะประจุ (State-of-Charge, SOC) [4] ของแบตเตอรี่ โดยค่าสถานะประจุคือ จำนวนประจุหรือ พลังงานที่เหลืออยู่ภายในแบตเตอรี่ (Q) ซึ่งแสดงในรูปของเปอร์เซ็นต์ต่อพิกัดความจุของแบตเตอรี่ (C_R) ดังสมการที่ (2.1)

$$SOC = \frac{Q}{C_R} \times 100\% \tag{2.1}$$

เมื่อแบตเตอรี่เต็มค่าสถานะประจุจะมีค่าเท่ากับ 100% และเมื่อแบตเตอรี่หมด สถานะประจุจะมีค่าเท่ากับ 0% ดังนั้นค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่จึงมีความสำคัญมาก ใน ระหว่างการชาร์จและดิสชาร์จของแบตเตอรี่ ช่วงเวลาระหว่าง t_{α} และ t_{β} ดังแสดงในภาพประกอบ ที่ 2-7 ทำให้พลังงานที่เหลืออยู่ภายในแบตเตอรี่เปลี่ยนแปลงจาก Q_{α} เป็น Q_{β} ดังสมการที่ (2.2)

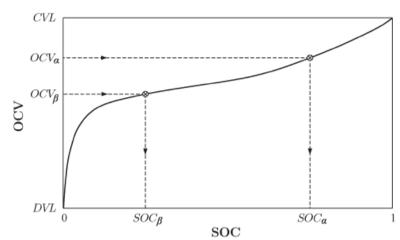
$$Q_{\beta} = Q_{\alpha} - \Delta Q_{\alpha,\beta} = Q_{\alpha} - \int_{t}^{t_{\beta}} I_{batt}(t)dt$$
 (2.2)

โดยที่กระแสของแบตเตอรี่ I_{batt} มีค่าเป็นบวกระหว่างการคิสชาร์จแบตเตอรี่ ในทาง เดียวกันถ้าพลังงานที่เหลืออยู่ในแบตเตอรี่เปลี่ยนแปลงจาก Q_{α} เป็น Q_{β} แล้วทำให้ค่าสถานะประจุ เปลี่ยนแปลงจาก $SOC_{\alpha}=SOC(t_{\alpha})$ เป็น $SOC_{\beta}=SOC(t_{\beta})$ ด้วย เมื่อนำสมการที่ (2.2) แทนลงใน สมการที่ (2.1) ที่เวลา t_{α} และ t_{β} ดังนั้นความจุทั้งหมดของแบตเตอรี่สามารถหาได้ดังนี้

$$C = C_{\alpha,\beta} = \frac{Q_{\alpha} - Q_{\beta}}{SOC_{\alpha} - SOC_{\beta}}$$

$$= \frac{\int_{t_{\alpha}}^{t_{\beta}} I_{batt}(t)dt}{SOC(t_{\alpha}) - SOC(t_{\beta})}$$
(2.3)

จากสมการที่ (2.3) การประมาณค่าความจุทั้งหมดของแบตเตอรี่จากการคิสชาร์จแบตเตอรี่ ไม่จำเป็นต้องคิสชาร์จแบตเตอรี่ให้หมด โดยค่าสถานะประจุทั้งสองค่าคือ soc_{lpha} และ soc_{eta} และ กระแสระหว่างการดิสชาร์จของสถานะประจุที่เวลา t_{α} และ t_{β} เพียงพอที่สามารถนำมาใช้ ประมาณค่าความจุของแบตเตอรี่ได้

ภาพประกอบ 2-7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร [4]

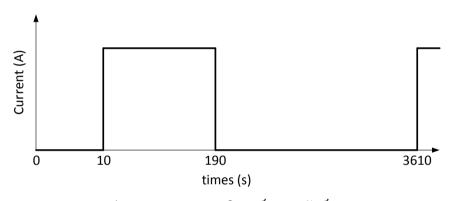
แรงคันขณะเปิดวงจร (OCV) มีความสัมพันธ์เป็นฟังก์ชันกับค่าสถานะประจุ และ เมื่อค่าสถานะประจุเปลี่ยนแปลงจาก SOC_{α} เป็น SOC_{β} ทำให้แรงคันขณะเปิดวงจรเปลี่ยนแปลง จาก $OCV_{\alpha} = OCV(t_{\alpha})$ เป็น $OCV_{\beta} = OCV(t_{\beta})$ ด้วย แรงคันขณะเปิดวงจรมีความสัมพันธ์เป็นเชิง เส้นกับสถานะประจุ ดังนั้นสถานะประจุของแบตเตอรี่สามารถประมาณได้จากการใช้ข้อมูลใน ตาราง ซึ่งได้จากการตรวจวัดค่าแรงคันขณะเปิดวงจร ความสัมพันธ์เชิงเส้นของการตรวจวัดค่า สถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรสามารถเขียนกราฟเพื่อหาค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ได้ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2-7 เพราะฉะนั้นจากสมการที่ (2.3) สามารถเขียนได้เป็น

$$C_{\alpha,\beta} = \frac{\int\limits_{t_{\alpha}}^{t_{\beta}} I_{batt}(t)dt}{SOC(OCV(t_{\alpha})) - SOC(OCV(t_{\beta}))}$$
(2.4)

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรสามารถหาได้จาก การชาร์จหรือดิสชาร์จแบตเตอรี่หรือเรียกว่า การทดสอบด้วยกระแส ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดใน หัวข้อถัดไป

2.6. การทดสอบด้วยกระแส

การทดสอบด้วยกระแส (Current Tests) [6] สามารถแบ่งได้เป็น 2 ชนิด ตาม ลักษณะของกระแสที่ใช้ในการทดสอบคือ การทดสอบด้วยกระแสชนิด Hybrid Pulse Power Characterization (HPPC) และการทดสอบด้วยกระแสดิสชาร์จแบบพัลส์ (Pulse Current Discharge) การทดสอบด้วยกระแสสามารถนำมาใช้ในการหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลทาง ไฟฟ้าของแบตเตอรี่ ในการทดสอบด้วยกระแสชนิด HPPC แบตเตอรี่จะอยู่ในสภาวะชาร์จและ ดิสชาร์จ ในทางตรงกันข้ามการทดสอบด้วยกระแสดิสชาร์จแบบพัลส์หรือเรียกว่า "พัลส์กระแส" แบตเตอรี่จะอยู่ในสภาวะดิสชาร์จเท่านั้น โดยการดิสชาร์จเป็นพัลส์ของกระแสดงที่ ดังแสดงใน ภาพประกอบที่ 2-8

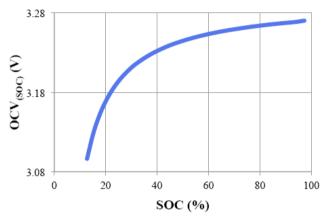

ภาพประกอบ 2-8 กระแสดิสชาร์จแบบพัลส์

การทดสอบด้วยกระแสทั้ง 2 ชนิด แบตเตอรี่ใช้เวลาในการพักระหว่างการชาร์จ และดิสชาร์จประมาณ 1 ชั่วโมงก่อนที่จะทำการชาร์จและดิสชาร์จรอบต่อไป เพื่อทำให้ระดับ แรงดันของแบตเตอรี่เข้าสู่สภาวะอยู่ตัว เมื่อแรงดันเข้าสู่สภาวะอยู่ตัว (แรงดันขณะเปิดวงจร) สามารถนำไปเขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจรของ แบตเตอรี่ได้ ในทางเดียวกันการทดสอบด้วยกระแสสามารถนำมาใช้หาค่าพารามิเตอร์ของ แบบจำลองวงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้อีกด้วย

2.6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจรของ แบตเตอรี่ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2-9 ซึ่งสามารถหาได้จากการทดสอบด้วยกระแสคงที่ด้วยการ ดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสคงที่ ทำให้สถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าทำการดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยเวลา 180 วินาทีจำนวนหนึ่งครั้ง ทำให้ค่าสถานะประจุของ แบตเตอรี่ลดลง 5% หลังจากการดิสชาร์จแบตเตอรี่แล้ว เพื่อให้แรงดันแบตเตอรี่เข้าสู่สภาวะอยู่ตัว

ต้องใช้เวลาประมาณ 3420 วินาทีก่อนที่จะทำการคิสชาร์จแบตเตอรี่รอบต่อไป แรงคันในสภาวะอยู่ ตัวนี้สามารถนำไปใช้เป็นค่าแรงคันขณะเปิดวงจรได้

ภาพประกอบ 2-9 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร [6]

ก่าสถานะประจุของแบตเตอรี่กับเวลาที่ใช้ในการคิสชาร์จแบตเตอรี่ ดังแสดงใน ตารางที่ 2-2 วิธีการหาความสัมพันธ์ดังกล่าวหาได้จากตัวอย่าง เช่น แบตเตอรี่ขนาด 1020 mAh แสดงว่าถ้าทำการคิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสกงที่ขนาด 1.02 A ในเวลา 60 นาที แบตเตอรี่ก็จะ หมด ดังนั้นถ้าดิสชาร์จแบตเตอรี่ครั้งละ 3 นาที ก็จะทำให้สถานะประจุลดลงครั้งละ 5% ตามลำดับ

ตาราง 2-2 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับเวลาการคิสชาร์จของแบตเตอรี่

เวลา (นาที)	สถานะประจุ (%)	เวลา (นาที)	สถานะประจุ (%)
3	95	33	45
6	90	36	40
9	85	39	35
12	80	42	30
15	75	45	25
18	70	48	20
21	65	51	15
24	60	54	10
27	55	57	5
30	50	60	0

การคิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสคงที่ควรจะคิสชาร์จแบตเตอรี่ในช่วงของค่า สถานะประจุจาก 100% ให้ลดลงเหลือ 10% เท่านั้น ไม่ควรที่จะคิสชาร์จแบตเตอรี่จนหมดหรือค่า สถานะประจุเท่ากับ 0% เนื่องจากการคิสชาร์จแบตเตอรี่จดหมด ทำให้แบตเตอรี่เสื่อมสภาพเร็วมาก ยิ่งขึ้น

2.6.2 การหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ ในงานวิจัยนี้ ได้ใช้แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ชนิคลิเชียมไอออนด้วย แบบจำลองวงจรสมมูลเทวินิน ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2-5 ซึ่งเป็นแบบจำลองวงจรสมมูลทาง ไฟฟ้าที่นิยมใช้กันทั่วไปประกอบด้วย แรงดันขณะเปิดวงจร $V_{oc(SOC)}$ ตัวต้านทานอนุกรม R_i ทำหน้า เป็นตัวต้านทานภายใน ตัวต้านทาน R_i และตัวเก็บประจุ C_i ต่อขนานกันทำหน้าที่เป็นผลตอบสนอง แรงดันข้วของแบตเตอรี่ V_i

ค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลเทิวินสามารถหาได้จากผลตอบสนอง แรงคันของแบตเตอรี่ [5], [6] และ [16] ซึ่งได้จากการทดสอบด้วยกระแสดิสชาร์จคงที่แบบพัลส์ ดัง แสดงในภาพประกอบที่ 1-4 จากผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่เมื่อดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ สามารถนำมาหาค่าพารามิเตอร์ได้ดังนี้

ightharpoonupตัวต้านทานภายใน R_i สามารถหาได้จากแรงดันที่ลดลงอย่างทันทีทันใด (ΔV) เมื่อ เริ่มต้นการดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ นอกจากนี้แล้วมีแรงดันที่เพิ่มขึ้นอย่าง ทันทีทันใดเมื่อสิ้นสุดการดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ จากภาพประกอบที่ 1-4 สามารถคำนวณหาค่าตัวต้านทานภายใน R_i ได้ดังสมการที่ (2.5)

$$R_i = \frac{\Delta V}{I} \tag{2.5}$$

การหาค่าตัวด้านทาน R_i และตัวเก็บประจุ C_i ที่ต่อขนานกันสามารถหาได้จาก ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ โดยที่ตัวเก็บประจุ C_i หาได้จากช่วงของผลตอบสนองชั่วครู่ หลังจากนั้นเมื่อเข้าสู่สภาวะอยู่ตัวแล้วสามารถใช้ในการหาค่าตัวต้านทาน R_i

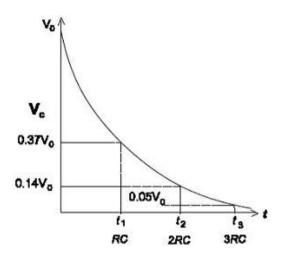
 $ightharpoonup ก่าตัวเก็บประจุ <math>C_I$ สามารถหาได้จากการดิสชาร์จของตัวเก็บประจุ [23] เมื่อตัวเก็บ ประจุได้รับการชาร์จจนเต็มอย่างสมบูรณ์ โดยตัวเก็บประจุจะดิสชาร์จจนถึง ช่วงเวลา t_I แรงคันที่ตกคร่อมตัวเก็บประจุจะลดลง 37% ของแรงคันเอาต์พุต V_o คัง แสดงในภาพประกอบที่ 2-10 คังนั้นการหาค่าตัวเก็บประจุ C_I สามารถคำนวณได้ จากค่าเวลาคงที่ช่วงเวลา $t_I = RC$ ได้ดังสมการที่ (2.6) และ (2.7) ตามลำดับ ค่าคงที่ เวลาคือจุดแบ่งระหว่างช่วงของผลตอบสนองชั่วครู่กับช่วงที่เข้าสู่สภาวะอยู่ตัว

$$\tau = R_1 C_1 = 0.37 \times V_o \tag{2.6}$$

$$C_1 = \frac{\tau}{R_1} \tag{2.7}$$

 ตัวต้านทาน R, สามารถหาได้จากแรงดันที่ลดลงของผลตอบสนองแรงดันในช่วงที่ สภาวะอยู่ตัว โดยนำแรงดันที่ลดลงหารด้วยกระแสดิสชาร์จคงที่ ดังสมการที่ (2.8)

$$R_1 = \frac{\Delta V_s}{I} \tag{2.8}$$

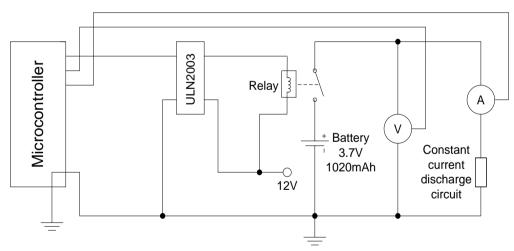
n	t = nRC	$V_c = V_0 e^{-\tau}$
1	RC	0.368V ₀
2	2RC	0.135V ₀
3	3RC	$0.050V_0$
4	4RC	0.018V ₀

ภาพประกอบ 2-10 การคิสชาร์จของตัวเก็บประจุ [26]

บทที่ 3 การออกแบบวงจร

3.1. การออกแบบวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรื่

การวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ชนิคถิเชียมไอออนด้วยการทดสอบด้วย กระแสนั้น จะต้องทำการออกแบบวงจรเพื่อให้แบตเตอรี่สามารถจ่ายกระแสได้คงที่ ซึ่งควบคุมและ เก็บข้อมูลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.1 วงจรนี้สามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วนได้แก่ ส่วนการตรวจวัดสัญญาณ ส่วนการส่งและรับสัญญาณ ส่วนการประมวลผลสัญญาณ และการออกแบบวงจรดึงกระดิสชาร์จกงที่ (Constant Current Discharge Circuit) ในส่วนแรกคือ การตรวจวัดสัญญาณประกอบด้วยอุปกรณ์ตรวจวัดสัญญาณ เช่น สัญญาณแรงดันและกระแส ถัดมา คือ ส่วนของการส่งและรับสัญญาณจะทำการส่งและรับสัญญาณผ่านทาง RS232 ในส่วนของการ ประมวลผลจะใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ทำหน้าที่ในการประมวลผล และส่วนสุดท้ายคือ การ ออกแบบวงจรดึงกระดิสชาร์จกงที่ เนื่องจากขณะทำการดิสชาร์จกระแสแบตเตอรี่ จะมีค่าลดลงเรื่อย ๆ จึงไม่สามารถใช้โหลดแบบพาสซีฟในการคุมกระแสดิสชาร์จให้คงที่

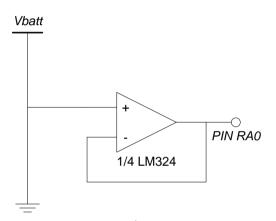
ภาพประกอบ 3-1 วงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรื่

ข้อมูลจากวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่สามารถนำมาใช้ในการเขียน กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่เพื่อใช้ใน การประมาณค่าสถานะประจุ นอกจากนั้นแล้วผลตอบสนองแรงดันขณะแบตเตอรี่คายประจุ ก็ สามารถนำไปใช้หาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ได้

3.1.1 การตรวจวัดสัญญาณ

การตรวจวัคสัญญาณของวงจรตรวจวัคค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่จะทำการ ตรวจวัคสัญญาณแรงคันและกระแส โดยใช้อุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณแรงคัน (Voltage Sensor) และ อุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณกระแส (Current Sensor) ซึ่งได้ทำการออกแบบไว้คังนี้

> อุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณแรงคัน การออกแบบอุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณแรงคัน สามารถออกแบบโดยนำสัญญาณแรงคันจากแบตเตอรี่ ต่อผ่านไปยังวงจรบัฟเฟอร์
> (Buffer) เพื่อทำการรักษาระคับสัญญาณแรงคันให้คงที่ก่อนส่งผ่านไปยัง ไมโครคอนโทรลเลอร์ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-2

ภาพประกอบ 3-2 อุปกรณ์ตรวจวัดสัญญาณแรงคัน

สัญญาณแรงคันที่ได้จากการตรวจวัดนี้จะนำไปใช้เป็นค่าแรงคันขณะเปิดวงจร ซึ่ง ใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่และนำไปใช้ในการเขียนกราฟผลตอบสนอง แรงคันเพื่อนำไปใช้หาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่

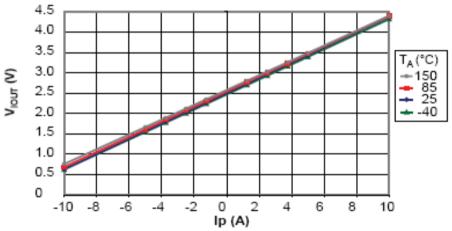
> อุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณกระแส การออกแบบอุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณกระแส สามารถออกแบบโดยเลือกใช้ใอซีตรวจวัคสัญญาณกระแสเบอร์ ACS712 ส่งผ่าน ไปยังไมโครคอนโทรลเลอร์ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-3 เพื่อนำไปใช้ในการ ตรวจสอบค่ากระแสของแบตเตอรึ่งณะทำการดิสชาร์จ

ภาพประกอบ 3-3 อุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณกระแส [25]

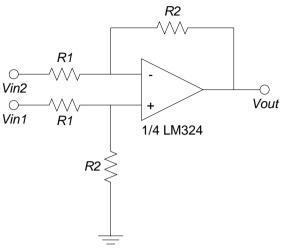
สัญญาณกระแสที่ได้นอกจากใช้ในการตรวจสอบค่ากระแสของแบตเตอรื่ขณะทำ การคิสชาร์จแล้วยังสามารถนำไปใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ได้อีกด้วย

ใอซีตรวจวัดสัญญาณกระแสเบอร์ ACS712 ใช้ไฟเลี้ยงเคี่ยวขนาด 5 V ซึ่งสามารถ นำแรงคัน 5 V จากไฟเลี้ยงของไมโครคอนโทรลเลอร์มาใช้ได้ทันที จากภาพประกอบที่ 3-1 พบว่า แบตเตอรี่มีพิกัดกระแส 1020 mAh ดังนั้นทำการเลือกพิกัดของไอซีตรวจวัดสัญญาณกระแสที่ 5 A ซึ่งจากข้อมูลที่ผู้ผลิตให้มา ค่าสัญญาณเอาต์พุตที่ได้จะมีขนาด 185 mV ต่อสัญญาณอินพุต 1 A จาก กุณลักษณะของไอซีตรวจวัดสัญญาณกระแสพบว่า เมื่อสัญญาณอินพุตมีขนาดกระแสเท่ากับ 0 A จะได้สัญญาณแรงคันเอาต์พุตเท่ากับ 2.5 V แสดงว่าเมื่อสัญญาณอินพุตซึ่งเป็นแบตเตอรี่มีค่าขนาด พิกัดกระแสเท่ากับ 1.02 A จะได้สัญญาณแรงดันเอาต์พุตเท่ากับ 2.5+(1.02×0.185) = 2.6887V คัง แสดงในภาพประกอบที่ 3-4 ซึ่งเป็นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระแสอินพุตกับแรงดัน เอาต์พุตของไอซีตรวจวัดสัญญาณกระแสเบอร์ ACS712 ขนาดพิกัดกระแส 5 A

ภาพประกอบ 3-4 ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสอินพุตกับแรงคันเอาต์พุต ของไอซีตรวจวัคสัญญาณกระแสเบอร์ ACS712 [25]

ไอซีตรวจวัดสัญญาณกระแสจะส่งสัญญาณแรงคันเอาต์พุตในช่วง 2.5-2.6887 V ทำให้มีช่วงในการส่งสัญญาณแรงคันเอาต์พุตเพียง 0.1887 เท่านั้น เมื่อช่วงในการส่งสัญญาณแรงคันเอาต์พุตเพียง 0.1887 เท่านั้น เมื่อช่วงในการส่งสัญญาณแรงคันเอาต์พุตที่ลดลง ตามไปด้วย คังนั้นจึงได้ทำการออกแบบให้มีการขยายช่วงในการส่งสัญญาณแรงคันเอาต์พุตให้มีค่า มากขึ้น โดยใช้วงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคัน (Difference Amplifier) คังแสดงในภาพประกอบ ที่ 3-5 ประกอบด้วยแรงคันอินพุต $V_{\scriptscriptstyle m,I}$ และ $V_{\scriptscriptstyle m,2}$ ตัวต้านทาน RI จำนวนสองตัว ตัวต้านทาน R2 จำนวนสองตัว และออปแอมป์

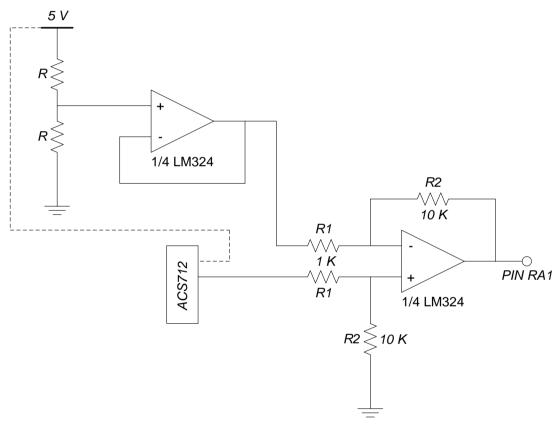
ภาพประกอบ 3-5 วงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคัน

จากภาพประกอบ 3-5 ความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณแรงคันอินพุต $V_{\it in1},\,V_{\it in2}\,$ และ สัญญาณแรงคันเอาต์พุต $V_{\it out}$ สามารถหาได้ดังสมการ

$$V_{out} = \frac{R2}{R1} (V_{in1} - V_{in2})$$
 (3.1)

จากวงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคันสามารถออกแบบให้มีอัตราขยาย (Gain) เท่ากับ 10 เท่า โดยการเลือกใช้ตัวต่ำนทาน $RI = Ik\Omega$ และ $R2 = I0k\Omega$ คังนั้นอัตราขยายเท่ากับ $\frac{R^2}{R1} = \frac{10k\Omega}{lk\Omega} = 10$ ในการนำวงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคันมาขยายสัญญาณแรงคันเอาต์พุตของ ใอซีตรวจวัคสัญญาณกระแสสามารถออกแบบได้โดยนำสัญญาณแรงคันเอาต์พุตของไอซีตรวจวัค สัญญาณกระแสต่อกับสัญญาณแรงคัน V_{in1} ของวงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคัน ส่วนสัญญาณแรงคัน V_{in2} ของวงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคัน ส่วนสัญญาณแรงคัน V_{in2} ของวงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคันจะกำหนดให้มีค่าแรงคันเท่ากับ 2.5~V สาเหตุที่ กำหนดให้แรงคัน V_{in2} มีค่าเท่ากับ 0.4~ จะได้สัญญาณแรงคันเอาต์พุตเท่ากับ 0.5~ การทำให้สัญญาณแรงคัน 0.5~ มีค่าเท่ากับ 0.5~ นั้นสามารถทำได้โดยนำไฟเลี้ยงของไมโกรคอนโทรลเลอร์ขนาด แรงคันเท่ากับ 0.5~ มาทำการแบ่งแรงคันโดยใช้หลักการแบ่งแรงคันของตัวต้านทานที่มีขนาดเท่ากัน สองตัวมาต่ออนุกรมกัน เพื่อทำหน้าที่ในการลดระคับแรงคันจงครึ่งหนึ่งกล่าวคือ ลดระคับแรงคัน จาก 0.5~ ให้เหลือ 0.5~ งากนั้นเมื่อได้สัญญาณแรงคัน 0.5~ แล้วจะต่อผ่านไปยังวงจรบัฟเฟอร์เพื่อ รักษาระคับสัญญาณแรงคันให้กงที่ เมื่อนำสัญญาณแรงคันทั้งสองมาลบกันคือ สัญญาณแรงคัน 0.5~ เมื่อผ่านวงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคันแล้วทำให้สัญญาณแรงคัน 0.5~

เอาต์พุตมีค่าเท่ากับ 0 V ด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นค่าสัญญาณแรงคันเอาต์พุตต่ำที่สุด ส่วนค่าค่า สัญญาณแรงคันเอาต์พุตสูงสุดของวงจรขยายผลต่างสัญญาณแรงคันคือ 2.6887 V ที่พิกัดขนาด กระแสเท่ากับ 1.02 A ซึ่งสามารถขยายช่วงสัญญาณแรงคันเอาต์พุตของใอซีตรวจวัดสัญญาณ กระแสจากแรงคัน 2.5-2.6887 V เป็นช่วงแรงคัน 0-2.6887 V การออกแบบวงจรตรวจวัดสัญญาณ กระแสที่ได้กล่าวมาในข้างต้นมีส่วนประกอบทั้งหมด ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.6 ซึ่งเป็นการ ขยายช่วงสัญญาณแรงคันเอาต์พุตของไอซีตรวจวัดสัญญาณกระแส

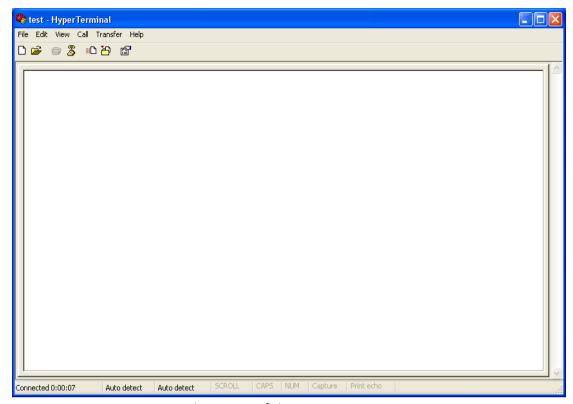

ภาพประกอบ 3-6 วงจรตรวจวัคสัญญาณกระแส

3.1.2 การส่งและรับสัญญาณ

การส่งและรับสัญญาณแรงคันและกระแสจากอุปกรณ์ตรวจวัคสัญญาณแรงคัน และกระแส จะทำการส่งและรับสัญญาณข้อมูลผ่านทาง RS-232 (Recommended Standard-232) ซึ่ง ทำหน้าที่ในการเชื่อมต่อข้อมูลแบบอนุกรมระหว่างไมโครคอนโทรลเลอร์กับคอมพิวเตอร์ โดยจะ แสดงผลข้อมูลผ่านทางโปรแกรม Hyper Terminal ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.7

การส่งและรับสัญญาณข้อมูลผ่านทางโปรแกรม Hyper Terminal จะใช้อัตราการ ส่งข้อมูล (Baud rate) หรือความเร็วของการส่งและรับข้อมูลที่ 9600 บิตต่อวินาที

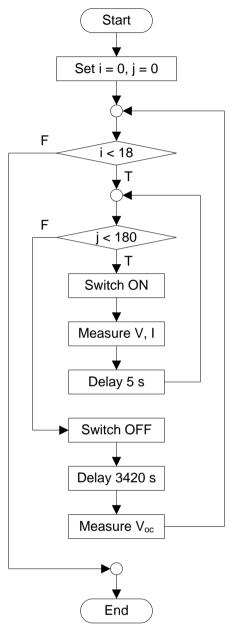

ภาพประกอบ 3-7 โปรแกรม Hyper Terminal

3.1.3 การประมวลผลสัญญาณ

การประมวลผลสัญญาณสามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิคคือ สัญญาณแรงคันและ สัญญาณกระแส ซึ่งได้จากอุปกรณ์ตรวจวัดสัญญาณแรงคันและกระแสตามลำดับนั้น โดยจะใช้ ใมโกรคอนโทรลเลอร์ PIC16F877 ทำหน้าที่ในการประมวลผลสัญญาณทั้งสองชนิดแบบอัตโนมัติ เนื่องจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่ใช้ เวลาทั้งหมดประมาณ 18 ชั่วโมง นอกจากใมโครคอนโทรลเลอร์จะทำหน้าที่ในการประมวลผล สัญญาณแรงคันและกระแสแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นตัวควบกุมการทำงานของสวิตช์ในการเปิดและปิด การทำงานของวงจรอีกด้วย

การประมวลผลสัญญาณแรงคันและกระแส การประมวลผลสัญญาณข้อมูลแรงคัน และกระแสของไมโครคอนโทรลเลอร์นั้นจะมีแผนผัง (Flowchart) การทำงานของ ไมโครคอนโทรลเลอร์ คังแสดงในภาพประกอบที่ 3-8 โดยเงื่อนไขในการตรวจวัด สัญญาณแรงคันและกระแสประกอบด้วยเวลาในการคิสชาร์จแบตเตอรี่ (j) ซึ่งใช้ เวลา 180 วินาทีต่อหนึ่งรอบ เพื่อนำไปใช้ในการหาผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่และจำนวนรอบ (i) ในการวัดค่าแรงคันขณะเปิดวงจร กำหนดค่าสูงสุด เท่ากับ 18 รอบเพื่อให้แบตเตอรี่มีค่าสถานะประจุเหลือ 10%

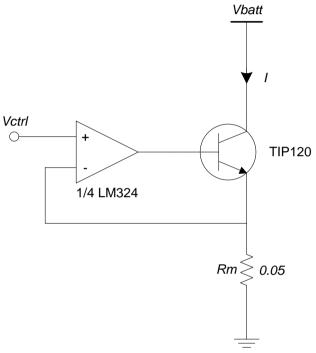

ภาพประกอบ 3-8 แผนผังการทำงานของวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุ

การควบคุมการทำงานของสวิตช์ การควบคุมการทำงานของสวิตช์จะใช้ ใมโครคอนโทรถเลอร์เป็นตัวควบคุมการเปิดและปิดของสวิตช์ โดยใช้รีเลย์ทำ หน้าที่เป็นเปิดและปิดหน้าสัมผัสเสมือนเป็นสวิตช์ในการควบคุมให้แบตเตอรี่จ่าย กระแส ไมโครคอนโทรถเลอร์จะทำการส่งสัญญาณลอจิกควบคุมผ่านไอซีเบอร์ ULN2003 เพื่อทำหน้าที่ขยายกระแส เนื่องจากรีเลย์มีพิกัดแรงดัน 12 V ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-1 ซึ่งเป็นวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ที่ได้ทำการออกแบบไว้

3.1.4 การออกแบบวงจรดึงกระแสดิสชาร์จคงที่

การทดสอบด้วยกระแสต้องการดิสชาร์จกระแสคงที่ การทำให้แบตเตอรี่จ่าย กระแสได้คงที่เมื่อแรงดันมีการเปลี่ยนแปลง สามารถออกแบบวงจรดึงกระแสดิสชาร์จคงที่ ดัง แสดงในภาพประกอบที่ 3-9 ประกอบด้วยตัวต้านทานวัดค่า R_m แรงดันควบคุม V_{cm} ทรานซิสเตอร์ เบอร์ TIP120 และออปแอมป์ โดยใช้ออปแอมป์จากไอซีเบอร์ LM324

ภาพประกอบ 3-9 วงจรคึงกระแสคิสชาร์จคงที่

จากภาพประกอบที่ 3-9 เลือกใช้ตัวต้านทานวัดค่า R_m มีค่าเท่ากับ $0.05~\Omega~$ สามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสดิสชาร์จ I และสัญญาณแรงดันควบคุม V_{ctrl} ดังนี้

$$V_m = I \times R_m = V_{ctrl} \tag{3.2}$$

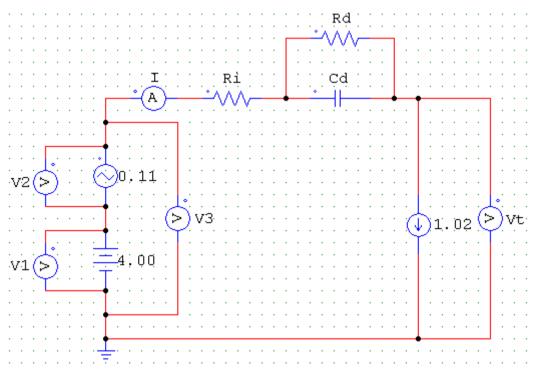
$$I = \frac{V_{ctrl}}{R_m} \tag{3.3}$$

จากสมการที่ (3.2) เมื่อกระแสคิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A สามารถคำนวณหาค่า แรงคันควบคุม V_{ctrl} ได้จาก

$$V_{ctrl} = 1.02 \times 0.05 = 0.051 \tag{3.4}$$

3.2. การออกแบบการจำลองผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรื่

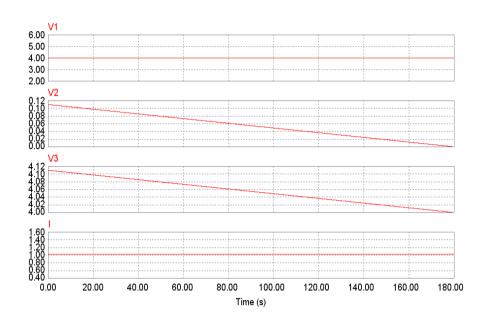
การออกแบบการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่สามารถออกแบบโดย ใช้โปรแกรม PSIM ในการจำลองผลตอบสนองแรงคัน คั้งแสดงในภาพประกอบที่ 3-10 ซึ่งเป็น แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ที่ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ การจำลองผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ V_i จะทำการแทนค่าพารามิเตอร์ (ตัวต้านทาน R_i , ตัวต้านทาน R_i และตัวเก็บประจุ C_i) ที่ คำนวนได้จากการท่ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ ซึ่งได้จากการทดลองลงในแบบจำลองวงจร สมมูล เพื่อดูว่าผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ ที่ได้จากการทดลองมีความใกล้เคียงกับ ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ ที่ได้จากการจำลองมากน้อยเพียงใด ในการจำลองผลตอบสนอง แรงคันของแบตเตอรี่ ใช้เวลา 180 วินาที เนื่องจากกำหนดให้แบตเตอรี่ จ่ายกระแสรอบละ 180 วินาที การจำลองส่วนประกอบต่าง ๆ ของแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ สามารถจำลองได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3-10 การจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่

3.2.1 การจำลองแรงคันของแบตเตอรื่

เนื่องจากขณะทำการคิสชาร์จกระแสแบตเตอรี่ แรงคันของแบตเตอรี่จะมีค่าลคลง เรื่อย ๆ ดังนั้นจึงออกแบบแหล่งจ่ายแรงคันของแบตเตอรี่ให้มีค่าแรงคันลคลง ดังแสดงใน ภาพประกอบที่ 3-10 ซึ่งสามารถออกแบบได้โดยให้แหล่งจ่ายแรงคันสามารถจ่ายแรงคันที่มีค่า ลดลงด้วยเช่นกัน โดยใช้แหล่งจ่ายแรงดันแบบเส้นตรง V_1 รวมกับแหล่งจ่ายแรงดันที่มีค่าความชั้น ลดลง V_2 จะได้เป็นแหล่งจ่ายแรงดัน V_3 ที่มีค่าแรงดันค่อย ๆ ลดลง

ภาพประกอบ 3-11 ผลการจำลองแหล่งจ่ายแรงดัน

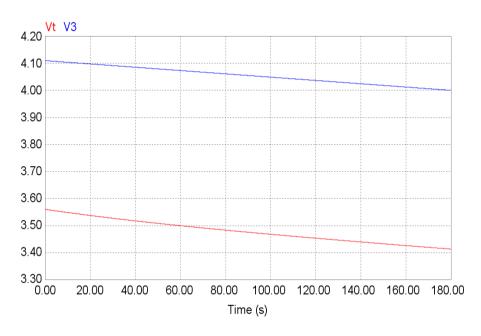
ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการทำให้แบตเตอรี่ที่มีค่าแรงคันขณะเปิดวงจรจาก 4.11 V ให้ ลดลงเหลือ 4.00 V ในเวลา 180 วินาที สามารถทำได้โดยใช้แหล่งจ่ายแรงคัน $V_1=4.00$ V รวมกับ แหล่งจ่ายแรงคัน V_2 ที่มีค่าแรงคันจาก 0.11 V ลดลงเหลือ 0 V จะได้แหล่งจ่ายแรงคัน V_3 ที่มีค่า แรงคัน 4.11 V ลดลงเหลือ 4.00 V คั้งแสดงในภาพประกอบที่ 3-11 ค่าแรงคันขณะเปิดวงจรที่มีค่า ลดลงนี้สามารถหาได้จากค่าแรงคันขณะเปิดวงจรก่อนเริ่มทำการคิสชาร์จแบตเตอรี่ และหลังจาก การคิสชาร์จแบตเตอรี่ อย่างทันทีทันใด

3.2.2 การจำลองวงจรดึงกระแสดิสษาร์จคงที่

การจำลองวงจรคึงกระแสคิสชาร์จคงที่ (ภาพประกอบ 3-9) สามารถออกแบบการ จำลองได้โดยใช้แหล่งจ่ายกระแสคงที่ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-10 เนื่องจากต้องการให้ แบตเตอรี่จ่ายกระแสดิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A (ภาพประกอบ 3-11)

ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคัน V_i ของแบตเตอรี่ เมื่อแทนค่าพารามิเตอร์ที่จาก คำนวณได้จากผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ขณะทำการคิสชาร์จแบตเตอรี่ลงในแบบจำลอง วงจรสมมูล ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-12 โดยแทนค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจำลอง ผลตอบสนองแรงคันดังนี้

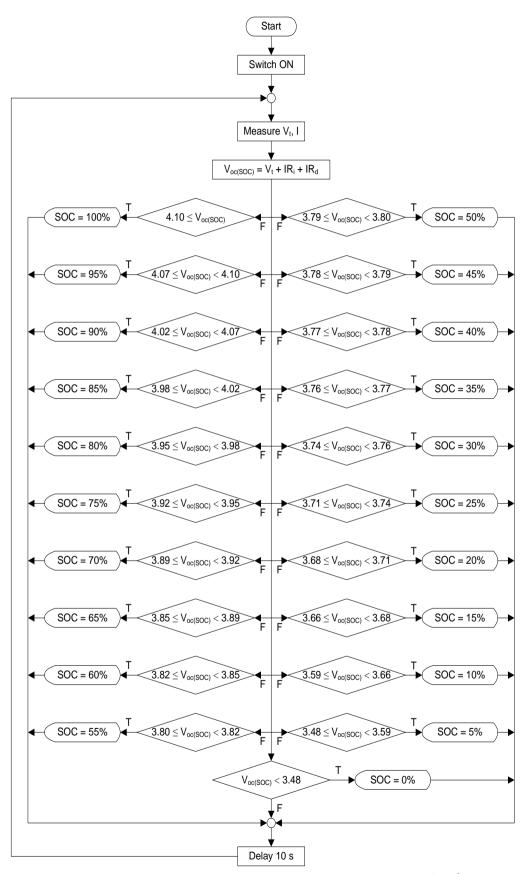
แรงดัน V_1 = 4.00 V แรงดัน V_2 = 0.11 V ตัวต้านทาน R_i = 0.539 Ω ตัวต้านทาน R_d = 0.039 Ω ตัวเก็บประจุ C_d = 1666.67 F กระแสแบตเตอรี่ I = 1.02 A

ภาพประกอบ 3-12 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรึ่

3.3. การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์

จากหัวข้อที่ 3.1 การออกแบบวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ เมื่อทำ การทดลองวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุจะได้ผลการทดลองคือ กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่เพื่อใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุ และ ผลตอบสนองแรงดันขณะแบตเตอรี่คายประจุเพื่อใช้ในการหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจร สมมูลของแบตเตอรี่ การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ในงานวิจัยชิ้นนี้จะอาศัย ความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันขั้ว (ขณะแบตเตอรี่จ่ายกระแส) กับแรงดันขณะเปิดวงจรจาก แบบจำลองวงจรสมมูลและอาศัยการประมาณค่าสถานะประจุจากความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจรมาใช้ในการประมาณแบบออนไลน์ โดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ PICI 6F877 ทำหน้าที่ประมวลผล ซึ่งมีแผนผังการทำงาน ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-13

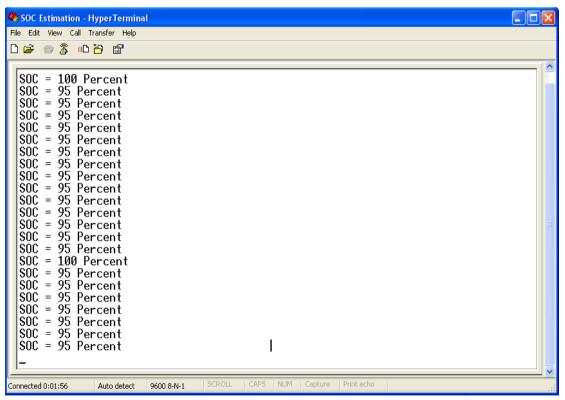
ภาพประกอบ 3-13 แผนผังการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์

จากภาพประกอบ 3-13 การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ จะประมาณ ขณะที่แบตเตอรี่จ่ายกระแส และจะพิจารณาในช่วงแบตเตอรี่เข้าสู่สภาวะอยู่ตัวแล้ว ซึ่งมีวิธีการ ประมาณดังนี้

- 3.3.1 วัดค่าแรงดันขั้วของแบตเตอรี่ V_{ι} และกระแส I
- 3.3.2 แทนค่าแรงดันขั้วและกระแสลงในแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรื่ (ภาพประกอบที่ 3-10) เพื่อคำนวณแรงดันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่ ดังสมการที่ (3.5)

$$V_{oc} = V_t + IR_i + IR_d \tag{3.5}$$

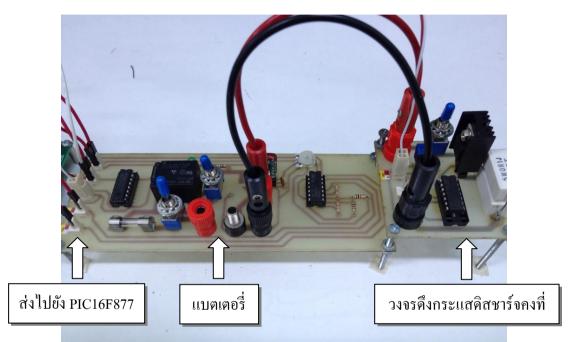
- 3.3.3 เมื่อได้แรงคันขณะเปิดวงจรแล้ว สามารถหาค่าสถานะประจุได้จาก ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร
  - 3.3.4 แสดงผลค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ ดังแสดงในภาพประกอบ 3-14

ภาพประกอบ 3-14 ผลการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์

3.4. วงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรื่

จากวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ (ภาพประกอบ 3-1) สามารถนำมา สร้างวงจรฮาร์ดแวร์ได้ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-15 โดยใช้แบตเตอรี่ชนิดถิเชียมไอออนยี่ห้อ NOKIA BL-5C 1020mAh 3.7V 3.8Wh ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-16

ภาพประกอบ 3-15 วงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ (ฮาร์ดแวร์)

ภาพประกอบ 3-16 แบตเตอรี่ชนิคลิเซียมไอออนที่ใช้ในการทคลอง

บทที่ 4

ผลการทดลอง

จากวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ (ภาพประกอบ 3-1) สามารถแบ่ง การทคลองออกเป็น 2 การทคลองคือ (1) การทคลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะ ประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่ โดยในการทคลองจะใช้แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออน ขนาด 3.7 V 1020 mAh จำนวน 5 ก้อน และ (2) การหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูล ของแบตเตอรี่ (ภาพประกอบ 2-5) ซึ่งคำนวณได้จากผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ขณะที่ แบตเตอรี่จ่ายกระแส อย่างไรก็ตามในการทคลองได้มีการจำลองผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่โดยใช้โปรแกรม PSIM ในการจำลอง (ภาพประกอบ 3-10) ซึ่งจะเปรียบเทียบผลการ จำลองผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากคำนวณกับค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการเฉลี่ย เพื่อตัดสินใจในการเลือกใช้ค่าพารามิเตอร์ในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ นอกจากนั้นแล้วได้ทำการทคลองประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์

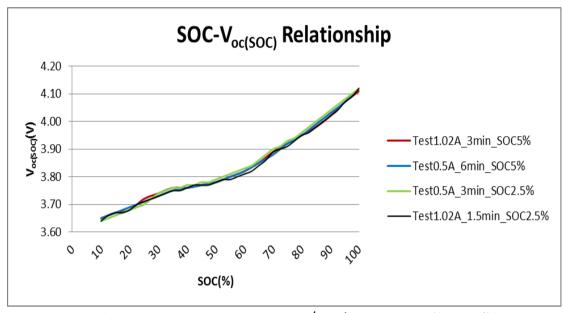
4.1. การทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะเปิดวงจร

ในการทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะ เปิดวงจรของแบตเตอรี่สามารถหาได้จากการดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสดิสชาร์จคงที่ จากนั้นทิ้ง ไว้เวลาประมาณ 3420 วินาทีเพื่อให้แรงดันของแบตเตอรี่เข้าสู่สภาวะอยู่ตัว เมื่อแรงดันเข้าสู่สภาวะ อยู่ตัวแล้วทำการวัดแรงดันก่อนการดิสชาร์จรอบต่อไปซึ่งจะได้แรงดันขณะเปิดวงจรของค่าสถานะ ประจุที่ลดลงตามลำดับ ในงานวิจัยชิ้นนี้จะทำการทดลองจนค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่เหลืออยู่ ประมาณ 10% ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้แบตเตอรี่ชนิดลิเธียมไอออนขนาด 3.7 V 1020 mAh

4.1.1 การทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคัน ขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่เมื่อดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสดิสชาร์จคงที่ต่างกัน

ในการทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะ เปิดวงจรจะกำหนดให้แบตเตอรี่ดิสชาร์จด้วยกระแสต่างกันดังนี้ (1) ดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ขนาด 1.02 A เป็นเวลา 180 วินาที ทำให้ค่าสถานะประจุลดลงรอบละ 5% (2) ดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ขนาด 0.5 A เป็นเวลา 360 วินาที ก็จะทำให้ค่าสถานะประจุลดลงรอบละ 5% (3) ดิสชาร์จด้วย กระแสคงที่ขนาด 0.5 A เป็นเวลา 180 วินาที ทำให้ค่าสถานะประจุลดลงรอบละ 2.5% (4) ดิสชาร์จ ด้วยกระแสคงที่ขนาด 1.02 A เป็นเวลา 90 วินาที ก็จะทำให้ค่าสถานะประจุลดลงรอบละ 2.5% สาเหตุที่ต้องดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสดิสชาร์จคงที่ต่างกัน เพื่อที่จะดูว่าเส้นกราฟแสดง

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรเมื่อดิสชาร์จด้วยกระแสต่างกันนั้นมี ความใกล้เคียงกันหรือไม่ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-1

ภาพประกอบ 4-1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันขณะเปิดวงจรกับ สถานะประจุของแบตเตอรี่ที่กระแสดิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A และ 0.5 A

จากภาพประกอบ 4-1 พบว่าเส้นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุ กับแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่เมื่อดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ต่างกัน โดยให้แบตเตอรี่จ่าย กระแสดิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A และ 0.5 A นั้นมีลักษณะใกล้เคียงกัน ดังนั้นไม่ว่าแบตเตอรี่จะ ดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ขนาดแตกต่างกัน กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับ แรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่จะมีความใกล้เคียงกัน

4.1.2 การทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดัน ขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่เมื่อดิสชาร์จแบตเตอรี่ด้วยกระแสดิสชาร์จกงที่ขนาด 1.02 A

ในการทคลองหากราฟแสคงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะ เปิดวงจรเมื่อให้แบตเตอรี่ดิสชาร์จด้วยกระแส 1.02 A ซึ่งได้ทำการทคลองกับแบตเตอรี่ชนิด เดียวกันจำนวน 5 ก้อน เพื่อทคลองว่ากราฟแสคงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคัน ขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่ทั้ง 5 ก้อนนั้นจะได้กราฟเป็นเส้นเดียวกันหรือไม่ โดยกำหนดให้

	แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 =	การทคลองครั้งที่ 1 (Test#1)
--	----------------------	-----------------------------

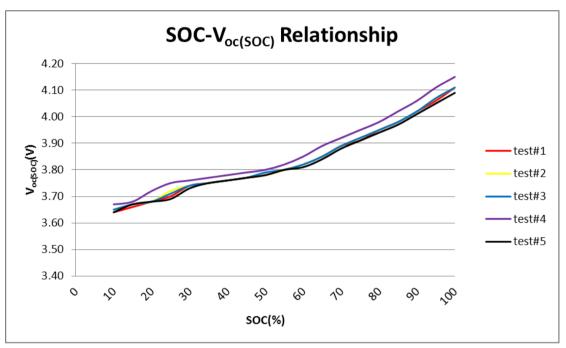
แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 = การทดลองครั้งที่ 2 (Test#2)

แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 = การทดลองครั้งที่ 3 (Test#3)

แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 = การทดลองครั้งที่ 4 (Test#4)

ightharpoonup แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 = การทดลองครั้งที่ 5 (Test#5)

ผลการทดลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงดันขณะ เปิดวงจรของแบตเตอรี่เมื่อดิสชาร์จด้วยกระแสคงที่ขนาด 1.02 A ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-2

ภาพประกอบ 4-2 ผลการทคลองหากราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงคันขณะ เปิดวงจรกับสถานะประจุของแบตเตอรี่ที่กระแสดิสชาร์จคงที่ขนาด 1.02 A

จากภาพประกอบที่ 4-2 พบว่าเส้นกราฟความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับ แรงคันขณะเปิดวงจรจากการทดลองครั้งที่ 1 (Test#1) การทดลองครั้งที่ 2 (Test#2) การทดลองครั้งที่ 3 (Test#3) และการทดลองครั้งที่ 4 (Test#4) มีลักษณะใกล้เคียงกัน ส่วนการทดลองครั้งที่ 5 (Test#5) เส้นกราฟความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรจะยกระคับขึ้นมา เนื่องจากแรงคันของแบตเตอรี่ (แรงคันขณะเปิดวงจร) ก่อนเริ่มทำการทดลองจะมีค่าสูงกว่า แต่ อย่างไรก็ตามแนวโน้มของเส้นกราฟจากการทดลองทั้ง 5 ครั้ง มีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรที่ได้จากการทดลองนี้สามารถ นำไปใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ได้

ในการประมาณค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่สามารถนำเส้นกราฟความสัมพันธ์ ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรเขียนเป็นสมการโพถิโนเมียลเพื่อที่จะแสดง ความสัมพันธ์ของค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร โดยสมการของเส้นกราฟจากการ ทดลองทั้ง 5 ครั้งเป็นได้ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1 (Test#1)

$$V_{oc} = (-7 \times 10^{-6})SOC^4 + 0.0004SOC^3 - 0.0074SOC^2 + 0.0689SOC + 3.4831$$
 (5.1)

การทดลองครั้งที่ 2 (Test#2)

$$V_{oc} = (-8 \times 10^{-6})SOC^4 + 0.0005SOC^3 - 0.0083SOC^2 + 0.072SOC + 3.4902$$
 (5.2)

การทดลองครั้งที่ 3 (Test#3)

$$V_{oc} = (-6 \times 10^{-6})SOC^{4} + 0.0004SOC^{3} - 0.0066SOC^{2} + 0.0616SOC + 3.5095$$
 (5.3)

การทดลองครั้งที่ 4 (Test#4)

$$V_{oc} = (-1 \times 10^{-5})SOC^4 + 0.0006SOC^3 - 0.011SOC^2 + 0.089SOC + 3.4781$$
 (5.4)

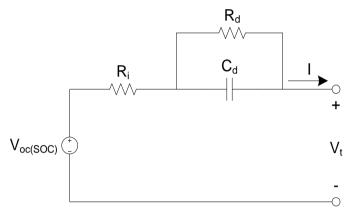
การทดลองครั้งที่ 5 (Test#5)

$$V_{oc} = (-6 \times 10^{-6})SOC^4 + 0.0004SOC^3 - 0.0067SOC^2 + 0.0627SOC + 3.4996$$
 (5.5)

สมการที่ (5.1)-(5.5) สามารถนำไปใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุของ แบตเตอรี่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ได้ อย่างไรก็ตามการประมาณค่าสถานะประจุจากการทดลองนี้ยังไม่ สามารถนำไปใช้ในการประมาณแบบออนไลน์ได้ (ขณะที่แบตเตอรี่จ่ายกระแส) ทั้งนี้เนื่องจากไม่ สามารถวัดแรงดันขณะเปิดวงจรได้โดยตรง ดังนั้นการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์จึง จะต้องทราบค่าพารามิเตอร์ของวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ด้วย ดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ 2.5.2 เมื่อทราบค่าพารามิเตอร์ของวงจรสมมูลแล้ว สามารถนำมาเขียนสมการแรงดัน เพื่อที่จะหา ความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันขั้วที่วัดได้ขณะแบตเตอรี่จ่ายกระแสกับแรงดันขณะเปิดวงจรของ แบตเตอรี่ได้และเมื่อทราบค่าแรงดันขณะเปิดวงจรขณะที่แบตเตอรี่จ่ายกระแสก์สามารถประมาณ ค่าสถานะประจุได้ การหาค่าพารามิเตอร์ของวงจรสมมูลของแบตเตอรี่จากการทดลองจะกล่าวใน หัวข้อกัดไป

4.2. การหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรื่

การหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ ในภาพประกอบที่ 4-3 สามารถหาได้จากผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ ซึ่งค่าพารามิเตอร์ของวงจรสมมูล ประกอบด้วยตัวต้านทาน R_i ตัวต้านทาน R_d และตัวเก็บประจุ C_d

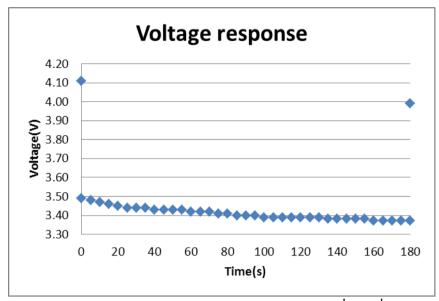

ภาพประกอบ 4-3 วงจรสมมูลของแบตเตอรี่ชนิคลิเธียมไอออน

กราฟผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่หาได้จากวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ โดยให้แบตเตอรี่จ่ายกระแสคงที่ 1.02 A เป็นเวลา 180 วินาที ไมโครคอนโทรลเลอร์ ทำหน้าที่ตรวจวัดสัญญาณแรงคันของแบตเตอรี่ขณะจ่ายกระแสทุก ๆ 5 วินาที เพื่อนำไปใช้เขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ได้ ซึ่งในการทดลองแบตเตอรี่หนึ่งก้อนสามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันได้ทั้งหมด 18 กราฟ เพราะฉะนั้นแบตเตอรี่หนึ่งก้อนสามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ของแบบจำลองวงจรสมมูลได้ 18 ชุดเช่นกัน ในงานวิจัยชิ้นนี้ใช้แบตเตอรี่ชนิดลิ เชียมไอออนจำนวน 5 ก้อน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จากกราฟผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ได้ดังนี้

4.2.1 แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (Test#1)

การคิสชาร์จกรั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 100% เหลือ 95%)
 ในระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ
 แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-4

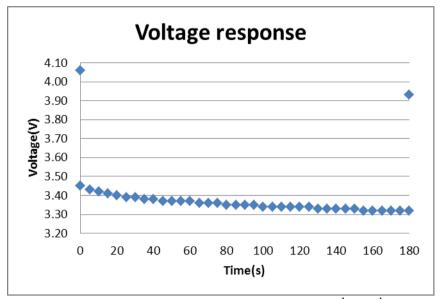

ภาพประกอบ 4-4 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

จากภาพประกอบที่ 4-4 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$\begin{split} R_i &= \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.11 - 3.49}{1.02} = 0.607\Omega \\ \tau &= R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.12) + 3.37 = 3.42V \rightarrow 60S \\ R_d &= \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.42 - 3.37}{1.02} = 0.049\Omega \\ C_d &= \frac{\tau}{R_d} = \frac{60}{0.049} = 1224.49F \end{split}$$

การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-5

ภาพประกอบ 4-5 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)

จากภาพประกอบที่ 4-5 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

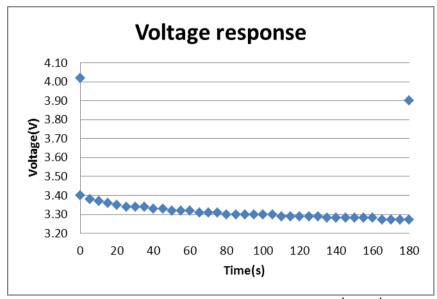
$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.06 - 3.45}{1.02} = 0.598\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.32 = 3.37V \rightarrow 45S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.37 - 3.32}{1.02} = 0.049\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{45}{0.049} = 918.37F$$

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-6

ภาพประกอบ 4-6 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

จากภาพประกอบที่ 4-6 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$\begin{split} R_i &= \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.02 - 3.40}{1.02} = 0.607\Omega \\ \tau &= R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.27 = 3.32V \to 50S \\ R_d &= \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.32 - 3.27}{1.02} = 0.049\Omega \\ C_d &= \frac{\tau}{R_d} = \frac{50}{0.049} = 1020.41F \end{split}$$

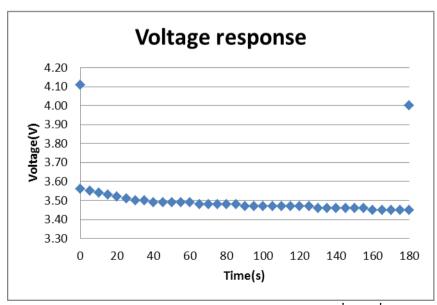
เมื่อทำการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบบจำลองวงจรสมมูลจากการ คิสชาร์จของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 จนครบ 18 รอบ (การคิสชาร์จครั้งที่ 1 จนถึงการคิสชาร์จครั้งที่ 18) จะได้ค่าพารามิเตอร์ทั้งหมด 18 ชุดเช่นกัน นำค่าพารามิเตอร์ทั้งหมด (ตัวต้านทาน R_i ตัวต้านทาน R_i และตัวเก็บประจุ C_i) มาหาค่าเฉลี่ย จะได้ค่าพารามิเตอร์สำหรับใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุ ค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 สามารถนำมาหาค่าเฉลี่ยได้ ดังแสดงในตารางที่ 4-1

	•	9	6	49	d	0
ຜາ ຂາງ / 1	ചെയി	≃വവധര	≈ ຄ ເລ 9119 L	ໝເຫລ⊄ລ້ລາ	190 1	ລາດລາຮລ້າງເວດເ
W 1 3 1 1 4 - 1	YI I W I	า เทาผเด	1.0071171	ו טווג טואגוא	7 N T	จากการคำนวณ

SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)	SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)
100%-95%	0.607	0.049	1224.49	55%-50%	0.617	0.039	897.44
95%-90%	0.598	0.049	918.37	50%-45%	0.607	0.039	769.23
90%-85%	0.607	0.049	1020.41	45%-40%	0.607	0.039	897.44
85%-80%	0.598	0.049	714.28	40%-35%	0.617	0.039	1025.64
80%-75%	0.607	0.049	1224.48	35%-30%	0.617	0.039	1153.85
75%-70%	0.598	0.049	714.28	30%-25%	0.627	0.039	1282.05
70%-65%	0.607	0.049	714.28	25%-20%	0.627	0.039	641.02
65%-60%	0.617	0.049	816.33	20%-15%	0.637	0.039	1428.57
60%-55%	0.607	0.039	641.02	15%-10%	0.637	0.039	859.87
				ค่าเฉลี่ย	0.613	0.043	941.28

4.2.2 แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (Test#2)

การคิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%)
 ในระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ
 แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-7

ภาพประกอบ 4-7 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

จากภาพประกอบที่ 4-7 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

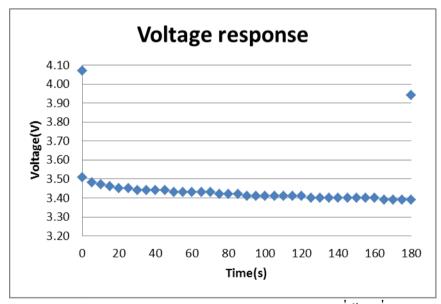
$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.11 - 3.56}{1.02} = 0.539\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.11) + 3.45 = 3.49V \rightarrow 40S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.49 - 3.45}{1.02} = 0.039\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{40}{0.039} = 1025.64F$$

การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 95% เหลือ 90%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-8

ภาพประกอบ 4-8 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)

จากภาพประกอบที่ 4-8 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

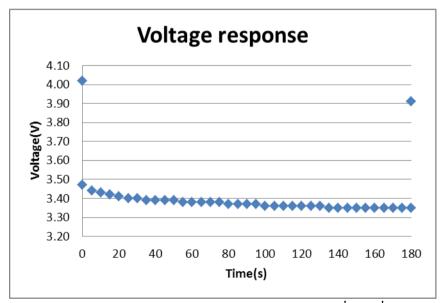
$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.07 - 3.51}{1.02} = 0.549\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.12) + 3.39 = 3.43V \rightarrow 50S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.43 - 3.39}{1.02} = 0.039\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{50}{0.039} = 1218.05F$$

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-9

ภาพประกอบ 4-9 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

จากภาพประกอบที่ 4-9 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.02 - 3.47}{1.02} = 0.539\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.34 = 3.39V \rightarrow 35S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.39 - 3.35}{1.02} = 0.039\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{35}{0.039} = 897.44F$$

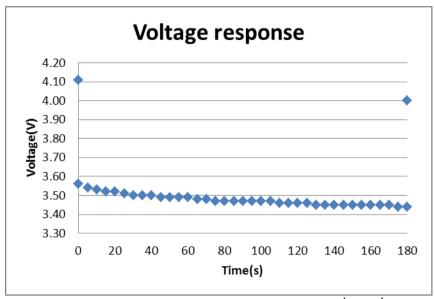
เมื่อทำการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบบจำลองวงจรสมมูลจากการ ดิสชาร์จของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 จนครบ 18 รอบ จะได้ก่าพารามิเตอร์ทั้งหมด 18 ชุดเช่นเดียวกัน ดังนั้นค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 สามารถนำมาหาค่าเฉลี่ยได้ ดังแสดงในตารางที่ 4-2

ตาราง 4-2 ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 จากการคำนวณ

SOC (%)	$R_i(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)	SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)
100%-95%	0.539	0.039	1025.64	55%-50%	0.529	0.029	1206.90
95%-90%	0.549	0.039	1282.05	50%-45%	0.519	0.029	1379.31
90%-85%	0.539	0.039	897.44	45%-40%	0.519	0.029	1724.14
85%-80%	0.539	0.039	1122.45	40%-35%	0.519	0.029	1379.31
80%-75%	0.529	0.039	795.92	35%-30%	0.539	0.029	1379.31
75%-70%	0.539	0.039	897.44	30%-25%	0.529	0.029	1206.90
70%-65%	0.539	0.039	641.02	25%-20%	0.529	0.029	1551.72
65%-60%	0.529	0.039	769.23	20%-15%	0.539	0.029	1379.31
60%-55%	0.529	0.029	1379.31	15%-10%	0.529	0.029	1147.96
				ค่าเฉลี่ย	0.532	0.033	1176.12

4.2.3 แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (Test#3)

การคิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรื่อคลงจาก 100% เหลือ 95%)
 ในระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ
 แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-10

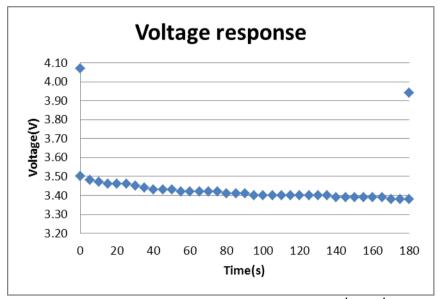

ภาพประกอบ 4-10 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

จากภาพประกอบที่ 4-10 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.11 - 3.56}{1.02} = 0.539\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.12) + 3.44 = 3.48V \rightarrow 65S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.48 - 3.44}{1.02} = 0.039\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{65}{0.039} = 1666.67F$$

การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 95% เหลือ 90%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-11

ภาพประกอบ 4-11 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%)

จากภาพประกอบที่ 4-11 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

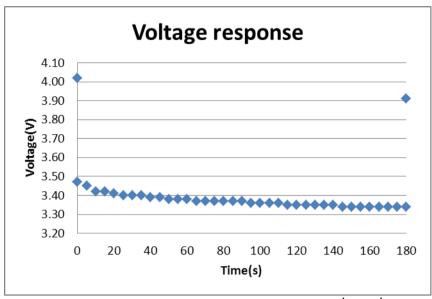
$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.07 - 3.50}{1.02} = 0.559\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.12) + 3.38 = 3.42V \rightarrow 55S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.42 - 3.38}{1.02} = 0.039\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{55}{0.039} = 1410.26F$$

 การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-12

ภาพประกอบ 4-12 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 90% เหลือ 85%)

จากภาพประกอบที่ 4-12 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$\begin{split} R_i &= \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.02 - 3.47}{1.02} = 0.539\Omega \\ \tau &= R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.34 = 3.38V \rightarrow 40S \\ R_d &= \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.38 - 3.34}{1.02} = 0.039\Omega \\ C_d &= \frac{\tau}{R_d} = \frac{40}{0.039} = 1025.64F \end{split}$$

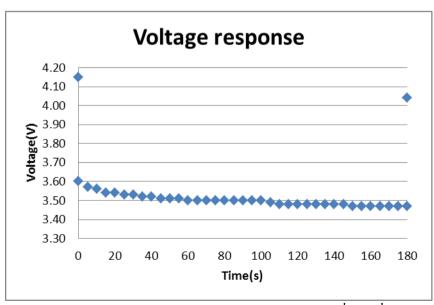
เมื่อทำการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบบจำลองวงจรสมมูลจากการ ดิสชาร์จของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 จนครบ 18 รอบ จะได้ก่าพารามิเตอร์ทั้งหมด 18 ชุดเช่นเดียวกัน ดังนั้นก่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 สามารถนำมาหาก่าเฉลี่ยได้ ดังแสดงในตารางที่

				, ,	
		0	م	ay a	0
maca a 1 2	@ 20M 24	~ agiim	ລຂໍຄເລ ຄເເ	າໄກເກລຂໍລ໌ລາເທັ	າ ລາວວາຕວ້ານາວວ
9 1 1 1 1 4 - 1	PIIVII	וושווגו נ	PLIMEPIALI	TIVILVIPI 3 TIPI IJ VI	3 จากการคำนวณ

SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)	SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)
100%-95%	0.539	0.039	1666.67	55%-50%	0.549	0.029	1034.48
95%-90%	0.559	0.039	1410.26	50%-45%	0.549	0.029	862.07
90%-85%	0.539	0.039	1025.64	45%-40%	0.539	0.029	1206.90
85%-80%	0.539	0.039	897.44	40%-35%	0.539	0.029	1206.90
80%-75%	0.549	0.039	897.44	35%-30%	0.549	0.029	1397.31
75%-70%	0.539	0.039	1025.64	30%-25%	0.549	0.029	1397.31
70%-65%	0.549	0.039	1538.46	25%-20%	0.559	0.029	1206.90
65%-60%	0.539	0.039	1025.64	20%-15%	0.559	0.029	1397.31
60%-55%	0.549	0.029	1034.48	15%-10%	0.559	0.029	1016.95
				ค่าเฉลี่ย	0.547	0.033	1180.43

4.2.4 แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (Test#4)

การคิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%)
 ในระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-13

ภาพประกอบ 4-13 ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

จากภาพประกอบที่ 4-13 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

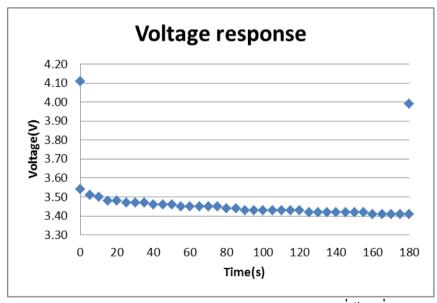
$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.15 - 3.60}{1.02} = 0.539\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.47 = 3.52V \rightarrow 35S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.52 - 3.47}{1.02} = 0.049\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{35}{0.049} = 714.28F$$

 การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 95% เหลือ 90%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-14

ภาพประกอบ 4-14 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)

จากภาพประกอบที่ 4-14 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

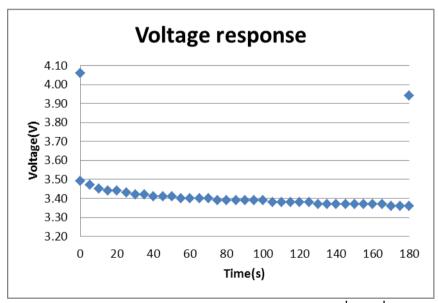
$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.11 - 3.54}{1.02} = 0.559\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.41 = 3.46V \rightarrow 40S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.46 - 3.41}{1.02} = 0.049\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{40}{0.049} = 816.33F$$

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-15

ภาพประกอบ 4-15 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

จากภาพประกอบที่ 4-15 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.06 - 3.49}{1.02} = 0.559\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.36 = 3.41 V \rightarrow 40 S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.41 - 3.36}{1.02} = 0.049\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{40}{0.049} = 816.33F$$

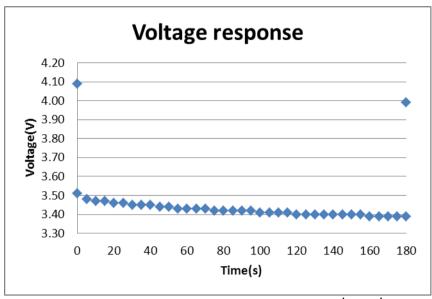
เมื่อทำการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบบจำลองวงจรสมมูลจากการ ดิสชาร์จของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 จนครบ 18 รอบ จะได้ก่าพารามิเตอร์ทั้งหมด 18 ชุดเช่นเดียวกัน ดังนั้นค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 สามารถนำมาหาค่าเฉลี่ยได้ ดังแสดงในตารางที่ 4-4

ตาราง 4-4 ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 จากการคำนวณ

SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)	SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)
100%-95%	0.539	0.049	714.28	55%-50%	0.529	0.039	897.44
95%-90%	0.559	0.049	816.33	50%-45%	0.529	0.039	1153.85
90%-85%	0.559	0.049	816.33	45%-40%	0.529	0.039	769.23
85%-80%	0.539	0.049	816.33	40%-35%	0.519	0.039	1025.64
80%-75%	0.529	0.049	816.33	35%-30%	0.519	0.039	512.82
75%-70%	0.519	0.049	612.24	30%-25%	0.519	0.039	897.44
70%-65%	0.519	0.049	612.24	25%-20%	0.529	0.039	641.02
65%-60%	0.519	0.049	714.28	20%-15%	0.519	0.039	1282.05
60%-55%	0.529	0.039	1025.64	15%-10%	0.529	0.039	897.44
				ค่าเฉลี่ย	0.530	0.043	834.50

4.2.5 แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (Test#5)

การดิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรื่อดลงจาก 100% เหลือ 95%)
 ในระหว่างการดิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงดันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-16

ภาพประกอบ 4-16 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

จากภาพประกอบที่ 4-16 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

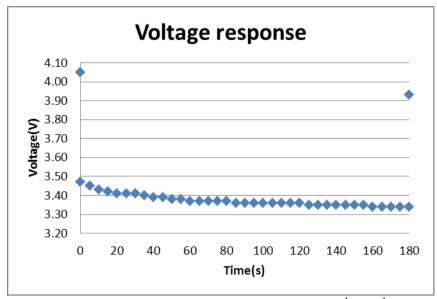
$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.09 - 3.51}{1.02} = 0.569\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.12) + 3.39 = 3.44V \rightarrow 45S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.44 - 3.39}{1.02} = 0.049\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{45}{0.049} = 918.37F$$

 การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 95% เหลือ 90%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-17

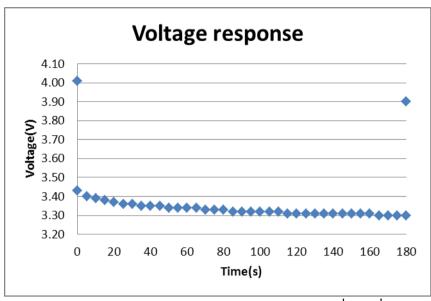

ภาพประกอบ 4-17 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%)

จากภาพประกอบที่ 4-17 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.05 - 3.47}{1.02} = 0.569\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.34 = 3.39V \rightarrow 40S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.39 - 3.34}{1.02} = 0.049\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{40}{0.049} = 816.33F$$

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) ใน ระหว่างการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถเขียนกราฟผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-18

ภาพประกอบ 4-18 ผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 90% เหลือ 85%)

จากภาพประกอบที่ 4-18 สามารถคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ของแบบจำลอง วงจรสมมูลทางไฟฟ้าของแบตเตอรี่ได้ดังนี้

$$R_i = \frac{\Delta V}{I} = \frac{4.01 - 3.43}{1.02} = 0.569\Omega$$

$$\tau = R_d C_d = 0.37 \times V_o = (0.37 \times 0.13) + 3.30 = 3.35V \rightarrow 35S$$

$$R_d = \frac{\Delta V}{I} = \frac{3.35 - 3.30}{1.02} = 0.049\Omega$$

$$C_d = \frac{\tau}{R_d} = \frac{35}{0.049} = 714.28F$$

เมื่อทำการคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบบจำลองวงจรสมมูลจากการ ดิสชาร์จของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 จนครบ 18 รอบ จะได้ค่าพารามิเตอร์ทั้งหมด 18 ชุดเช่นเดียวกัน ดังนั้นค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 สามารถนำมาหาค่าเฉลี่ยได้ ดังแสดงในตารางที่

ตาราง 4-5 ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 จากการคำนวณ

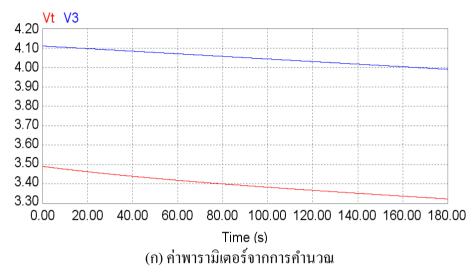
SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)	SOC (%)	$R_{i}(\Omega)$	$R_d(\Omega)$	C _d (F)
100%-95%	0.569	0.049	918.37	55%-50%	0.588	0.039	641.02
95%-90%	0.569	0.049	816.33	50%-45%	0.578	0.039	641.02
90%-85%	0.569	0.049	714.28	45%-40%	0.588	0.039	769.23
85%-80%	0.559	0.049	714.28	40%-35%	0.588	0.039	641.02
80%-75%	0.559	0.049	510.20	35%-30%	0.588	0.039	897.44
75%-70%	0.569	0.049	612.24	30%-25%	0.598	0.039	769.23
70%-65%	0.569	0.049	612.24	25%-20%	0.598	0.039	897.44
65%-60%	0.578	0.049	714.28	20%-15%	0.608	0.039	1153.85
60%-55%	0.578	0.039	512.82	15%-10%	0.598	0.039	897.44
				ค่าเฉลี่ย	0.581	0.043	739.14

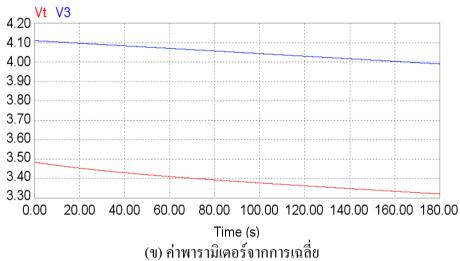
4.3. การจำลองผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรื่

การจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่จะใช้โปรแกรม PSIM ในการจำลอง (ภาพประกอบ 3-10) คังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งจะเปรียบเทียบผลการจำลองระหว่างผลตอบสนอง แรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากคำนวณกับค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการเฉลี่ยของแบตเตอรี่ที่ใช้ใน การทคลองทั้ง 5 ก้อน (ตาราง 4-1 ถึงตาราง 4-5) และใช้ในการพิจารณาเพื่อเลือกใช้ค่าพารามิเตอร์ที่ เหมาะสมในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ต่อไป

4.3.1 แบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (Test#1)

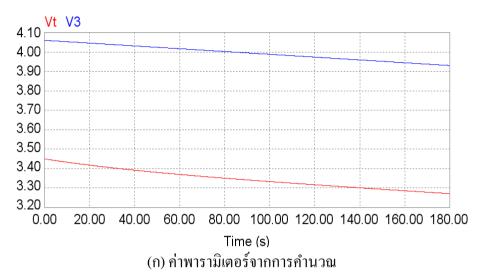
การดิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 100% เหลือ 95%) จากการดิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 1 ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-19 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากกำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

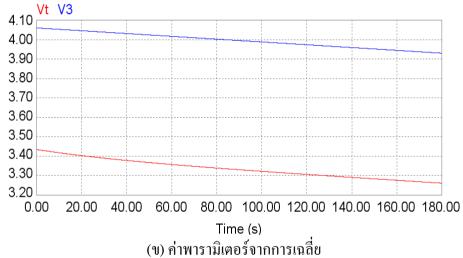

ภาพประกอบ 4-19 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

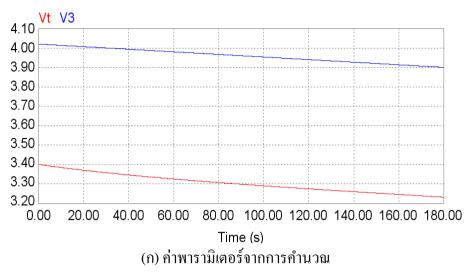
การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 95% เหลือ 90%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ ก้อนที่
 1 คังแสคงในภาพประกอบที่ 4-20 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจาก ค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

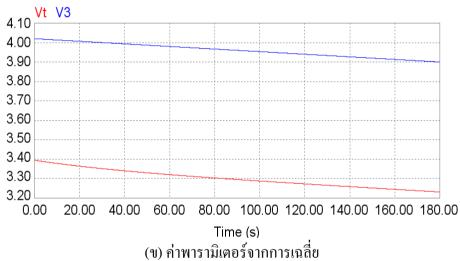

ภาพประกอบ 4-20 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 90% เหลือ 85%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 1 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-21 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

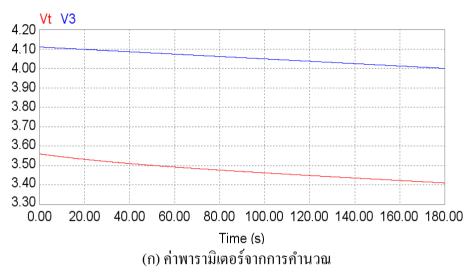

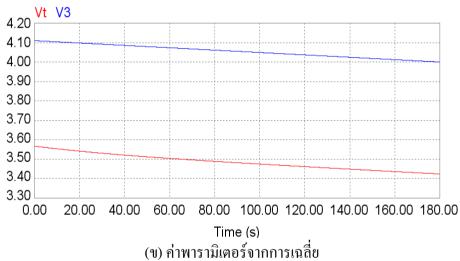

ภาพประกอบ 4-21 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

4.3.2 แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (Test#2)

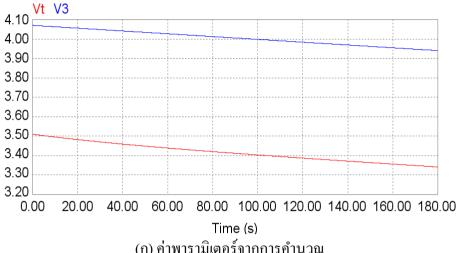
การดิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%) จากการดิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 2 ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-22 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

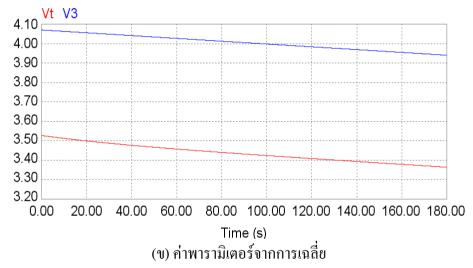

ภาพประกอบ 4-22 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 95% เหลือ 90%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 2 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-23 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

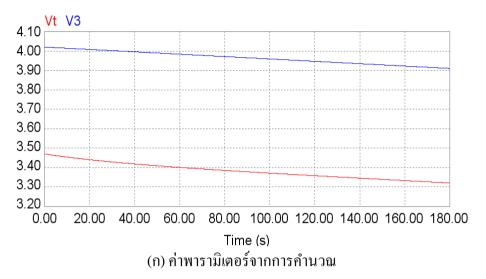

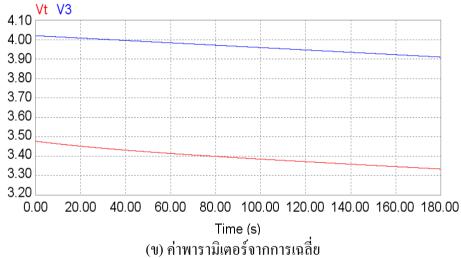
(ก) ค่าพารามิเตอร์จากการคำนวณ

ภาพประกอบ 4-23 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 95% เหลือ 90%)

การคิสชาร์งครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-24 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงดันจาก ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ใค้จากการเฉลี่ย (ข)

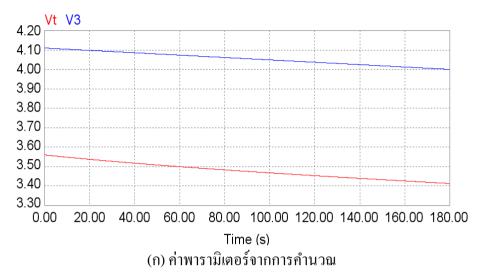

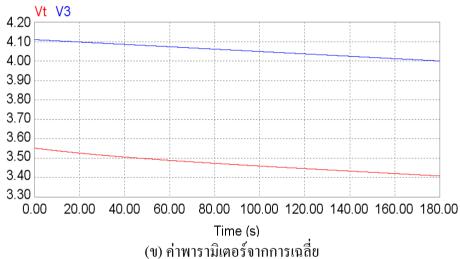

ภาพประกอบ 4-24 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

4.3.3 แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (Test#3)

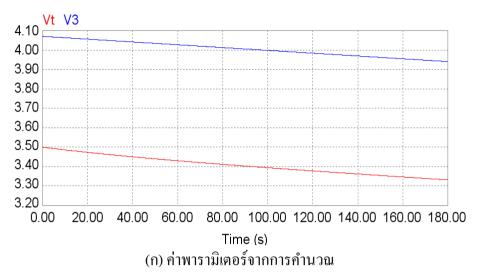
การดิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%) จากการดิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 ลังแสดงในภาพประกอบที่ 4-25 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

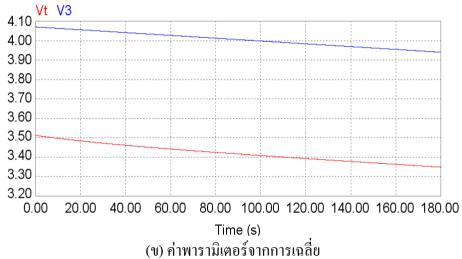

ภาพประกอบ 4-25 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

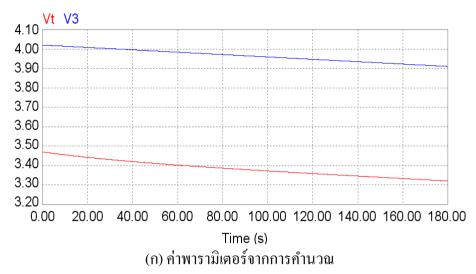
การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 95% เหลือ 90%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 ลังแสดงในภาพประกอบที่ 4-26 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

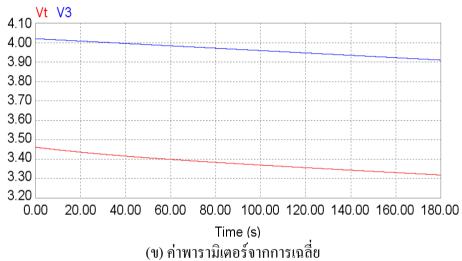

ภาพประกอบ 4-26 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 3 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-27 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

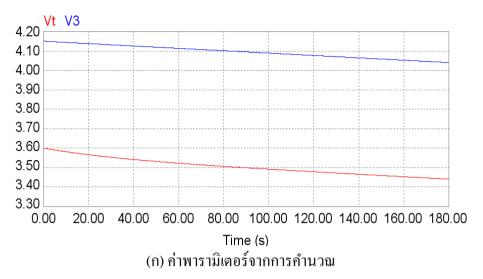

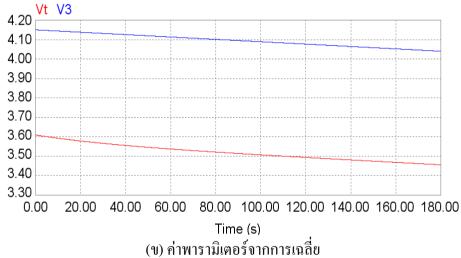

ภาพประกอบ 4-27 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

4.3.4 แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (Test#4)

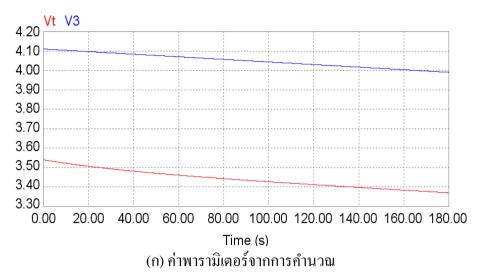
การดิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%) จากการดิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 4 ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-28 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงดันจาก ค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

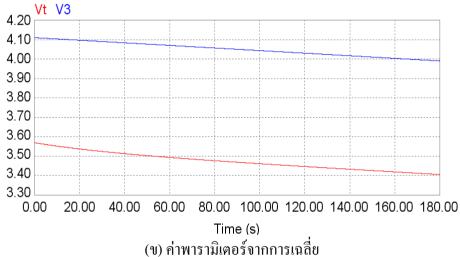

ภาพประกอบ 4-28 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

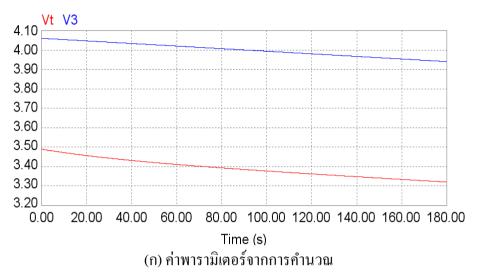
การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 95% เหลือ 90%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 4 คังแสดงในภาพประกอบที่ 4-29 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

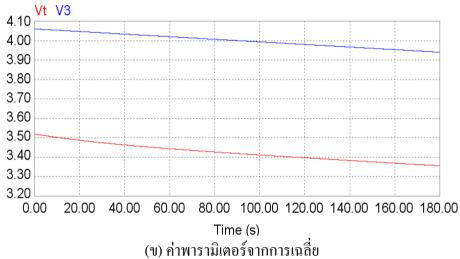

ภาพประกอบ 4-29 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 90% เหลือ 85%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 4 คังแสคงในภาพประกอบที่ 4-30 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

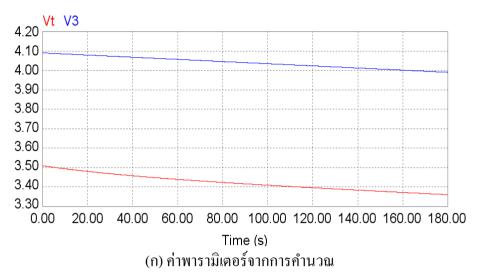

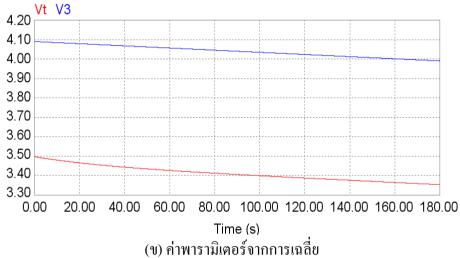

ภาพประกอบ 4-30 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

4.3.5 แบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (Test#5)

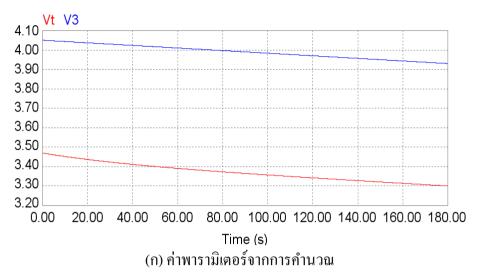
การดิสชาร์จครั้งที่ 1 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลดลงจาก 100% เหลือ 95%) จากการดิสชาร์จครั้งที่ 1 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงดันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 รัดงแสดงในภาพประกอบที่ 4-31 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงดันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

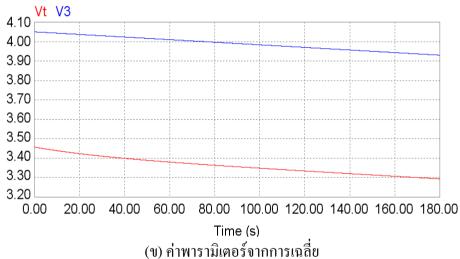

ภาพประกอบ 4-31 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 100% เหลือ 95%)

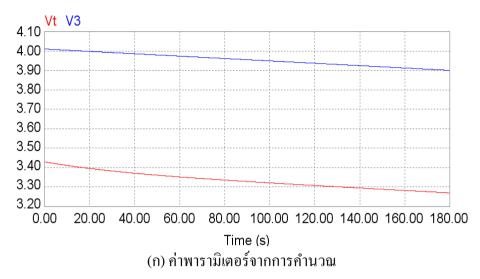
การคิสชาร์จครั้งที่ 2 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถคลงจาก 95% เหลือ 90%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 2 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 รัดงแสดงในภาพประกอบที่ 4-32 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

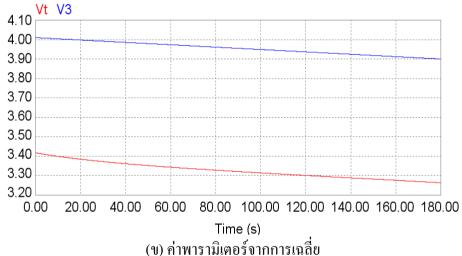

ภาพประกอบ 4-32 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 95% เหลือ 90%)

การคิสชาร์จครั้งที่ 3 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ถดลงจาก 90% เหลือ 85%) จากการคิสชาร์จครั้งที่ 3 สามารถจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่
 ร ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-33 ซึ่งประกอบด้วยผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากคำนวณ (ก) และผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ได้จากการเฉลี่ย (ข)

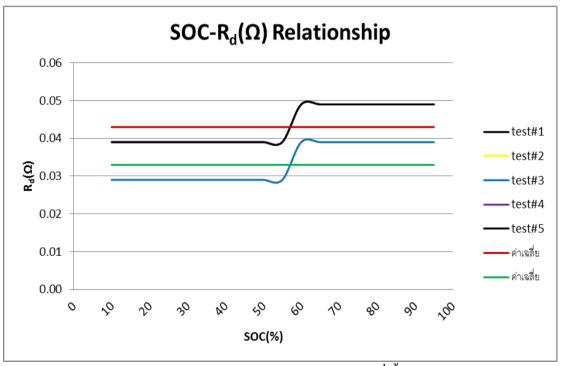

ภาพประกอบ 4-33 ผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (ค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่ลคลงจาก 90% เหลือ 85%)

จากผลการจำลองผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ทั้ง 5 ก้อน (ภาพประกอบ 4-19 ถึง 4-33) พบว่า ผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากคำนวณมีความใกล้เคียงกับ ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการเฉลี่ย เนื่องจากค่าพารามิเตอร์จากการคำนวณและจากการเฉลี่ยมีค่า แตกต่างกันไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงพารามิเตอร์ที่จะนำไปใช้ในการประมาณค่า สถานะประจุแบบออนไลน์คือ ตัวต้านทาน R_i และตัวต้านทาน R_i พบว่า ค่าของตัวต้านทาน R_i จาก การคำนวณจะมีความถูกต้องมากกว่าการเฉลี่ย สังเกตได้จากจุดเริ่มต้นของผลการจำลอง ผลตอบสนองแรงคัน (เริ่มต้นการดิสชาร์จ) จากการคำนวณจะตรงกับผลตอบสนองแรงคันของ แบตเตอรี่ที่ได้จากการทดลองในหัวข้อที่ 4.2 (ภาพประกอบ 4-4 ถึง 4-18) ถึงแม้ว่าตัวต้านทาน R_i จากการคำนวณจะมีความถูกต้องมากกว่าการเฉลี่ย แต่ในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้ตัวต้านทาน R_i จาก

การเฉลี่ยเพื่อนำไปใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ เพราะจุดเริ่มต้นของผลการ จำลองผลตอบสนองแรงดันจากการคำนวณกับการเฉลี่ยมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยมาก จึงไม่ ส่งผลกระทบต่อความแม่นยำในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ อีกทั้งยังลดความ ซับซ้อนในการเขียนโปรแกรมประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์อีกด้วย ส่วนค่าของตัว ต้านทาน R_a จากการเฉลี่ยจะมีความถูกต้องมากกว่าการคำนวณ สังเกตได้จากจุดเริ่มต้นของ ผลตอบสนองแรงดันเมื่อเข้าสู่สภาวะอยู่ตัว (ค่าคงที่เวลา) จากการเฉลี่ยจะใกล้เคียงกับผลตอบสนอง แรงดันของแบตเตอรี่ที่ได้จากการทดลองในหัวข้อที่ 4.2 (ภาพประกอบ 4-4 ถึง 4-18) มากกว่าการ คำนวณ ดังนั้นในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้ค่าของตัวต้านทาน R_a จากการเฉลี่ยเพื่อนำไปใช้ในการ ประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์

เมื่อนำค่าของตัวต้านทาน R_d จากการคำนวณและจากการเฉลี่ยของแบตเตอรี่ทั้ง 5ก้อนมาเขียนกราฟ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 4-34

ภาพประกอบ 4-34 ตัวต้านทาน R_d ของแบตเตอรี่ทั้ง 5 ก้อน

จากภาพประกอบที่ 4-34 ค่าของตัวต้านทาน R_a จากการคำนวณของแบตเตอรี่ก้อน ที่ 1 (Test#1) แบตเตอรี่ก้อนที่ 4 (Test#4) และแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 (Test#5) พบว่าเส้นกราฟมีลักษณะ เป็นเส้นเดียวกัน ทำให้ค่าของตัวต้านทาน R_a จากการเฉลี่ยของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1, 4 และ 5 เท่ากัน ด้วย ส่วนค่าของตัวต้านทาน R_a จากการคำนวณของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 (Test#2) และแบตเตอรี่ก้อน

ที่ 3 (Test#3) ก็มีเส้นกราฟมีลักษณะเป็นเส้นเดียวกัน ทำให้ค่าของตัวต้านทาน R_a จากการเฉลี่ยของ แบตเตอรี่ก้อนที่ 2 และ 3 เท่ากันด้วยเช่นกัน ดังนั้นเมื่อเลือกใช้ค่าของตัวต้านทาน R_a จากการเฉลี่ย ของแบตเตอรี่ทั้ง 5 ก้อนในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์แทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อ ค่าความถูกต้องในการประมาณค่าสถานะประจุเลย เพราะว่าค่าจากการเฉลี่ยแตกต่างกับค่าจากการ คำนวณเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อีกทั้งในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์เมื่อนำค่าของตัว ต้านทาน R_a จากการเฉลี่ยมาคูณกับกระแสของแบตเตอรี่ (ขณะจ่ายให้เซนเซอร์โหนด) ซึ่งแบตเตอรี่ จ่ายกระแสน้อยมาก ดังนั้นเมื่อนำมาคูณกันแล้วก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อค่าความถูกต้องด้วยเช่นกัน

4.4. การทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนใลน์

การประมาณค่าสถานะประจแบบออนไลน์จะใช้ความสัมพันธ์ระหว่างแรงคันขั้ว (ขณะแบตเตอรี่จ่ายกระแส) กับแรงคันขณะเปิดวงจรจากแบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่และ ใช้การประมาณค่าสถานะประจุจากความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร จากการทดลองในหัวข้อที่ 4.1 ซึ่งวิธีการประมาณค่าสถานะประจแบบออนไลน์ได้กล่าวไว้ใน หัวข้อที่ 3.3 การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F877 ทำ หน้าที่ประมวลผล และใช้แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 มาทำการทคลองในการทคลองจะเปรียบเทียบ ระหว่างการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์จากไมโครคอนโทรลเลอร์และการประมาณค่า สถานะประจจากการคำนวณที่ได้จากการวัดจริงว่ามีค่าตรงกันหรือไม่ โดยจะทำการทดลองขณะ แบตเตอรี่จ่ายกระแสแตกต่างกันตั้งแต่ 0 ถึง 10 A ดังแสดงในตารางที่ 4-6 จากผลการทดลองพบว่า เมื่อแบตเตอรี่จ่ายกระแสในระดับที่แตกต่างกัน ผลการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์จาก ไมโครคอนโทรลเลอร์จะมีค่าเท่ากับค่าที่คำนวณได้จากการวัดจริง ดังนั้นไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F877 ที่ได้ทำการออกแบบไว้สามารถนำไปใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ ได้ อย่างไรก็ตามในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ใช้ใมโครคอนโทรลเลอร์จะเกิด ความผิดพลาดขึ้นบ้างเล็กน้อยในบางครั้ง สาเหตุของความผิดพลาดนั้นเกิดจาก เมื่อ ใมโครคอนโทรลเลอร์คำนวณค่าแรงคันขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่ออกมาแล้วค่าแรงคันขณะเปิด วงจรนี้ไปตรงกับแรงคันที่ใช้ในการแบ่งค่าสถานะประจุจากการกำหนดเงื่อนไข ซึ่งอาจจะทำให้เกิด ความผิดพลาดในการประมาณค่าสถานะประจุได้ ในทางเดียวกันความผิดพลาดที่ได้กล่าวมาใน ข้างต้นนี้ จะไม่ส่งผลกระทบต่อความถูกต้องในการประมาณค่าสถานะประจุมากนัก เนื่องจากจะ เกิดความผิดพลาดขึ้นเล็กน้อยเท่านั้น ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3-14

ตาราง 4-6 ผลการทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3

กระแส		แรงดันขั้ว	แรงดัน	SOC(%)	
แบตเตอรี่	กระแสจากเซนเซอร์	แบตเตอรื่	เปิดวงจร	ค่าที่คำนวณ	ค่าที่ประมาณ
I(A)	I(A)	V _t (V)	V _{oc} (V)	จากการวัดจริง	แบบออนไลน์
0.05	0.093/1.85 = 0.050	4.110	4.139	100	100
0.10	0.186/1.85 = 0.100	4.076	4.134	100	100
0.20	0.369/1.85 = 0.199	3.986	4.102	95	95
0.30	0.554/1.85 = 0.299	3.889	4.063	90	90
0.40	0.741/1.85 = 0.400	3.778	4.010	85	85
0.50	0.923/1.85 = 0.498	3.678	3.968	80	80
0.60	1.098/1.85 = 0.593	3.554	3.902	70	70
0.70	1.292/1.85 = 0.698	3.474	3.880	65	65
0.80	1.469/1.85 = 0.794	3.380	3.844	60	60
0.90	1.659/1.85 = 0.897	3.234	3.756	30	30
1.00	1.848/1.85 = 0.998	3.129	3.709	20	20

ในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไถน์สามารถเลือกใช้ค่าพารามิเตอร์ของ แบตเตอรี่ก้อน A ไปใช้ประมาณค่าสถานะประจุกับแบตเตอรี่ก้อน B ได้หรือไม่สามารถออกแบบ การทดลองได้ดังนี้

ในการทดลองจะเลือกใช้ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 มาใช้ในการ ประมาณค่าสถานะประจุของไมโครคอนโทรลเลอร์โดยนำไปใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุกับแบตเตอรี่ก้อนที่ 1, 2, 4 และ 5 ซึ่งจะเปรียบเทียบผลการประมาณค่าสถานะประจุระหว่างการ ประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์จากไมโครคอนโทรลเลอร์โดยใช้ค่าพารามิเตอร์จาก แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 มาทคสอบกับแบตเตอรี่ก้อนที่ 1, 2, 4 และ 5 กับการประมาณค่าสถานะประจุจากการคำนวณที่ได้จากการวัดจริงโดยใช้ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ก้อนนั้น ๆ ว่ามีค่าตรงกัน หรือไม่ ผลการทคลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1, 2, 4 และ 5 จะแสดงดังในตารางที่ 4-7, 4-8, 4-9 และ 4-10 ตามลำดับ

ตาราง 4-7 ผลการทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 1 โดยใช้ ค่าพารามิเตอร์จากแบตเตอรี่ก้อนที่ 3

กระแส		แรงดันขั้ว	แรงดัน	SOC	(%)
แบตเตอรี่	กระแสจากเซนเซอร์	แบตเตอรี่	เปิดวงจร	ค่าที่คำนวณ	ค่าที่ประมาณ
I(A)	I(A)	$V_t(V)$	V _{oc} (V)	จากการวัดจริง	แบบออนไลน์
0.05	0.093/1.85 = 0.050	4.120	4.153	100	100
0.10	0.186/1.85 = 0.100	4.086	4.152	100	100
0.20	0.369/1.85 = 0.199	4.006	4.137	100	100
0.30	0.554/1.85 = 0.299	3.929	4.125	100	100
0.40	0.741/1.85 = 0.400	3.858	4.121	100	95
0.50	0.923/1.85 = 0.498	3.782	4.109	100	90
0.60	1.109/1.85 = 0.599	3.691	4.084	95	90
0.70	1.292/1.85 = 0.698	3.611	4.069	95	85
0.80	1.469/1.85 = 0.794	3.545	4.066	90	85
0.90	1.659/1.85 = 0.897	3.463	4.051	90	85
1.00	1.848/1.85 = 0.998	3.384	4.039	90	80

ตาราง 4-8 ผลการทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 โดยใช้ ค่าพารามิเตอร์จากแบตเตอรี่ก้อนที่ 3

กระแส		แรงดันขั้ว	แรงดัน	SOC(%)		
แบตเตอรี่	กระแสจากเซนเซอร์	แบตเตอรี่	เปิดวงจร	ค่าที่คำนวณ	ค่าที่ประมาณ	
I(A)	I(A)	$V_t(V)$	V _{oc} (V)	จากการวัดจริง	แบบออนไลน์	
0.05	0.093/1.85 = 0.050	4.089	4.117	100	100	
0.10	0.186/1.85 = 0.100	4.065	4.122	100	100	
0.20	0.369/1.85 = 0.199	3.995	4.108	100	100	
0.30	0.554/1.85 = 0.299	3.921	4.090	95	95	
0.40	0.741/1.85 = 0.400	3.845	4.071	95	95	
0.50	0.923/1.85 = 0.498	3.768	4.050	90	90	
0.60	1.109/1.85 = 0.599	3.682	4.021	90	90	
0.70	1.292/1.85 = 0.698	3.578	3.973	85	85	
0.80	1.469/1.85 = 0.794	3.527	3.976	85	85	
0.90	1.659/1.85 = 0.897	3.456	3.963	80	80	
1.00	1.848/1.85 = 0.998	3.392	3.956	80	80	

ตาราง 4-9 ผลการทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 4 โดยใช้ ค่าพารามิเตอร์จากแบตเตอรี่ก้อนที่ 3

กระแส		แรงดันขั้ว	แรงดัน	SOC(%)	
แบตเตอรี่	กระแสจากเซนเซอร์	แบตเตอรี่	เปิดวงจร	ค่าที่คำนวณ	ค่าที่ประมาณ
I(A)	I(A)	V _t (V)	V _{oc} (V)	จากการวัดจริง	แบบออนไลน์
0.05	0.093/1.85 = 0.050	4.141	4.170	100	100
0.10	0.186/1.85 = 0.100	4.108	4.166	100	100
0.20	0.369/1.85 = 0.199	4.044	4.158	100	100
0.30	0.554/1.85 = 0.299	3.966	4.138	100	100
0.40	0.741/1.85 = 0.400	3.869	4.099	95	100
0.50	0.923/1.85 = 0.498	3.832	4.118	95	100
0.60	1.109/1.85 = 0.599	3.732	4.075	90	95
0.70	1.292/1.85 = 0.698	3.638	4.038	90	90
0.80	1.469/1.85 = 0.794	3.545	4.000	85	85
0.90	1.659/1.85 = 0.897	3.459	3.973	80	85
1.00	1.848/1.85 = 0.998	3.332	3.904	70	75

ตาราง 4-10 ผลการทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ก้อนที่ 5 โดย ใช้ค่าพารามิเตอร์จากแบตเตอรี่ก้อนที่ 3

กระแส		แรงดันขั้ว	แรงดัน	SOC(%)		
แบตเตอรี่	กระแสจากเซนเซอร์	แบตเตอรี่	เปิดวงจร	ค่าที่คำนวณ	ค่าที่ประมาณ	
I(A)	I(A)	$V_t(V)$	V _{oc} (V)	จากการวัดจริง	แบบออนไลน์	
0.05	0.093/1.85 = 0.050	4.095	4.126	100	100	
0.10	0.186/1.85 = 0.100	4.066	4.129	100	100	
0.20	0.369/1.85 = 0.199	3.997	4.121	100	100	
0.30	0.554/1.85 = 0.299	3.925	4.112	100	95	
0.40	0.741/1.85 = 0.400	3.852	4.102	100	95	
0.50	0.923/1.85 = 0.498	3.785	4.096	95	95	
0.60	1.109/1.85 = 0.599	3.706	4.080	95	90	
0.70	1.292/1.85 = 0.698	3.634	4.070	95	90	
0.80	1.469/1.85 = 0.794	3.552	4.047	90	85	
0.90	1.659/1.85 = 0.897	3.498	4.058	90	85	
1.00	1.848/1.85 = 0.998	3.385	4.008	85	80	

จากผลการทดลองการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่พบว่า แบตเตอรี่ก้อนที่ 1, 4 และ 5 (ตาราง 4-7, 4-9 และ 4-10) การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ จากไมโครคอนโทรลเลอร์กับค่าสถานะประจุที่คำนวณได้จากการวัดจริงจะมีค่าความผิดพลาด เกิดขึ้น เนื่องจากค่าพารามิเตอร์ตัวต้านทาน R_a มีค่าแตกต่างกัน กล่าวคือแบตเตอรี่ก้อนที่ 1, 4 และ 5 มีค่าค้านทาน R_a เท่ากับ 0.043 Ω ในขณะที่แบตเตอรี่ก้อนที่ 3 มีค่าค้านทาน R_a เท่ากับ 0.033 Ω อีก ทั้งเมื่อกระแสมีค่าสูงขึ้นจะทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากผลต่างของค่าแรงดันขณะ เปิด วงจรระหว่างค่าแรงดันขณะ เปิด วงจรระหว่างค่าแรงดันขณะ เปิด วงจรที่ 1 ด้จากการ ประมาณแบบออน 1 ลน์ของ ไมโครคอนโทรลเลอร์กับค่าแรงดันขณะเปิด วงจรที่คำนวณได้จากการวัดจริงจะมีค่าเพิ่มมากขึ้น แปรผันตรงกับค่ากระแสที่สูงขึ้นตามลำดับ ส่วนแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 การประมาณค่าสถานะประจุ แบบออนไลน์จากไมโครคอนโทรลเลอร์กับค่าสถานะประจุที่คำนวนได้จากการวัดจริงจะมีค่า ตรงกัน เนื่องจากแบตเตอรี่ก้อนที่ 2 มีค่าต้านทาน R_a เท่ากับ 0.033 Ω ซึ่งเท่ากับแบตเตอรี่ก้อนที่ 3 ดังนั้นในการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ควรเลือกใช้ค่าพารามิเตอร์ของแบตเตอรี่ให้ ตรงกันเพื่อที่จะเพิ่มความแม่นยำในการประมาณค่าสถานะประจุ

บทที่ 5 บทสรุป

5.1. บทสรุป

งานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอวิธีการประมาณค่าสถานะประจแบบออนไลน์ของแบตเตอรึ่ ลิเธียมไอออนสำหรับเซนเซอร์โหนคในระบบเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย เนื่องจากแบตเตอรี่ชนิคลิ เรียมใอออนมีแรงดันเกือบคงที่ในระหว่างการใช้งาน จึงทำให้ไม่สามารถบ่งบอกปริมาณของ พลังงานไฟฟ้าที่เหลืออย่ได้ ในการประมาณปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออย่ในแบตเตอรี่สามารถ ประมาณได้จากการหาค่าสถานะประจุ การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์จะใช้ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงคันขั้วขณะที่แบตเตอรี่จ่ายกระแสกับแรงคันขณะเปิดวงจรจาก แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรื่และใช้การประมาณค่าสถานะประจุจากความสัมพันธ์ระหว่าง ค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจร นอกจากนั้นได้นำเสนอการออกแบบและสร้างวงจร ตรวจวัดค่าสถานะประจของแบตเตอรี่โดยให้แบตเตอรี่สามารถจ่ายกระแสได้คงที่ด้วยวงจรดึง กระแสคงที่ ซึ่งวงจรจะควบคุมและเก็บข้อมูลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F877 ส่วนประกอบ ของวงจรประกอบด้วย 4 ส่วนด้วยกัน คือ การตรวจวัดสัญญาณ การส่งและรับสัญญาณ การ ประมวลผลสัญญาณ และการออกแบบวงจรดึงกระดิสชาร์จคงที่เพื่อนำไปใช้ในการหาคุณลักษณะ ของแบตเตอรี่ที่นำมาทคสอบ ข้อมูลที่ได้จากวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุประกอบด้วย 2 ส่วน ด้วยกันคือ (1) ข้อมูลเพื่อใช้เขียนกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะ เปิดวงจรของแบตเตอรี่เพื่อนำไปใช้ในการประมาณค่าสถานะประจุ และ (2) ข้อมูลเพื่อใช้เขียน กราฟผลตอบสนองแรงดันขณะแบตเตอรี่คายประจุเพื่อนำไปใช้ในการหาค่าพารามิเตอร์ของ แบบจำลองวงจรสมมูลของแบตเตอรี่ จากกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถานะประจุกับ แรงดับขณะเปิดวงจรของแบตเตอรี่สามารถบำเส้นกราฟมาหาสมการโพลิโนเมียลเพื่อที่จะแสดง ความสัมพันธ์ของค่าสถานะประจุกับแรงคันขณะเปิดวงจรได้ อย่างไรก็ตามได้มีการจำลอง ผลตอบสนองแรงคันของแบตเตอรี่ เพื่อที่จะเปรียบเทียบผลตอบสนองแรงคันจากค่าพารามิเตอร์ที่ ใค้จากคำนวณกับค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการเฉลี่ย เพื่อตัดสินใจในการเลือกใช้ค่าพารามิเตอร์ใน การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ นอกจากนั้นแล้วไค้ทคลองประมาณค่าสถานะประจุ แบบออนไลน์โดยให้ใมโครคอนโทรลเลอร์ทำหน้าที่ในการคำนวณค่าสถานะประจุที่เหลืออยู่

วิธีการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนที่ได้ นำเสนอนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเซนเซอร์โหนดเพื่อให้เซนเซอร์โหนดสามารถประมวลผล ปริมาณพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในโหนดได้

5.2. ปัญหาและแนวทางแก้ไข

- 5.2.1 ค่าสถานะประจุที่จากการคำนวณของไมโครคอนโทรลเลอร์อาจจะมีการ แสดงผลที่ผิดพลาดอยู่บ้างเล็กน้อย เนื่องจากแรงดันขณะเปิดวงจรที่คำนวณได้อยู่ในขอบเขตของ การกำหนดค่าสถานะประจุ ควรปรับปรุงโดยการแก้ไขโปรแกรมให้ไมโครคอนโทรลเลอร์ แสดงผลค่าสถานะประจุที่มีค่าลดลงเท่านั้น
- 5.2.2 ในการประมาณค่าสถานะประจุนั้นจะต้องนำแบตเตอรี่มาทำการทดสอบเพื่อ หาคุณลักษณะของแบตเตอรี่ก้อนนั้นก่อนทุกครั้ง แก้ไขโดยการนำแบตเตอรี่หลาย ๆ ก้อนที่มียี่ห้อ เดียวกัน ปัจจัยการผลิตเหมือนกันมาทดสอบ เพื่อให้ได้คุณลักษณะที่มีความถูกต้องมากที่สุด

5.3. แนวทางการพัฒนาต่อไป

- 5.3.1 จากวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรี่สามารถพัฒนาให้ ใมโครคอนโทรลเลอร์ส่งสัญญาณข้อมูลที่ตรวจวัดได้เข้าโปรแกรม LabVIEW เพื่อเขียนกราฟ ผลตอบสนองแรงดันแบบออนไลน์และคำนวณค่าพารามิเตอร์ได้
- 5.3.2 ปรับปรุงโปรแกรมของไมโครคอนโทรลเลอร์ โดยให้ไมโครคอนโทรลเลอร์ คำนวณค่าสถานะประจุจากค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการคำนวณเพื่อลดความผิดพลาดในการ ประมาณค่าสถานะประจุ
- 5.3.3 การประมาณค่าสถานะประจุแบบออนไลน์ของไมโครคอนโทรลเลอร์ สามารถเพิ่มความแม่นยำได้โดยการเพิ่มความละเอียดของค่าสถานะประจุที่ลดลง เช่น ทำให้ค่า สถานะประจุลดลงครั้งละ 1%

บรรณานุกรม

- [1] วิกลม ธีรภาพขจรเคช และคณะ, "การศึกษาเบื้องต้นในเทคโนโลยีและศักยภาพทางการ วิจัยและพัฒนาของสถาบันอุคมศึกษาไทยทางค้านเครือข่ายเซนเซอร์ไร้สาย," *รายงานวิจัย* และพัฒนาฉบับสมบูรณ์, 2549.
- [2] C. Alippi, G. Anastasi, M. D. Franceso, and M. Roveri, "Energy Management in Wireless Sensor Networks with Energy-hungry Sensors," *IEEE Transactions on Instrumentation and Measurement Magazine*, vol 12, no. 2, April 2009, pp. 16-23.
- [3] J. Rahm, N. Fourty, K. A. Agha, and A. Bossche, "A Recursive Battery Model for Nodes Lifetime Estimation in Wireless Sensor Networks," *IEEE Wireless Communications and Networking Conference (WCNC)*, 2010, pp. 1-6.
- [4] M. Einhorn, F. V. Conte, C. Kral, and J. Fleig, "A Method for Online Capacity Estimation of Lithium Ion Battery Cells Using the State of Charge and the Transferred Charge," *IEEE Transactions on Industry Applications*, vol. 48, no. 2, March/April 2012, pp. 736-741.
- [5] H. Miyamoto, M. Morimoto, and K. Morita, "On-line SOC Estimation of Battery for Wireless Tram Car," *IEEE International Conference on Power Electronics and Drive* Systems (PEDS), 2007, pp. 1624-1627.
- [6] L. W. Yao, and J. A. Aziz, "Modeling of Lithium Ion Battery with Nonlinear Transfer Resistance," *IEEE Applied Power Electronics Colloquium (IAPEC)*, 2011, pp. 104-109.
- [7] R. Xiong, H. He, F. Sun, and K. Zhao, "Evaluation on State of Charge Estimation of Batteries With Adaptive Extended Kalman Filter by Experiment Approach," *IEEE Transactions on Vehicular Technology*, vol. 62, no. 1, January 2013, pp. 108-117.
- [8] A. H. Ranjbar, A. Banaei, A. Khoobroo, and B. Fahimi, "Online Estimation of State of Charge in Li-Ion Batteries Using Impulse Response Concept," *IEEE Transactions on Smart Grid*, vol. 3, no. 1, March 2012, pp. 360-367.
- [9] Y. H. Chiang, W. Y. Sean, and J. C. Ke, "Online Estimation of Internal Resistance and Open-circuit Voltage of Lithium-ion Batteries in Electric Vehicles," *Journal of Power Sources*, vol. 196, no. 8, April 2011, pp. 3921-3932.

- [10] S. X. Chen, H. B. Gooi, N. Xia, and M. Q. Wang, "Modeling of Lithium-ion Battery for Online Energy Management Systems," *IET Electrical Systems in Transportation*, vol. 2, no. 4, 2012, pp. 202-210.
- [11] "แบตเตอรี่," Available: http://th.wikipedia.org/wiki/แบตเตอรี่ [Accessed: February 1, 2012].
- [12] "Lithium ion battery Pictures," Available: http://withfriendship.com/user/pintu/lithium-ion-battery.php [Accessed: February 1, 2012].
- [13] "Rechargeable battery," Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Rechargeable_battery [Accessed: February 1, 2012].
- [14] "Lithium-ion battery," Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Lithium-ion_battery [Accessed: February 1, 2012].
- [15] ความรู้ลึก ๆ กับแบตเตอริ่ลิเซียม, Available: http://www.bloggang.com/mainblog.php?id= nacl&month=01-07-2005&group=2&gblog=21 [Accessed: February 1, 2012].
- [16] M. Gholizadeh, and F. R. Salmasi, "Estimation of State-of-Charge, Unknown Nonlinearities, and State-of-Health of a Lithium-Ion Battery Based on a Comprehensive Unobservable Model," *IEEE Transactions on Industrial Electronics*, vol. 61, no. 3, March 2014, pp. 1335-1344.
- [17] H. R. Eichi, B. Balagopal, M. Y. Chow, and T. J. Yeo, "Sensitivity Analysis of Lithium-Ion Battery Model to Battery Parameters," *IEEE Conference on Industrial Electronics* Society, 2013, pp. 6794-6799.
- [18] H. He, R. Xiong, X. Zhang, F. Sun, and J. X. Fan, "State-of-Charge Estimation of the Lithium-Ion Battery Using an Adaptive Extended Kalman Filter Based on an Improved Thevenin Model," *IEEE Transactions on Vehicular Technology*, vol. 60, no. 4, May 2011, pp. 1461-1469.
- [19] L. Seongjun, K. Jonghoon, L. Jaemoon, and B. H. Cho, "State-of-Charge and Capacity Estimation of Lithium-ion Battery Using a New Open-circuit Voltage versus State-of-Charge," *Journal of Power Sources*, vol. 185, no. 2, December 208, pp. 1367-1373.
- [20] G. Lijun, L. Shengyi, and R. A. Dougal, "Dynamic Lithium-Ion Battery Model for System Simulation," *IEEE Transactions on Components and Packaging Technologies*, vol. 25, no. 3, September 2002, pp. 495-505.

- [21] L. Jianwei, J. Bin, M. Mazzola, and X. Ming, "On-line Battery State of Charge Estimation using Gauss-Hermite Quadrature Filter," *IEEE Applied Power Electronics Conference and Exposition (APEC)*, 2012, pp. 434-438.
- [22] F. Baronti, G. Fantechi, L. Fanucci, E. Leonardi, R. Roncella, R. Saletti, and S. Saponara, "State-of-Charge Estimation Enhancing of Lithium batteries through a Temperature-Dependent Cell Model," *IEEE International Conference on Applied Electronics (AE)*, 2011, pp. 1-5.
- [23] H. Xiaosong, S. Fengchun, Z. Yuan, and P. Huei, "Online Estimation of an Electric Vehicle Lithium-Ion Battery Using Recursive Least Squares with Forgetting," *IEEE American Control Conference (ACC)*, 2011, pp. 935-940.
- [24] M. Chen, and G. A. Rincon-Mora, "Accurate Electrical Battery Model Capable of Predicting Runtime and I-V Performance," *IEEE Transactions on Energy Conversion*, vol. 21, no. 2, June 2006, pp. 504-511.
- [25] Z. Fei, L. Guangjun, and F. Lijin, "A Battery State of Charge Estimation Method using Sliding Mode Observer," *IEEE Conference on Intelligent Control and Automation*, 2008, pp. 989-994.
- "Capacitor in Series and Parallel and the Time Constant RC", Available: http://www. physicslabs.umb.edu/Physics/sum13/182_Exp7_Sum13.pdf [Accessed: August 16, 2013].
- [27] "ACS712 datasheet" Available: http://www.alldatasheet.com/view.jsp?Searchword=ACS 712 [Accessed: December 1, 2011].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผลการทดลอง

ผลการทดลองแบตเตอรี่ก้อนที่ 1

V(SOC100%) = 4.11

 $V_t = 3.40 \ 3.38 \ 3.37 \ 3.37 \ 3.35 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.33 \ 3.33 \ 3.32 \ 3.31 \ 3.32 \ 3.31 \ 3.31$ 3.31 3.30 3.30 3.31 3.30 3.29 3.29 3.29 3.29 3.28 3.29 3.28 3.28 3.28 3.28 3.28 3.28 3.28 3.27
3.27 3.27 $V_{oc} = 3.90 \ 3.95 \ 3.96 \ 3.97 \ 3.97 \ 3.97 \ 3.98 \$

 $V_t = 3.37 \ 3.34 \ 3.33 \ 3.32 \ 3.31 \ 3.31 \ 3.30 \ 3.29 \ 3.29 \ 3.29 \ 3.28 \ 3.29 \ 3.28 \ 3.27 \ 3.27$ 3.27 3.26 3.27 3.26 3.25 3.26 3.26 3.25 3.26 3.25 3.26 3.25 3.25 3.25 3.25 3.24 3.25 3.24 3.24 3.24 3.24 $V_{oc} = 3.86 \ 3.91 \ 3.92 \ 3.93 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.94 \ 3.95 \$

 $V_t = 3.30 \ 3.27 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.21 \ 3.20$ 3.20 3.20 3.21 3.20 3.20 3.21 3.20 3.20 3.21 3.20 3.20 3.21 3.20 3.20 3.20 3.21 3.20 3.20 3.20 3.19 3.19 3.19 3.19 3.18 3.17 3.18 3.18 3.18 3.17 3.18 3.17 3.17 3.17 3.18 3.16 3.17 3.17 3.17 $V_{oc} = 3.80 \ 3.85 \ 3.86 \ 3.86 \ 3.86 \ 3.87$

 $V_t = 3.16 \ 3.14 \ 3.13 \ 3.12 \ 3.11 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.09 \ 3.09 \ 3.08 \ 3.09 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.07 \ 3.08 \ 3.07 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.07 \ 3$

 $V_t = 3.15 \ 3.12 \ 3.11 \ 3.10 \ 3.09 \ 3.10 \ 3.09 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.08 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.04 \ 3.06 \ 3.05 \ 3.04 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.07 \ 3.76 \ 3$

 $V_t = 3.03 \ 3.02 \ 3.01 \ 2.99 \ 2.98 \ 2.98 \ 2.98 \ 2.97 \ 2.97 \ 2.96 \ 2.96 \ 2.95 \ 2.95 \ 2.94$ 2.95 2.95 2.94 2.94 2.94 2.94 2.92 2.93 2.93 2.92 2.93 2.92 2.91 2.91 2.91 2.90 2.91 2.90 2.90 2.90 2.90 $V_{oc} = 3.55 \ 3.62 \ 3.64 \ 3.64 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.66 \$

ผลการทดลองแบตเตอรี่ก้อนที่ 2

V(SOC100%) = 4.11

 $V_t = 3.56 \ 3.55 \ 3.54 \ 3.52 \ 3.52 \ 3.51 \ 3.50 \ 3.50 \ 3.49 \ 3.49 \ 3.50 \ 3.48 \ 3.49 \ 3.48 \ 3.49 \ 3.48 \ 3.48 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.46 \ 3.46 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.46 \ 3.46 \ 3.45 \ 3.46 \ 3.45 \ 3.45 \ V_{oc} = 4.00 \ 4.05 \ 4.06 \$

 $V_t = 3.51 \ 3.47 \ 3.46 \ 3.45 \ 3.45 \ 3.44 \ 3.45 \ 3.44 \ 3.43 \ 3.42 \ 3.43 \ 3.43 \ 3.43$ 3.42 3.42 3.41 3.41 3.41 3.41 3.41 3.41 3.40 3.40 3.40 3.40 3.40 3.39 3.39 3.40 3.40 3.40 3.39 3.39 $V_{oc} = 3.94 \ 4.00 \ 4.01 \ 4.01 \ 4.02$

 $V_t = 3.47 \ 3.44 \ 3.43 \ 3.42 \ 3.41 \ 3.40 \ 3.40 \ 3.39 \ 3.39 \ 3.39 \ 3.40 \ 3.38 \ 3.37 \ 3.38 \ 3.38$ $3.38 \ 3.36 \ 3.37 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.35 \ 3$

 $V_t = 3.34 \ 3.31 \ 3.30 \ 3.29 \ 3.28 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.25 \ 3.25$ $3.25 \ 3.25 \ 3.25 \ 3.25 \ 3.25 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.24 \ 3$

 $V_t = 3.28 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22$ 3.23 3.22 3.22 3.22 3.21 3.22 3.21 3.20 3.19 3.20 3.21 3.21 3.20 3.20 3.20 3.20 3.20 3.20 3.19
3.20 3.20 $V_{oc} = 3.74 \ 3.78 \ 3.79 \ 3.79 \ 3.80 \$

 $V_t = 3.26 \ 3.25 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.19$ 3.20 3.21 3.19 3.19 3.19 3.19 3.19 3.20 3.19 3.18 3.19 3.20 3.17 3.20 3.18 3.19 3.17 3.17
3.19 3.18 $V_{oc} = 3.72 \ 3.77 \ 3.78$

 $V_t = 3.25 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.10 \ 3$

 $V_t = 3.24 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.19 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.20 \ 3.17 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.17 \ 3.16 \ 3.17 \ 3$

 $V_t = 3.23 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.19 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16$ $3.16 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.16 \ 3$

ผลการทดลองแบตเตอรี่ก้อนที่ 3

V(SOC100%) = 4.11

 $V_t = 3.56 \ 3.54 \ 3.53 \ 3.52 \ 3.52 \ 3.51 \ 3.50 \ 3.50 \ 3.50 \ 3.49 \ 3.49 \ 3.49 \ 3.49 \ 3.48 \ 3.48$ 3.47 3.47 3.47 3.47 3.47 3.47 3.46 3.46 3.45 3.46 3.45 3.46 3.45 3.46 3.45 3.46 3.45 3.45 3.45 3.45 3.45 3.44 $V_{oc} = 4.00 \ 4.05 \ 4.06 \ 4.06 \ 4.06 \ 4.06 \ 4.06 \ 4.07 \ 4$

 $V_t = 3.47 \ 3.45 \ 3.42 \ 3.41 \ 3.40 \ 3.40 \ 3.40 \ 3.39 \ 3.39 \ 3.37 \ 3.38 \ 3.39 \ 3.37 \ 3.37$ $3.37 \ 3.37 \ 3.37 \ 3.37 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.35 \ 3.35 \ 3.35 \ 3.35 \ 3.35 \ 3.35 \ 3.35 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.34$ $3.34 \ 3.34 \ V_{oc} = 3.91 \ 3.96 \ 3.97 \ 3.98 \$

 $V_t = 3.43 \ 3.41 \ 3.39 \ 3.38 \ 3.38 \ 3.37 \ 3.36 \ 3.35 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.34 \ 3.33 \ 3.33 \ 3.33 \ 3.32 \ 3.32 \ 3.32 \ 3.32 \ 3.32 \ 3.31 \ 3.31 \ 3.31 \ 3.31 \ 3.30 \ 3.31 \ 3.31 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.95 \ 3$

 $V_t = 3.37 \ 3.33 \ 3.33 \ 3.32 \ 3.31 \ 3.30 \ 3.30 \ 3.29 \ 3.28 \ 3.27 \ 3.28 \ 3.27 \ 3.27 \ 3.27$ 3.27 3.26 3.26 3.26 3.26 3.26 3.26 3.25 3.25 3.25 3.26 3.25 3.26 3.25 3.25 3.24 3.25 3.24
3.24 3.23 3.24 $V_{oc} = 3.81 \ 3.85 \ 3.86 \ 3.87 \ 3.87 \ 3.87 \ 3.87 \ 3.88 \ 3.88 \ 3.88 \ 3.88 \ 3.88 \ 3.88 \ 3.88 \ 3.88 \ 3.89 \$

 $V_t = 3.33 \ 3.31 \ 3.30 \ 3.29 \ 3.28 \ 3.28 \ 3.27 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.25 \ 3.25 \ 3.25$ $3.25 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22$ $3.21 \ 3.21 \ V_{oc} = 3.78 \ 3.82 \ 3.83 \ 3.84 \ 3.84 \ 3.84 \ 3.84 \ 3.84 \ 3.84 \ 3.85 \$

 $V_t = 3.30 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.25 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22$ $3.22 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20$ $3.19 \ 3.20 \ 3.19 \ V_{oc} = 3.76 \ 3.80 \ 3.81 \ 3.81 \ 3.82 \$

 $V_t = 3.26 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.18 \ 3$

 $V_t = 3.22 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.17 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.16 \ 3$

 $V_t = 3.20 \ 3.17 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.14 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.13 \ 3.13 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.13 \ 3.13 \ 3.13$ $3.12 \ 3.13 \ 3.12 \ 3.12 \ 3.11 \ 3.12 \ 3.11 \ 3.12 \ 3.11 \ 3$

 $V_t = 3.18 \ 3.16 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.13 \ 3.12 \ 3.13 \ 3.11 \ 3.12 \ 3.11 \ 3$

 $V_t = 3.11 \ 3.09 \ 3.07 \ 3.08 \ 3.07 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.05 \ 3.04 \ 3.05 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.04 \ 3.03 \ 3.03 \ 3.03 \ 3.03 \ 3.02 \ 3.02 \ 3.02 \ 3.02 \ 3.01 \ 3.01 \ 3.01 \ 3.01 \ 3.01 \ 3.00 \ 3.00 \ 3.00 \ 3.00 \ V_{oc} = 3.58 \ 3.64 \ 3.65 \ 3.66 \ 3.66 \ 3.66 \ 3.66 \ 3.66 \ 3.67 \$

ผลการทดลองแบตเตอรี่ก้อนที่ 4

V(SOC100%) = 4.15

 $V_t = 3.54 \ 3.51 \ 3.50 \ 3.48 \ 3.48 \ 3.47 \ 3.47 \ 3.46 \ 3.46 \ 3.46 \ 3.45 \ 3.45 \ 3.45 \ 3.45$ $3.45 \ 3.44 \ 3.43 \ 3.43 \ 3.43 \ 3.43 \ 3.43 \ 3.42 \ 3.42 \ 3.42 \ 3.42 \ 3.42 \ 3.42 \ 3.42 \ 3.41 \ 3.41$ $3.41 \ 3.41 \ V_{oc} = 3.99 \ 4.04 \ 4.05 \ 4.06 \ 4.$

 $V_t = 3.47 \ 3.43 \ 3.42 \ 3.41 \ 3.40 \ 3.39 \ 3.39 \ 3.39 \ 3.38 \ 3.37 \ 3.37 \ 3.37 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.36$ $3.36 \ 3.36 \ 3.36 \ 3.35 \ 3.36 \ 3.35 \ 3.36 \ 3.35 \ 3.34 \ 3$

 $V_t = 3.36 \ 3.32 \ 3.31 \ 3.30 \ 3.29 \ 3.29 \ 3.29 \ 3.28 \ 3.28 \ 3.27 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.25 \ 3$

 $V_t = 3.31 \ 3.29 \ 3.27 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.26 \ 3.24 \ 3.25 \ 3.25 \ 3.25 \ 3.24 \ 3.24 \ 3.24$ $3.24 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.23 \ 3.22 \ 3$

 $V_t = 3.25 \ 3.23 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.17 \ 3$

 $V_t = 3.24 \ 3.22 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.17 \ 3.17 \ 3.17 \ 3.17 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.16 \ 3$

 $V_t = 3.24 \ 3.21 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.18 \ 3.17 \ 3.17 \ 3.17 \ 3.16 \ 3.17 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.15 \ 3$

ผลการทดลองแบตเตอรี่ก้อนที่ 5

V(SOC100%) = 4.09

 $V_t = 3.30 \ 3.27 \ 3.25 \ 3.25 \ 3.24 \ 3.23 \ 3.22 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.18 \ 3.84 \ 3$

 $V_t = 3.25 \ 3.22 \ 3.21 \ 3.20 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.19 \ 3.17 \ 3.18 \ 3.17 \ 3$

 $V_t = 3.22 \ 3.20 \ 3.18 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.15 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.13 \ 3$

 $V_t = 3.19 \ 3.16 \ 3.15 \ 3.14 \ 3.14 \ 3.13 \ 3.12 \ 3.12 \ 3.12 \ 3.11 \ 3$

 $V_t = 3.17 \ 3.14 \ 3.13 \ 3.12 \ 3.12 \ 3.11 \ 3.11 \ 3.11 \ 3.11 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.09 \ 3.09 \ 3.09 \ 3.09 \ 3.09 \ 3.08 \ 3$

 $V_t = 3.16 \ 3.14 \ 3.13 \ 3.12 \ 3.11 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.09 \ 3.09 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ V_{oc} = 3.69 \ 3.73 \ 3.73 \ 3.74 \ 3.74 \ 3.74 \ 3.74 \ 3.74 \ 3.74 \ 3.75 \$

 $V_t = 3.15 \ 3.12 \ 3.11 \ 3.10 \ 3.10 \ 3.09 \ 3.09 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.08 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.06 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.07 \ 3$

 $V_t = 3.12 \ 3.09 \ 3.08 \ 3.07 \ 3.07 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.05 \ 3.04 \ 3.01 \ 3$

 $V_t = 3.06 \ 3.03 \ 3.02 \ 3.01 \ 3.00 \ 2.99 \ 2.99 \ 2.99 \ 2.98 \ 2.97 \ 2.97 \ 2.97 \ 2.96 \ 2.96 \ 2.96$ 2.96 2.96 2.96 2.95 2.95 2.95 2.95 2.95 2.95 2.94 2.94 2.94 2.94 2.94 2.94 2.93 2.93 2.93 2.93 $V_{oc} = 3.58 \ 3.63 \ 3.64 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.65 \ 3.66 \ 3.$

ภาคผนวก ข โปรแกรม PIC16F877

โปรแกรมควบคุมวงจรตรวจวัดค่าสถานะประจุของแบตเตอรื่

```
#include <16F877.h> // Standard Header file for the PIC16F877 device
#include <math.h>
\#device ADC = 10 // ADC = 10 bit
#define CLOCK_SP 10000000 // Clock Speed(Hz)
#fuses HS // Oscillator mode HS
#fuses NOLVP, NOWDT // No Low Voltage Program, No Watchdog timer
#fuses NOPROTECT // Code no protection
#use delay (clock =CLOCK SP) // Use built-in function: delay ms()&delay us()
#use rs232(baud = 9600, xmit = pin_c6, rcv = pin_c7)
#use fast_io(A)
#define vbe 0.00488758553274682306940371456509 // Vref/1023; Vref = 5 volt
#define LED PIN_B0
void main(void)
int i;
int j;
int k;
int16 value1;
int16 value2;
int16 value3;
float volt;
float amp;
setup_adc_ports(AN0_AN1_AN3);
setup_adc(ADC_CLOCK_INTERNAL);
delay_ms(5000);
set_adc_channel(1);
delay_us(10);
value1 = read_adc();
volt = value1;
```

```
printf("V(SOC[0]) = \%f", volt*vbe);
delay_ms(5000);
j=0;
while(j<18)
{
        i=0;
        printf("Vt = [\%d]", j+1);
while(i<36)
{
        if(i==0)
        {
        output_high(LED);
        set_adc_channel(1);
        delay_ms(10);
        value1 = read_adc();
        volt = value1;
        printf(" %f", volt*vbe);
        //set_adc_channel(3);
        //delay_ms(10);
        //value2 = read_adc();
        //amp = value2;
        //printf("%f", amp*vbe);
        delay_ms(5000);
        i++;
        }
        set_adc_channel(1);
        delay_ms(10);
        value1 = read_adc();
        volt = value1;
        printf(" %f", volt*vbe);
```

```
//set_adc_channel(3);
        //delay_ms(10);
        //value2 = read_adc();
        //amp = value2;
        //printf("%f", amp*vbe);
        delay_ms(5000);
        i++;
        if(i==36)
        {
        set_adc_channel(1);
        delay_ms(10);
        value1 = read_adc();
        volt = value1;
        printf(" %f", volt*vbe);
        //set_adc_channel(3);
        //delay_ms(10);
        //value2 = read_adc();
        //amp = value2;
        //printf("%f", amp*vbe);
        delay_ms(5000);
        output_low(LED);
        }
}
delay_ms(57000); //delay 57 s
//Open circuit Voltage
set_adc_channel(1);
delay_us(10);
value3 = read_adc();
volt = value3;
printf("V(SOC[\%d]) = \%f \land r", j+1, volt*vbe);
```

```
delay_ms(5000);
j++;
}
```

โปรแกรมการประมาณค่าสถานะประจุแบบออนใลน์

```
#include <16F877.h> // Standard Header file for the PIC16F877 device
#include <math.h>
\#device ADC = 10 // ADC = 10 bit
#define CLOCK SP 10000000 // Clock Speed(Hz)
#fuses HS // Oscillator mode HS
#fuses NOLVP, NOWDT // No Low Voltage Program, No Watchdog timer
#fuses NOPROTECT // Code no protection
#use delay (clock =CLOCK_SP) // Use built-in function: delay_ms()&delay_us()
#use rs232(baud = 9600, xmit = pin c6, rcv = pin c7)
#use fast io(A)
#define vbe 0.00488758553274682306940371456509 // Vref/1023; Vref = 5 volt
#define LED PIN_B0
void main(void)
int i;
int16 value1;
int16 value2;
float volt_t;
float volt_open;
float volt_Ri;
float volt_Rd;
float amp;
float amp1;
setup_adc_ports(AN0_AN1_AN3);
setup_adc(ADC_CLOCK_INTERNAL);
```

```
delay_ms(5000);
set_adc_channel(1);
delay_ms(10);
value1 = read_adc();
volt open = value1;
printf("Volt_open_circuit = %f \n\r", volt_open*vbe);
delay ms(5000);
i=0;
while(i<10000)
{
        output high(LED);
        set_adc_channel(1);
        delay_ms(10);
        value1 = read_adc();
        volt t = value1*vbe;
        set_adc_channel(3);
        delay_ms(10);
        value2 = read_adc();
        amp = (value2*vbe);
        amp1 = amp/1.85;
        volt Ri = amp1*0.547;
        volt Rd = amp1*0.033;
        volt_open = (volt_t) + (volt_Ri) + (volt_Rd);
        if(4.10 <= volt_open)
                printf("SOC = 100 Percent \n\r");
        if(4.07 <= volt_open && volt_open < 4.10)
                printf("SOC = 95 Percent \n\r");
        if(4.02 <= volt_open && volt_open < 4.07)
                printf("SOC = 90 Percent \n\r");
        if(3.98 <= volt_open && volt_open < 4.02)
```

```
printf("SOC = 85 Percent \n\r");
if(3.95 \le volt open \&\& volt open \le 3.98)
        printf("SOC = 80 Percent \n\r");
if(3.92 \le volt open \&\& volt open \le 3.95)
        printf("SOC = 75 Percent \n\r");
if(3.89 \le volt open \&\& volt open \le 3.92)
        printf("SOC = 70 Percent \n\r");
if(3.85 \le volt open \&\& volt open \le 3.89)
        printf("SOC = 65 Percent \n\r");
if(3.82 \le volt open \&\& volt open \le 3.85)
        printf("SOC = 60 Percent \n\r");
if(3.80 \le volt open \&\& volt open \le 3.82)
        printf("SOC = 55 Percent \n\r");
if(3.79 \le volt open \&\& volt open \le 3.80)
        printf("SOC = 50 Percent \n\r");
if(3.78 \le volt open \&\& volt open \le 3.79)
        printf("SOC = 45 Percent \n\r");
if(3.77 \le volt open \&\& volt open \le 3.78)
        printf("SOC = 40 Percent \n\r");
if(3.76 \le volt open \&\& volt open \le 3.77)
        printf("SOC = 35 Percent \n\r");
if(3.74 \le volt open \&\& volt open \le 3.76)
        printf("SOC = 30 Percent \n\r");
if(3.71 <= volt_open && volt_open < 3.74)
        printf("SOC = 25 Percent \n\r");
if(3.68 <= volt_open && volt_open < 3.71)
        printf("SOC = 20 Percent \n\r");
if(3.67 <= volt_open && volt_open < 3.68)
        printf("SOC = 15 Percent \n\r");
```

ภาคผนวก ค การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายจิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5410120026

วุฒิการศึกษา

วุฒิ ชื่อสถาบัน ปีที่สำเร็จการศึกษา

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2553

(วิศวกรรมไฟฟ้า)

ทุนการศึกษา (ที่ได้รับในระหว่างการศึกษา)

ทุนอุคหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

จิรวัฒน์ ฉายแสงเจริญ กุสุมาลย์ เฉลิมยานนท์ และ อนุวัตร ประเสริฐสิทธิ์, "การประมาณค่าสถานะ ประจุของแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนสำหรับเซนเซอร์โหนดในระบบเครือข่าย เซนเซอร์ไร้สาย," การประชุมวิชาการทางวิศวกรรรมไฟฟ้า ครั้งที่ 36 (EECON-36), เล่ม 1, วันที่ 11-13 ธันวาคม 2556, หน้า 467-470.